

GOD VERZOEND
en de Wet in haar tweeërlei eis verheerlijkt en van haar vloek ontwapend

Verklaard in vier uitnemende verhandelingen met een voorwoord van Alexander Comrie

De oorspronkelijke titel van dit werk luidt:

God verzoend en de Wet in haar tweeërlei eis verheerlijkt en van haar vloek ontwapend; de dood en die het geweld des doods had, teniet gedaan in en door de dood van Christus, Zichzelf door den eeuwigen Geest Gode vrijwillig opofferende, om aan de Goddelijke Gerechtigheid te voldoen, en de verbeurde erfenis der in Hem uitverkorenen derwijze te verwerven, dat zij dezelve, ter bekwamer tijd, dadelijk en persoonlijk deelachtig gemaakt worden.

Vertoond in vier uitmuntende verhandelingen

door

Stephen Charnock

Met een voorrede, ter onderrichting aan de Nederlandse Hervormde lezers, vanwege de uit het Engels vertaalde Godgeleerde werken

door

Alexander Comrie

in zijn weleerwaarde leven Scoto-Britannius. A.L.M. Filosofisch Doctor en Predikant te Woubrugge

DERDE DEEL

UITGEVER ROMIJN VAN DER HOFF GORINCHEM

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG

2007

NOODZAKELIJKHEID VAN CHRISTUS' DOOD

„Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?"

Een verhandeling over Lucas 24: 26

Deze woorden zijn een antwoord van onze Zaligmaker op het gesprek van twee van de discipelen, die naar Emmaüs gingen, vers 13. Hij kwam als onbekende tot hen, terwijl zij niet elkaar spraken, over de grote gebeurtenis van die dagen, namelijk de dood van hun Heere en Meester, van Wien ze betuigden dat „Hij een Profeet was, krachtig in werken en woorden voor God en al het volk", vers 19, door God bevestigd zodanig te zijn, door wonderwerken en dat Hij door het volk ook als zodanig werd beleden. Nochtans betwijfelden zij, of Hij de Messias was, die Israël verlossen zou, en het koninkrijk weer oprichten, dat in de Schrift zo vaak beloofd en voorgezegd was. Zij konden de schandelijkheid van Zijn dood niet met de grootheid van Zijn ambt en de heerlijkheid van een koning niet overeenbrengen. En hoewel zij van de vrouwen hadden gehoord dat „zij een gezicht van engelen hadden gezien, die hun verzekerden, dat Hij leefde", nochtans schijnen zij in hun gesprek geen geloof aan dit verslag te hechten, maar verhaalden het zoals zij het gehoord hadden; ofschoon wij zowel uit hetgeen zij tevoren hadden gezegd vers 21 dat „zij hoopten dat Hij was Degene, Die Israël verlossen zou", als uit de scherpe bestraffing die Christus hun gaf vers 25 „O, onverstandigen en tragen van hart, om te geloven, al hetgeen de Profeten gesproken hebben", besluiten mogen dat zij het voor enkel zinsbedrog of ongegronde inbeelding van de vrouwen gehouden hebben. Om hen nu terecht te brengen, begint Christus met een bestraffing en vervolgt met hen te onderwijzen, dat hetgeen waarvan zij oordeelden dat het een grond van twijfeling was, aan de waarheid van Zijn ambt, veeleer een bewijs was om het te bevestigen en vast te stellen, aangezien de Persoon, welke in het Oude Testament uitgebeeld werd de Messias te zijn, door een zee van bloed moest waden tot Zijn heerlijkheid en door zulk een lijden dat even wreed en schandelijk was, als het lijden dat die Persoon, waarvan zij meenden dat ze zich in bedrogen hadden, drie dagen tevoren had geleden. Vervolgens handelde Hij uit de Schrift, dat Zijn dood en wel zulk een soort van dood, geheel overeen kwam met de voorzeggingen van de profeten en daarom „begonnen hebbende van Mozes en al de profeten, leidde Hij hun uit, in al de Schriften, hetgeen van Hem. geschreven was". Hij kou in de twee of drie uur (welke wij veronderstellen dat Hij bij hen was) de meeste van die getuigenissen duidelijk opsommen, welke Zijn lijden, tot verzoening van de zonden, hebben voorgezegd. De stelling die Hij verdedigt uit Mozes en de Profeten, vinden wij in de tekst: „Moest de Christus niet deze dingen lijden ?" Hij doet dit bij wijze van ondervraging, maar eigenlijk is het een bekrachtiging van de zaak; en Hij heeft Zijn redevoering ongetwijfeld gestaafd met vele bewijzen om de zaak te bevestigen, om hen van hun wantrouwen af te brengen, tot een volle toestemming van de noodzakelijkheid van Zijn dood, tot Zijn eigen heerlijkheid en bij gevolg tot hun zaligheid; want de grond van Zijn verhoging en van de verlossing van het mensdom, is hierin gelegen, dat Hij *een offerande* is.

1. Allereerst: „Moest niet?" Daar wordt niet gezegd: het is gevoegelijk of betamelijk, zoals het gezegd wordt van Zijn doop, Maft. 3 : 15. „Aldus betaamt ons alle

gerechtigheid te vervullen". Zijn doop was meer betamelijk dan noodzakelijk. Hij had de Messias kunnen zijn, zonder dat Hij Zich aan de ceremoniële wet onderworpen had of onder de doop van Johannes was gekomen. Maar het was onmogelijk dat Hij een verlossende Christus kon zijn zonder een vervloekte dood te ondergaan. Daar is niet één zonde verzoend, enkel door Zijn onderwerping aan het juk van de wettische ceremoniën of aan het doopwater van Johannes, maar alle verzoening van zonden is alleen gegrond in Zijn bloedige doop.

2. Daar wordt gezegd: „*Hij moest*“. Niet een volstrekt, maar een voorwaardelijk moeten. Het was niet Zijn oorspronkelijke plicht, als de Zone Gods, maar een vrijwillige plicht als de Verlosser der mensen. Hij heeft Zich er eerst vrijwillig toe verbonden en is er vrijwillig in voort gegaan tot de allerlaatste uitvoering ervan, nochtans was het volgens Zijn eerste verbintenis ook noodzakelijk. Daar was wel een noodzakelijkheid, maar geen dwang. Alle noodzakelijkheid sluit nog geen dwang in en sluit ook de wil niet uit. Paulus moest noodzakelijk sterven, volgens de wet die alle mensen gezet is, maar gewillig had hij „een begeerte om ontbonden te worden, en met Christus te zijn“, Fil. 1 : 23. God is noodzakelijk heilig en waarachtig, echter is Hij dat ook gewillig. De engelen en de verheerlijkte zielen zijn noodzakelijk heilig door hun bevestiging in een begenadigde en verheerlijkte staat, nochtans zijn zij dit ook vrijwillig, door een volkomen en vrije genegenheid; dit lijden was noodzakelijk door het besluit en de raad van God, noodzakelijk door de verbintenis en de belofte van Christus en noodzakelijk door voorzeggingen en profetieën van de Heilige Schrift; al deze oorzaken zijn samen gevoegd, omdat het herstel van de mens zulk een lijden vereiste; daarom is het van eeuwigheid door God besloten, door Christus omhelsd en in de Heilige Schrift bekend gemaakt. Het was in de hemel verordend, en in de verklaring van het Oude Testament geopenbaard; zodat indien Hij deze dood niet had geleden, Gods Raad van des mensen verlossing verijdeld zou zijn geweest, het woord en de beloften van Christus geschonden en Gods Waarheid in de voorzeggingen van de profeten te gronde zouden zijn gevallen. Het besluit van God was al voor de uitvoering in vele voorzeggingen verklaard; en deze wil van God is een bewijs van de noodzakelijkheid ervan. Waarom heeft Hij het verordend, indien het tot zulk een groot doeleinde niet noodzakelijk was? Ofschoon het oogmerk, namelijk de verlossing van de mens niet noodzakelijk was, zo is nochtans, toen tot dit doeleinde besloten was, het lijden als het middel noodzakelijk bevonden in de Raad Gods. De natuurlijke geneigdheid en wil van Christus als Mens, deinsde ervoor terug, toen Hij begeerde, dat doe drinkbeker van Hem voorbij mocht gaan. Het was tegenstrijdig met de reden en het gewone gevoel der mensen. Hoe kon dan de oneindige Wijsheid, die niets wil dan hetgeen ontwijfelbaar redelijk is, zulk een middel besloten hebben, indien het niet noodzakelijk was geweest tot haar eigen heerlijkheid en tot herstel van het mensdom? Maar beiden de Vader en de Zoon waren daartoe bewogen geworden door de hoogte van die goede wil die Zij het gevallen schepsel toedroegen.

Deze dingen. In het Grieks: „*tauta*“ al die strenge en snijdende omstandigheden. Het ganse samenstel van dat lijden, niet één pijl die Hem doorwondde, noch laster die op Hem geworpen werd, of zulks werd tevoren bepaald; iedere stap die Hij in bloed en lijden heeft gedaan, was voor Hem afgebakend. Aangezien Christus tot herstelling van de mens en tot verzoening van de zonden sterven moest, was het noodzakelijk dat Zijn dood vergezeld ging van die bijzondere gestrengheden, welke Zijn liefde bewonderenswaardiger, de rechtvaardigheid Gods verschrikkelijker, het kwaad van de zonde des te gruwelijker en de voldoening zelf des te waardevoller moesten maken.

De grootheid van Zijn liefde zou niet zo beminnelijk getoond zijn geworden door een lichte en gemakkelijke dood, als in een smartelijk en schandelijk lijden. En ofschoon de grootheid van Zijn verdienste en de volheid van Zijn voldoening voornamelijk ontstond uit de waardigheid van de Persoon die leed, zo mag nochtans de grootheid van Zijn lijden ook in aanmerking genomen worden. Niet alleen Zijn dood, van Hem die geacht wordt Gode evengelijk te zijn, maar Zijn *schandelijke* dood in de omstandigheid van het kruis, was een merkteken van Zijn gehoorzaamheid en een oorzaak van Zijn verhoging, Hebr. 2: 8. Beide zijn ze aangemerkt in de kroon der heerlijkheid en in die hoge waardigheid waarin Hij gesteld is; zodat de samenvatting van Christus' gesprek met de Emmaüsangers hierop neerkomt: „Wees niet twijfelmoedig of de Persoon die onlangs geleden heeft en die gij voor zulk een groot Profeet houdt, de Messias is geweest. U kunt klaar uit de Profeten zien, dat niets Hem is overkomen, dan hetgeen van Hem voorzien was; zodat het niet louter de boosheid der mensen geweest is, die Hem dat lijden veroorzaakt heeft, want deze was alleen maar een middel dat God in Zijn oneindige Wijsheid gebruikt heeft, om Zijn raad uit te voeren. Hij werd niet gedwongen tot hetgeen Hij heeft geleden, maar Hij gaf Zich gewillig over om het werk en ambt van een Verlosser uit te voeren, hetwelk door Hem niet anders kon volbracht zijn geworden; en die heerlijkheid die gij verwachtte, zou Hem volgens Gods bestelling niet gegeven worden, vóór dat Hij Zich tot zulk een lijden vernederd had. Hem zal een heerlijkheid geschonken worden en tot uw vertroosting, hoewel niet overeenkomstig uw vleeselijke verwachtingen. Wees niet neerslachtig, maar vernieuw uw hoop van verlossing, welke u verloren schijnt te hebben; en laat die hersteld worden in de verwachting, niet van een aardse, maar van een hemelse heerlijkheid.”

Merk hier op:

1. De natuur van Christus' lijden: „*Deze dingen*”.
2. De noodzakelijkheid daarvan: „*Moest de Christus niet lijden?*” en
3. Het gevolg daarvan: „*En alzo in Zijn heerlijkheid ingaan*”.

Er zijn twee leringen, die wij uit deze woorden zullen verhanden.

1. Daar was een noodzakelijkheid van Christus' dood.
2. Christus' verhoging was even noodzakelijk als Zijn lijden.

Betreffende het eerste, daar was een noodzakelijkheid van Christus' dood. Het was noodzakelijk door de raad Gods. Hand. 2 : 23. „Deze door de bepaalde raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde”. Ziet ook Hand. 4: 28. Het was niet een vrucht van tweede oorzaken, welke God alleen duldde, door een blote toelating, maar het was een vast en bepaald besluit van Zijn wil en dat vóór de grondlegging der wereld. God maakte een onherroepelijk besluit om Zijn Zoon over te geven in de dood voor de zonden der mensen en volgens deze raad is Hij ook in de tijd overgegeven en heeft door de verdienste van Zijn dood al degenen die in Hem geloven met God verzoend.

In de verhandeling van deze leer zal ik aantonen:

1. **Wat soort van noodzakelijkheid dit geweest is.**
2. **Dat het noodzakelijk was.**
3. **Een toepassing maken.**

1. Wat soort noodzakelijkheid dit was.

Eerste stelling: **Zijn dood was niet volstrekt, maar voorwaardelijk noodzakelijk.**

(1) Het veronderstelt ten eerste de intrede van de zonde. Daar was geen noodzakelijkheid dat de zonde in de wereld zou komen. Daar was geen noodzakelijkheid aan des mensen zijde om te zondigen. Ofschoon hij geschapen was met een mogelijkheid van te kunnen zondigen, echter niet in een noodzakelijkheid om te moeten zondigen. Hij was veranderlijk, maar niet bedorven geschapen. „God heeft den mens recht gemaakt”, Pred. 7 : 29. Zijn vermogens, zoals ze hem verleend waren, stonden recht voor God. Hij had een verstand om datgene van God te kennen, hetwelk voor hem nodig was te weten, een wil zonder enige verkeerde neiging, om God te omhelzen en genegenheden om Hem te beminnen. God heeft zijn val toegelaten en de duivel heeft hem tot de zonde verlokst, maar noch de een noch de ander heeft zijn wil onmiddellijk bewogen tot het bedrijven van zijn misdaad. Daar was geen noodzakelijkheid aan de zijde Gods dat de zonde zou intreden. Ofschoon het Zijn wijsheid goed dacht de zonde toe te laten, zo was er nochtans geen volstreekte noodzakelijkheid dat deze in de wereld zou binnenkomen. Hij kon de mens evengoed als de heilige engelen in een eeuwige zuiverheid en reinheid bevestigd hebben. Hij had 's mensen verstand door een bijzondere daad van genade, bij het eerste voorstel van de verzoeking door de duivel kunnen verlichten, om zijn bedrog en listigheid te onderscheiden en zo des mensen zonde kunnen voorkomen, zowel als die toe te laten. Indien de zonde niet ingekomen was, dan was er geen aanleiding geweest voor de dood van het schepsel, veel minder voor de dood van Christus. De eer van God zou niet gekrenkt zijn geweest; er zou geen gekwetste rechtvaardigheid zijn geweest om voldaan; noch een geschonden Wet om gehandhaafd te worden. 't Is waar, er zijn sommigen die menen, dat de menswording van Christus noodzakelijk geweest zou zijn, al was de zonde niet in de wereld ingekomen, omdat zij overwegen dat God van zulk een heilige natuur is, dat het Hem onmogelijk zou zijn in enig schepsel behagen te hebben, ofschoon het een werk van Zijn eigen handen is; zodat noch engelen noch mensen een ogenblik voor Zijn aangezicht zouden kunnen staande blijven, zonder Hem in het aangezicht van een Middelaar te aanschouwen. Sommigen hebben oudtijds gedacht, dat indien de mens in zijn gehoorzaamheid was staande gebleven, tot de tijd toe die tot zijn vaststelling bepaald was, dat Christus dan mens geworden zou zijn en dat de mens dan niet Hem een geestelijk persoon zou zijn geworden tot zijn bevestiging in die staat, zoals de engelen door Hem bevestigd zijn. Maar er is niemand die de dood van Christus beweert, dan alleen op de veronderstelling van de zonde. Al de offeranden voor de zonden geven voorafgaande zouden te kennen; maar nadat de mens de regel door zijn ongehoorzaamheid overtreden had en daardoor zichzelf onbekwaam had gemaakt om de voorwaarden van die rechtvaardige Wet, die God hem gesteld had, te beantwoorden, zo is de dood van Christus even noodzakelijk geworden als Zijn menswording tot herstel van de geschonden Wet en tot voldoening van de gekwetste rechtvaardigheid en de mededeling van genade aan het schepsel, behoudens de eer van God en de bewaring van Zijn rechten. Gelijk Christus, Zich van eeuwigheid verheugende, in de wereld Zijn aardrijks, de schepping der wereld veronderstelt, volgens de orde van Gods besluit, Spr. 8 : 37, alzo veronderstelt ook Gods eeuwige raad om Zijn Zoon tot een offerande te maken, het inkomen van de zonde en de ongerechtigheid in de wereld. Indien de mens Gods gebiedende wil niet overtreden had, zo zou hij de tegenwoordigheid van God genoten hebben, zonder een opgeofferde Middelaar, en een eeuwige gemeenschap met Hem hebben gehad in de gelukzaligheid. Maar nadat de zonde in de wereld kwam, was er een verzoening voor

de zonde nodig. Een oneindig heilig God kon geen gemeenschap hebben met een onheilig scheepsel. Het betaamde niet dat een soevereine Majesteit Zichzelf als zaligmakende bekend zou maken aan Zijn scheepsel, zonder een verzoening.

(2) Het veronderstelt, dat God de dood gesteld heeft als een straf der zonde. Sommigen twifelen of het volstrekt noodzakelijk was, dat de dood werd bedreigd op de overtreding van de Wet. Het is waar, zoals de wet afhangt van de wil van de Wetgever, zo hangt ook de straf van Zijn wil af. En het staat hem vrij, als wij Hem als een volstrekt Soeverein aanmerken, om zulke straffen aan de overtreding te verbinden, als het Hem behaagt! Nochtans, zoals alle wetten uit de gerechtigheid moeten voortkomen, moeten ook alle straffen geregeld worden door gerechtigheid en billijkheid, opdat een straf die verdiend wordt door de grootste misdaad, niet verordend zou worden als vergelding voor misdaden van een lichtere natuur. Maar in geval van overtredingen tegen God, kon volgens de regels der gerechtigheid, geen mindere straf dan de dood en wel de eeuwige dood, vastgesteld worden. Het is zeker dat zonde natuurlijkerwijze tot straf verbindt: het is dwaasheid zich te verbeelden dat een wet zou mogen overtreden worden, zonder zich straf op de hals te halen. Een wet is ten enenmale nutteloos zonder dit en liet is onbestaanbaar met de wijsheid van een wetgever om een gebod te geven, zonder een straf daarbij te voegen. Daarom, indien het zondigen straf verdient, dan is het vereist, volgens de regels van rechtvaardigheid en wijsheid, dat de straf evenredig is met de grootheid van de misdaad. Ik zeg, dit is de regel die de gerechtigheid vereist. En het is even natuurlijk dat een misdaad naar verdienste gestraft wordt, als dat de misdaad gestraft behoort te worden. Waarom verdient enige overtreding straf, dan omdat er een onredelijkheid in is, iets tegen de natuur van de mens, tegen de natuur van een onderdaan, tegen het gezag van de wetgever, of tegen de orde en het goed van een gemeenschap? De straf dient derhalve even groot te zijn, als de schade die toegebracht wordt aan het gezag. Een straf te bepalen die groter is dan de misdaad is tirannie, een straf te stellen die minder is dan de misdaad is dwaasheid in de regering; onrechtvaardigheid is er in beide, omdat er ongelijkheid is tussen de zonde en de straf. Maar nu is de voortreffelijkheid van Gods Natuur zodanig en zo onschendbaar behoorde Zijn gezag hij het scheepsel te zijn, dat de minste misdaad tegen Hem de hoogste straf verdient, omdat deze bedreven wordt jegens het beste en meest soevereine Wezen. Het schijnt ons derhalve toe, dat God niet gehandeld zou hebben als een rechtvaardig Regeerder als Hij de dood niet had afgekondigd voor de zonden tegen Hem; want omdat de misdaad de hoogste is, zo moet ook de straf in de orde van de gerechtigheid de hoogste zijn. Wat kan men rechtvaardiger en redelijker oordelen, dan dat God de mens van dat leven berooft, dat de mens door de goedheid van zijn Schepper had ontvangen en gebruikt had tegen Zijn gezag en heerlijkheid. Zoals zijn zonde was tegen het hoogste goed, zo behoorde ook de straf te zijn: de mens te beroven van zijn hoogste goed. De geringheid van de beledigende persoon en de waardigheid van de Persoon die beledigd wordt, brengt altijd een verzwaaring van de misdaad mee. De zonde van de mens oneindig zijnde, verdiende volgens Gods rechtvaardigheid een oneindige straf. En dit is ook van nature in des mensenhart ingeschreven. Niet alleen dat het zó is, maar dat het ook verdiend is. Rom. 1 : 32 „Dewelken, daar zij het recht Gods weten (namelijk dat degenen, die zulke dingen doen, des doods waardig zijn.)” De rechtvaardigheid van God in het instellen van de dood als straf voor de zonde is even bekend als Zijn kracht en Goddelijkheid, en de rechtvaardigheid ervan wordt algemeen erkend in het geweten van de mensen, wanneer dit ontwaakt. Toen Adam zondigde dacht hij niet dat zijn overtreding van zulk een groot gewicht was, maar zijn ontwaakte geweten bedeelde

hem met die natuurlijke begrippen van de rechtvaardigheid van God en deed hem onder het gevoelen hiervan neerzinken, totdat God hem bemoedigde door een belofte.

(3) Het veronderstelt, dat God, na de overtreding van de mens en daarbij het verdienen van de dood, de mens zou herstellen en verlossen. God was onder geen noodzakelijkheid om de mens te herstellen, na zijn afval en weerspanning jegens Hem. Zoals God niet verplicht was, de val van de mens te voorkomen, was Hij ook niet verplicht om de gevallen mens te herstellen. Toen Hij hem toeliet te overtreden, had Hij hem kunnen laten verzinken onder het gewicht van zijn eigen misdaden en hem laten begraven blijven onder het puin van zijn val. Hij had hem voor eeuwig kunnen bewaren in die ketenen die hij had verdiend, en hem de vrucht van zijn handelingen laten eten, zonder een enkele gedachte over zijn bevrijding, of tot zijn herstel maar een vinger te gebruiken van die macht, waardoor Hij hem het aanzijn gaf; want het herstel van de mens was in zichzelf niet méér noodzakelijk dan zijn eerste schepping. Zoals God hem in zijn „niet" had mogen gelaten hebben, zonder hem tot een wezen voort te brengen, zo had Hij hem ook kunnen gelaten hebben in zijn ellende, die hij zich op de hals had gehaald, zonder hem tot de gelukzaligheid te herstellen. Ook was het geenszins noodzakelijker dan de gevallen engelen terug te brengen tot hun eerste gehoorzaamheid en gelukzaligheid. De gelukzaligheid van God zou in het allerminst niet gestoord of verkort zijn geworden door het eeuwig verderf van de mens, zo min als die gestoord wordt door het eeuwig verderf van de duivelen. Op de veronderstelling dat God zondaren wilde behouden, nadat Zijn rechtvaardigheid zo ten enenmale verbonden was om hen te straffen, kon in het verstand des mensen geen weg bedacht worden, dan het lijden van het schepsel zelf, of van iemand in zijn plaats, om Gods rechtvaardigheid te behoeden voor verongelijking. Ofschoon de gedachten van sommigen in andere dingen verschillen, nochtans zijn ze het eens in deze zaak. Het wordt door allen erkend, dat het niet volstrekt noodzakelijk was dat de mens uit zijn gevallen staat verlost werd. Maar aangezien God niet alle mensen in de verdoemenis wilde werpen, welke zij verdiend hadden, en hen naar de gestrengheid van Zijn rechtvaardigheid behandelen, zoals Hij met de duivelen deed, zo was deze weg van de dood Zijns Zoons, de aller-bekwaamste weg en ook waarlijk noodzakelijk, niet door een voorafgaande noodzakelijkheid (want daar is in God zulk een noodzakelijkheid niet ten aanzien van geschapen dingen) maar een noodzakelijkheid, die voortvloeit uit een besluit van Zijn wil. Dit besluit vastgesteld zijnde, moet er noodzakelijk iets anders volgen, als een middel tot uitvoering van dat besluit. Zoals verondersteld zijnde dat God de mens wilde scheppen om heer te zijn over het schepsel en om Hem de heerlijkheid van Zijn werken toe te brengen, zo was het daaruit volgend ook noodzakelijk dat Hij hem met redelijke vermogens zou scheppen, bekwaam tot zulke doeleinden als waartoe hij geschapen was. Maar de schepping van de mens in zulk een gesteldheid was niet van volstreekte noodzakelijkheid, maar hing af van dat voorafgaande besluit van Zijn wil, om zulk een schepsel te scheppen, dat hem de eer van Zijn werken zou toebrengen. Zo is het niet noodzakelijk dat God de mens zou verlossen van de smet der zonde en de ellende die hij daardoor over zichzelf gebracht heeft en dat Hij hem van de verdoemenis tot de zaligheid zou terugbrengen. Maar aangezien Hij zijn verlossing voorgenomen had, na de schending van de Wet, welke Hij door de bedreiging des doods bekrachtigd had, kon Hij niet zonder krenking van Zijn rechtvaardigheid en waarheid, de mens zonder voldoening zijn zonden vergeven, omdat Hij onveranderlijk rechtvaardig en waarachtig is, en niet liegen kan. En aangezien Hij zulk een rechtvaardig Rechter is, die evenmin de schuldige kan vrijspreken als de onschuldige veroordelen, Ex. 34: 7, zo was Zijn rechtvaardigheid

een onoverwinnelijk beletsel tot de vergeving der zonden, al hadden de mensen Zijn genade met de grootste ijver en aandoening verzocht, tenzij deze rechtvaardigheid voldaan werd door een gepaste voldoening, dat is niet een oneindige, gelijk de Goddelijke rechtvaardigheid oneindig is. Aangezien nu de mens, noch enig ander schepsel, daar ze allen van een eindige natuur zijn, in staat waren om Gods rechtvaardigheid genoegdoening te geven, was er een noodzakelijkheid, dat een oneindig Persoon zich stelde in de plaats van de gevallen schepselen, en de menselijke natuur aannam, en de straf leed, die zij verdiend hadden, opdat zij bevrijd mochten worden van datgene, hetwelk zij over zich hadden gebracht, door de overtreding der Wet.

(4) Het veronderstelt Christus voorafgaande vrijwillige verbintenis en onderneming van deze zaak.

Daar kon bij God geen noodzakelijkheid zijn om te verlossen, noch enige noodzakelijkheid hij Christus om de Verlosser te zijn. Maar na Zijn toestemming, die geheel vrij was, heeft Zijn belofte Hem verbonden om het te volbrengen. Hij was vrij van alle verplichting, totdat Hij onder verbintenis kwam. Het stond Hem vrij, of Hij onze Borg wilde zijn. Geen dwang kon jegens Hem uitgeoefend worden. Joh. 10: 18: „Hij had macht om Zijn leven af te leggen”, hetwelk te kennen geeft een vrijheid om het af te leggen of niet; een vrijheid van verkiezing, of Hij voor de mensen wilde sterven of niet. Hij had macht indien het Hem behaagd had, om het kruis te ontgaan; maar Hij heeft het op Zich genomen, hetzelfde „verdragende en de schande verachtend”, Hebr. 12 : 2; en deze last eenmaal op Zich genomen hebbende, was het voor hem noodzakelijk om te lijden. Zoals het in iemands keuze staat of hij voor een onmachtige schuldenaar borg wil worden of niet, nochtans wanneer hij borg geworden is, dan noodzaken hem zowel zijn eigen eer, als de billijkheid van de Wet, de verbintenis getrouw te blijven en het geld te betalen waarvoor hij borg is geworden, indien de schuldenaar steeds onmachtig blijft: zo kon ook Christus, nadat Hij beloofd had te betalen voor schuldige en onmachtige mensen, zich niet onttrekken, zowel in betrekking tot Zijn waarheid, als wegens die tederheid welke Hem eerst daartoe bewogen had. Hij kon Zijn belofte niet schenden noch Zijn verbintenis ontkennen; zowel het gebod van Zijn Vader als Zijn eigen rechtvaardigheid lieten hem niet toe Zijn voornemen te laten varen. Ofschoon Zijn verbintenis natuurlijk vrijwillig is geweest, zo was deze nochtans zedelijk noodzakelijk; en daarom is het dat Hij, wanneer Hij tot Zijn discipelen spreekt van Zijn lijden, er dikwijls een „moet” bij stelt: Matth. 16:21: „dat Hij vele dingen moest lijden en dat de Zoon des mensen moest verhoogd worden.” En Zijn bede, uit een natuurlijke neiging van de Menselijke natuur; dat „deze drinkbeker, indien het mogelijk ware voorbij mocht gaan,” Hem niet toegestaan wordende toont, dat het zedelijk onmogelijk was, nadat dit lijden eenmaal vastgesteld was geworden, en dat wij op geen andere wijze konden zalig worden. Dat God Zijn eigen Zoon in deze niet verhoorde, bewijst dat het onmogelijk was Zijn dood af te wenden, zonder ons eeuwig verlies. Indien die belofte niet gedaan was, en Christus Mens geworden was dan had Hij met eer en heerlijkheid in de wereld mogen leven. Dan mocht Hij gekomen zijn, niet als een Borg maar als een Wetgever en Rechter; maar nadat Hij die belofte aan Zijn Vader had gedaan en de Vader door het verbond der verlossing al onze ongerechtigheden op Hem gelegd had en Christus van Zijn kant Zich verbonden had „de gestaltenis eens dienstknechts aan te nemen” Fil 2 : 7 en „te worden onder de Wet” Gal 3 : 4, zo was Hij aan God volgens de Wet der verlossing een gehoorzaamheid schuldig als onze Borg, zowel als een gehoorzaamheid aan de zedelijke wet als een schepsel, uit kracht van Zijn Mens-

wording. Als hij Mens geworden was, zonder zulk een voorafgaande verbintenis van te lijden, dan was Hij niet verbonden geweest om te lijden, tenzij Hij gezondigd had. Want aangezien Hij geen vlek had, noch oorspronkelijk, noch dadelijk, zou Hij vast gestaan hebben op de grond van het eerste verbond. Maar de verplichting tot de gehoorzaamheid van het lijden rustte op Hem wegens de verbintenis tussen de Vader en Zichzelf. Als Hij Mens geworden was zonder die voorafgaande verbintenis, dan was Hij aan God slechts gehoorzaamheid verschuldigd geweest in Zijn menselijkheid als een schepsel. Maar nu Hij tot zulk een doeleinde Mens was geworden en volgens het verbond der verlossing onder de zedelijke Wet gekomen is, was Hij aan deze beide wetten gehoorzaamheid schuldig. Een gehoorzaamheid als een schepsel en een gehoorzaamheid als een Middelaar, zoals een zoon gehoorzaamheid verschuldigd is uit kracht van zijn betrekking als zoon. Maar wanneer deze zoon tevens leerjongen is bij zijn vader, dan is hij hem nog een andere gehoorzaamheid verschuldigd als knecht, uit kracht van het verdrag of de overeenkomst tussen hen beiden. De plicht van gehoorzaamheid als een knecht is gevoegd bij die van een zoon; evenzo is de noodzakelijkheid van gehoorzaamheid als een Borg gevoegd bij de noodzakelijkheid van gehoorzaamheid als een schepsel ten aanzien van de Mensheid van Christus, zodat deze noodzakelijkheid alleen daaruitvolgend is en de voorafgaande vrijwillige verbintenis van Christus veronderstelt. Want waarlijk, Zijn lijden kon van geen oneindige verdienste voor ons geweest zijn, behalve wanneer Hij het vrijwillig op Zich genomen had. Indien Zijn lijden zijn waarde heeft ontvangen van Zijn Persoon, zo moet het ook zijn vrijheid en verkiezing hebben van Zijn Persoon. Alle straf, smaad en moeite, welke Hem door de woede van goddeloze mensen is aangedaan, werd door Hem niet geleden door eet, volstreekte noodzakelijkheid, maar door erin voorwaardelijke noodzakelijkheid, volgens de verbintenis van Zijn wil.

2. Alle dingen die aan Zijn dood voorafgingen en alle omstandigheden in Zijn dood, vielen niet onder een noodzakelijkheid van dezelfde soort.

Volgens de voorgaande veronderstelling was Zijn dood noodzakelijk en kon niet vermeden worden. De dood was door God als Soeverein bedreigd; hij was door de mens als overtreder verdiend en moest noodzakelijk door God als een Rechter en Regeerder opgelegd worden. Int kracht van deze bedreigingen door Zijn verbintenis om Borg te zijn, was het noodzakelijk dat Hij zou lijden, niet als een onschuldig Persoon, maar onder de beschuldiging van zondaar te zijn, Hij werd gehouden voor zondaar, ofschoon hij in Zijn eigen natuur volmaakt onschuldig was: 1 Cor. 5 : 21. "Want Dien, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt." Nochtans heeft Christus in Zijn vernedering enige dingen ondergaan, die niet onmiddellijk noodzakelijk waren tot onze verlossing. Wij konden verlost zijn geworden door Hem, zonder dat Hij honger en vermoeidheid had geleden; maar deze dingen waren middellijk noodzakelijk tot onze verlossing, om de waarheid en de werkelijkheid van Zijn menselijke natuur te bewijzen. Wij konden verlost zijn geworden, zonder de doorsteking van Zijn zijde en het uitstorten van het water uit het hartvlies. Maar dit was nodig om de waarheid van Zijn dood te bewijzen. Deze dingen waren noodzakelijk uit kracht van Gods besluit, hetgeen in de voorzegging van de Profeten bekend was gemaakt, dat aan Hem geschieden zou. Maar Zijn Menswording en dood waren onmiddellijk noodzakelijk tot onze verlossing en de verzoening der zonden. Wij konden niet verlost worden tenzij Hij aan Gods rechtvaardigheid voldeed; de rechtvaardigheid kon slecht door lijden worden voldaan; en het lijden kon niet ondergaan worden, indien Hij geen Mens geworden was. Een lichaam moest Hem toebereid worden om in te lijden en ook zou Hij voor ons niet geleden kunnen hebben,

als Hij niet Mens was geworden in onze natuur.

Ten tweede: nadat wij aangetoond hebben, wat soort noodzakelijkheid het is, zullen wij nu deze noodzakelijkheid verder aanwijzen:

1. De dood te lijden was het onmiddellijke doeleinde van Christus Borgwording.

Het voornaamste doeleinde van Zijn onderneming was de eer van God te herstellen en Zijn deugden te verheerlijken in de bevrijding van het schepsel; maar het onmiddellijke doeleinde was te lijden, omdat dit de enige weg was, om dat doeleinde teweeg te brengen, hetwelk voornamelijk beoogd werd in Christus' Borgwording en in Gods besluit betreffende Hem. Nadat de dood was aangekondigd als straf voor de zonde, kwam Christus tussenbeiden tot onze veiligheid, met een belofte, die straf in onze plaats te dragen en onze bevrijding daarvan uit te werken. Derhalve werden alle straffen, die naar recht over de mens gebracht moesten worden, wegens de overtreding der Wet, door een genadige daad van God, de Regeerder der wereld en de Beschermmer van Zijn wetten, op Christus overgedragen, Zichzelf stellend in onze plaats. Zijn eerste tussentreding was tot hetzelfde doeleinde als Zijn dood, maar Zijn dood was klaarblijkelijk voor onze zonden. Daarvoor „heeft hij Zichzelven overgegeven“, Gal. 1: 4. Het waren „onze zonden, welke Hij gedragen heeft in Zijn eigen lichaam aan het hout“, 1 Petrus 2 : 24. „Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden, is Hij verbrijzeld en door Zijn striemen is ons genezing geworden“, Jes. 3 :5. Onze genezing werd teweeggebracht door Zijn striemen en daarom is die genezing ook door Hem bedoeld in Zijn eerste verbintenis. Hij heeft Zijn Persoon in onze plaats opgeofferd, Zijn Persoon welke machtig was om onze zonden te dragen en om ons een gerechtigheid te bezorgen, die genoegzaam was om onze personen te rechtvaardigen. Hij offerde Zichzelf om de vloek der Wet te dragen in Zijn eigen lichaam en de gerechtigheid daarvan te vervullen in Zijn eigen Persoon; Hij wilde niet ons verenigd zijn in onze natuur, opdat Hij de zonden van onze natuur Zijn eigen mocht maken in Zijn lijden voor hen, en gaf ons hetgeen het Zijne was, door hetgeen het onze was aan te nemen. Hij heeft onze striemen aangenomen; opdat wij Zijn geneesmiddel mochten ontvangen. Daarom was het noodzakelijk dat dit, hetgeen het oogmerk was van Zijn eerste onderneming, zou worden volbracht. Want Christus is „niet ja en neen“, 2 Cor. 1 : 19, op de ene tijd zo gezind en op een andere tijd wederom anders, maar Hij is standvastig en éénvormig in al Zijn handelingen, zonder enige tegenstrijdigheid tussen Zijn belofte en de volbrenging. Dat dit het doeleinde was van Zijn eerste tussentreding, blijkt:

(1) *Uit de voorwaarden van het verbond der verlossing berustend aan Christus' zijde.* Al wat God eiste, werd van Christus' zijde ingewilligd. De eis van God was, dat Hij Zijn Ziel zou opofferen, omdat de belofte van Zijn verhoging en het zien van Zijn zaad van die voorwaarde afhangt: Jes. 53 : 10. „Wanneer Zijn Ziel zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien“. Het Hebreeuwse grondwoord betekent eigenlijk *een zondoffer*, en *Zijn Ziel* is de stof van deze offerande, zowel als de springbron en het beginsel van de opoffering van Zichzelf aan God. Het was alleen op deze voorwaarde dat Hij zaad zou zien. Hij zou geen zaad gehad hebben, dat is: niemand zou door Hem behouden zijn geworden volgens dit verbond, tenzij Zijn Ziel Zich gesteld zou hebben tot een offer voor de zonden. Deze dood van Christus was het voornaamste artikel dat door Hem volbracht moest worden. Dit was het, waar Christus

Zijn oog op gevestigd hield in het aanbieden van Zichzelf in de eerste onderhandeling om de wil Gods te doen, Ps. 40 : 7, 8 en 9. „Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer, enz. Toen zeide Ik, zie Ik kom. Ik heb lust o, mijn God, om Uw welbehagen te doen", namelijk de wil Gods tot een voldoening door offerande. Vergelijk hiermee Hebr. 10 : 7 en 8. De wil van God was Zijn eis van iets dat voortreffelijker was dan alle Wettische offeranden. Want Hij had geen lust in hetgeen geofferd werd door de Wet, maar Christus bewilligde deze eis van God, en het was iets dat niet beneden die eis bleef, maar dat die Wettische offeranden ver overtrof. Het ontkennen van enig behagen of voldaanheid te hebben in die Wettische offeranden geeft te kennen, een eis van een hoger behagen en voldaanheid dan alle of enige van die offeranden konden geven. Hieraan geeft Christus Zijn volle toestemming en biedt Zichzelf aan overeenkomstig de wil van God, om een offerande te zijn en stelt Zichzelf in de plaats van die zondoffers waarin God geen behagen had. Alsof Hij zei: „Heere, Gij wilt een zondoffer hebben en wel zulk een dat evenredig is met de grootte van de misdaad, en aangezien geen ander overeenkomt met Uw oneindige Majesteit, zo zal Ik het zondoffer zijn en Uw wil in deze beantwoorden.” Daarom besluit de apostel in Hebr. 10 : 10 dat de offerande van het lichaam van Christus tot onze heiligmaking, of onze herstel, de bijzondere wil van God was in deze zaak, welke wil Christus bijzonder in die eeuwige onderhandeling belooft te volbrengen. Gal. 1: 4. „Die Zichzelf gegeven heeft voor onze zonden, naar den wille Gods". En waarlijk, er kon van God niet gezegd zijn geworden, dat Hij „in Zijn rust inging", bij de grondlegging der wereld zonder deze onderhandeling, gelijk Hij gezegd wordt gedaan te hebben, Hebr. 4. Want daar Hij voorzag dat er een algemene bevlekking en wanorde over de wereld verspreid zou worden door de zonde en dat de heerlijkheid die Hem natuurlijk door de schepselen zou toegebracht worden, daardoor een verhindering zou ontmoeten en dat er na de zonde geen weg zou overblijven om enige andere eigenschappen te verheerlijken dan alleen Zijn Macht en rechtvaardigheid in de verschuldigde en rechtvaardige straf van het schepsel, zo kon Hij niet enig welbehagen nemen in de werken Zijner handen, indien de Tweede Persoon niet opgestaan was als een offerande van verzoening om de bevleete wereld te reinigen, de wanorde te herstellen en Gods rechtvaardigheid te voldoen, opdat al de andere eigenschappen van God in de schepping hun verschuldigde eer mochten ontvangen en vereeuwigd en verhoogd worden. Het was in deze éne Persoon en dat door Zijn bloed, dat God de beste weg en wijze bevond om „alle dingen wederom tot één te vergaderen", welke de zonde verstrooid had, Ef. 1 : 7, 10. En de eerste belofte in het Paradijs, na de val, van het serpent de kop te vermorzelen en dat het Zaad der vrouw door het serpent de verzenen vermorzeld zou wonden, waardoor Zijn dood bedoeld werd (hetgeen verklaard wordt uit overweging van de Goddelijke openbaringen die later werden gedaan), toont dat dit in Hem was vastgesteld, aangezien het waarschijnlijk de tweede Persoon was, die aan Adam verscheen en die belofte aan hem deed. Dit was de eerste belofte aan de mens, welke op dit verbond der verlossing gegrond was.

(2) Het gebod dat Christus ontvangen had, om Zijn leven af te leggen, toont aan, dat hij tot dit doeleinde Borg was geworden.

Hij is geworden onder de Wet en Zijn dood wordt „een gehoorzaamheid" genoemd, Fil. 2 : 8. Gehoorzaamheid veronderstelt een gebod als de regel ervan. De gehoorzaamheid aan de zedelijke Wet verplichtte Hem niet voor ons te sterven. Die Wet zou Hem tot de dood verbonden hebben, als Hij een overtreder was geweest; maar op zichzelf aangemerkt verbond zij Hem, die onschuldig was, niet te sterven, voor de schuldigen. Derhalve moet de gehoorzaamheid tot de dood beantwoorden aan

een bijzonder gebod van God, dat voortvloeit uit enige andere daad van Zijn wil, dan die formeel was uitgedrukt in de zedelijke Wet. Zulk een gebod heeft Hij van Zijn Vader ontvangen „om Zijn leven af te leggen”, Joh. :18, hetwelk de vrijwillige aanbidding veronderstelt van Zichzelf tot een staat van vernedering, met zulk een oogmerk als te sterven. Indien het geen gehoorzaamheid aan een gebod was geweest dan was God niet verbonden geweest om Zijn offer aan te nemen. Ofschoon het in zichzelf en zijn eigen natuur door God voldoende zou zijn bevonden, nochtans zou het een rechtmatige uitzondering geweest zijn. „Wie heeft dit van uwe handen geëist?” Indien Hij zichzelf tot dit doeleinde niet aangeboden had, dan zou Hij Gods vrijwillige knecht niet geweest zijn; en indien Hij geen Wet had ontvangen om datgene te volbrengen dat Hij aanbood, dan had Hij Gods „rechtvaardige Knecht” niet kunnen geweest zijn, zoals Hij genoemd wordt in Jes. 53 : 11, aangezien er dan in deze geen regel geweest zou zijn, om Zijn rechtvaardigheid naar af te meten. De samenkomst van deze beide maakte Zijn dood noodzakelijk en welbehaaglijk. Ofschoon, zoals ik al heb gezegd, dit gebod van voor ons te sterven, niet formeel geweest is enig gebod van de zedelijke Wet, maar toen Hij eenmaal dit gebod had ontvangen, en Zich verbonden had tot de volbrenging daarvan, zo verplichtte Hem de zedelijke Wet tot de hoogste wijze om dit te volbrengen, dat is: met de hoogste liefde tot God en Zijn naaste, wiens natuur Hij had aangenomen en daardoor onze Naastbestaande geworden was. Aangezien God onteerd en de mens bedorven was door de zonde, zo moest Zijn liefde tot de ere Gods en de zaligheid des mensen in de hoogste trap en maat zijn en dit gebiedt de zedelijke Wet in alle daden die wij voor God ondernemen.

(3) Indien Hij met dit oogmerk geen Borg was geworden, zo kon Hij niet geleden hebben.

Aangezien God zulk een oordeel over Hem velde en al onze ongerechtigheden op Hem gelegd heeft, zo moest er enige voorafgaande daad van Christus tot dit doeleinde geweest zijn; want het zou bij God niet rechtvaardig zijn, iemand te dwingen om de straf van eens anders zonde te dragen. De rechtvaardigheid van God in Zijn handelingen met de mensen wordt geregeld naar Zijn eigen Wet Hij legt niets op, dan hetgeen Zijn wet geboden heeft. Iemand te straffen zonder een Wet en de overtreding daarvan, is onrechtvaardigheid. Geen Wet van God bedreigde ooit straf aan iemand die in alle opzichten onschuldig was. Maar Christus stelde Zich door een vrije daad van Zichzelf in de staat van een toegerekende schuldige en door Zijn Borgwording voor ons, werd Hij door God gerekend als één Persoon met ons. Zoals een borg en een schuldenaar in rechten gerekend worden als één persoon, en hetgeen waaraan de schuldenaar is onderworpen (in betrekking tot die schuld waartoe de borg zich heeft verbonden), - hetzij een geldschuld of een straf schuld -, is de borg, daar hij aangemerkt wordt als één persoon met de schuldenaar, verplicht te ondergaan. Christus' stellen van Zichzelf in onze plaats was met dit oogmerk, opdat de zonden van degenen die God Hem gegeven had, Hem toegerekend mochten worden. Want Hij bood Zich aan, om Zijn Ziel te stellen tot een offerande voor de zonden. Maar dit kon geen zonde van Zichzelf zijn; Hij heeft nooit gezondigd en Hij kon niet zondigen. Het moeten derhalve de zonden van anderen zijn, welke op Hem op een rechterlijke wijze zijn overgebracht. Overgebracht, zeg ik, op Hem, niet door een overstorting van onze zonden in Christus, inklevenderwijze, maar door toerekening, zonder welke Hij niet had kunnen lijden. Want wat reden, wat rechtvaardigheid zou er zijn, om iemand die geheel onschuldig was en geen zonden had, noch door inkleving, noch door toerekening, aan het lijden bloot te stellen? Want hoe kon iemand aan straf onderworpen zijn, die in geen enkel opzicht als schuldig kon aangemerkt worden? Onder

een vonnis te zijn, veronderstelt iemands eigen misdaad, of de misdaden van anderen. Aangezien „God Hem zonde voor ons gemaakt heeft”, 2 Cor. 5 :21 en Hem rechtvaardig zulks niet kon maken, zonder Zijn eigen toestemming, was Zijn bewilliging dus in de eerste aanbieding van Zijn Middelaarschap, om zonde voor ons gemaakt te worden, dat is om onze zonden te dragen. Hij bood Zich aan tot hetzelfde einde, als waar God Hem voor aangenomen en toe gebruikt heeft. Tengevolge van deze aanbieding van Zichzelf, is Hij geworden onder de Wet, en door aanneming van de menselijke natuur in zulk een staat gesteld, dat de Wet haar eis van Hem kon vorderen, en de straf die door de overtreding verdiend was, van Hem ontvangen. Doet hier bij:

4. *Het geven van sommigen aan Christus om zalig te maken, Joh. 17:76 en Joh. 6: 39.* Dit veronderstelt de verbintenis van Christus om de dood te sterven; want na de zondeval, moest de Wet verdedigd en Gods rechtvaardigheid verheerlijkt worden dus veronderstelt Gods geven van sommigen aan Hem om zalig te maken, Zijn verbintenis om de Wet en Gods rechtvaardigheid voor hen te voldoen. Het was ook tot dit einde dat Hij in de ure des doods is gekomen, Joh. 12 : 27 en Zijn gebed tot Zijn Vader om Hem. „uit die ure te verlossen”, zou ongegrond geweest zijn, indien Hij Zijn woord aan Zijn Vader niet had gegeven, om in die ure te komen. Wat noodzaak was er om Zijn Vader te bidden om Hem te verlossen, daar Hij Zichzelf had kunnen verlossen, indien er geen voorafgaande verbintenis was geweest om dit werk te ondernemen? Nadat Hij Zichzelf aldus tot Borg gesteld had, was het noodzakelijk dat Hij sterven moest, want:

(a) anders kon niemand van het begin der wereld af gezaligd zijn geworden.

Daar zijn voordat Christus daadwerkelijk aan het kruis gestorven is, sommigen zalig geworden. God was de God van Abraham, Izak en Jacob, maar Hij „is geen God der doden, maar der levenden”, Matth. 22:32. Derhalve leefden zij „voor Hem” door de daadwerkelijke offerande van Christus aan het kruis; maar zij konden evenmin gezaligd zijn geworden zonder het geloof van deze dood van Christus in onze natuur, als de gevallen engelen zalig konden worden. De reden waarom zij niet zalig worden, verklaart de apostel in Hebr. 2:16; “omdat Christus hun natuur niet aangenomen heeft.” Daarom is Zijn aannemen van en Zijn sterven in onze natuur, de oorzaak der zaligheid van allen, die na Zijn komst in het vlees geleefd hebben en Zijn belofte van onze natuur aan te nemen en daarin te zullen sterven is de oorzaak van de zaligheid van degenen die geleefd hebben voor Zijn komst. De redenering van de apostel zou anders niet van kracht zijn. Had Christus de natuur der engelen aangenomen, ze zouden gered zijn geworden. Had Christus onze natuur niet aangenomen, dan hadden wij niet zalig kunnen worden. Hij kon niet genaamd zijn geworden „de overste Leidsman der zaligheid van al de kinderen, die tot de heerlijkheid geleid worden”, waarvan velen waren voor Zijn komst, Hebr. 2: 10. Zij moeten uit kracht van Zijn toekomstige dood gezaligd zijn geworden, of anders moest er enige andere naam zijn dan de Naam van Christus, waardoor zij zalig werden, maar daar is geen andere naam gegeven, door welken wij moeten zalig worden.” Hand. 4 : 12 En dan zou het geloof niet altijd de weg ter zaligheid geweest zijn. Dan zou Christus niet eerder dan bij Zijn dood onze Borg, Middelaar en Verlosser kunnen wezen en niet vóór die tijd. En dus zou Hij in die betrekking niet „gisteren en heden en in der eeuwigheid dezelfde” geweest zijn. Ware Hij niet gestorven, dan kon Hij voor Zijn komst niet met enige goede grond als een voorwerp des geloofs voorgesteld zijn geworden. Want dan zouden al de beloften en voorzeggingen van hem ongegrond zijn geweest en dientengevolge het geloof en de hoop van de oude gelovigen ook te vergeefs en ijdel

geweest zijn. Het is zeker dat allen die zalig zijn geworden, gezaligd zijn uit kracht van Zijn dood. Want de verdienste van Zijn dood kon een kracht hebben vóór dat deze daadwerkelijk geleden was, omdat deze niet een natuurlijke, maar een zedelijke oorzaak van zaligheid is; zoals een gevangene menigmaal op belofte van een losgeld verlost wordt, vóór de werkelijke betaling ervan.

(b) Aangezien sommigen tevoren uit kracht van Zijn toekomstige dood gezaligd zijn geworden, zou God, indien Christus niet gestorven was, ten hoogste onteerd zijn.

Indien Christus Zijn belofte van te zullen lijden niet volbracht en daardoor Gods rechtvaardigheid voldaan had, dan zou God, terwijl Hij er velen voor Zijn Menswording op het geloven van Zijn belofte gezaligd had, een openbare verongelijking hebben ontvangen. Het zou een zwakheid in Hem bewijzen door het leggen van zulk een gewicht, op hetgeen niet gewis en zeker was, of dat nooit volbracht zou worden. God zou niet alwetend geweest zijn, maar in Zijn voorkennis bedrogen zijn geworden, indien Zijn verwachtingen verijdeld werden. Want wat toch anders was de reden, dat God tevoren iemand gezaligd heeft, dan Zijn vertrouwen op dit rantsoen, hetwelk beloofd was te zijner tijd betaald te zullen worden en Zijn voorwetenschap dat, wanneer de tijd daar was, de Borg niet in gebreke zou blijven om Zijn belofte te vervullen? Indien Christus niet daadwerkelijk had geleden en Zijn belofte volbracht had, dan zou God in Zijn eer geleden hebben en men zou niet kunnen zeggen, dat voor Hem alle dingen tegenwoordig en bekend zijn, Hij zou bedrogen zijn geweest. Het is evenzo alsof een gevangene verlost werd op belofte vaneen rantsoen en het rantsoen volgens het verdrag niet betaald wordt, dan lijdt de persoon die de gevangene verlost heeft schade ten aanzien van zijn wijsheid, door een persoon te vertrouwen die zijn woord niet heeft gehouden en hij wordt beroofd van hetgeen hem rechtvaardig toekomt.

(c) Nog eens: Aangezien God sommigen, vóór het dadelijke lijden van Christus, in de gelukzaligheid had overgebracht, zo zou Hij, indien Christus niet daadwerkelijk, hetgeen Hij had ondernomen, volbracht had, Zijn rechtvaardigheid of Zijn barmhartigheid hebben moeten verloochenen.

Zijn rechtvaardigheid, indien Hij de zondaren ongestraft had gelaten en dan zou Hij ten dele Zijn eigen Naam verloochend hebben, welke is: de schuldige geenszins onschuldig te houden, Ex. 34 : 7. Of anders moest Hij de zonden straffen in de personen, die Hij al in de gelukzaligheid had opgenomen. Als Hij dat gedaan had, hoe zou dan niet de eer van Zijn barmhartigheid geleden hebben, met hen uit die gelukzaligheid te stoten, waar Hij hen in geplaatst had? Hierom stellen sommigen dat de vergeving der zonden vóór de komst van Christus, niet eigenlijk een volle vergiffenis is geweest, maar *een voorbijgaan*, en dat de volle vergeving niet is geschonken, totdat de dadelijke betaling geschied was. Inderdaad het Griekse woord dat de apostel in die plaats: Rom. 3 : 25 gebruikt, betekent *een voorbijgaan* en dit woord wordt voor de vergeving der zonden in het gehele Nieuwe Testament niet gebruikt, maar altijd een ander Grieks woord. Indien Christus niet geleden en gestorven was, dan zou er niets van Gods rechtvaardigheid geopenbaard zijn geworden, in de vergeving der zonden, die geschied waren onder de verdraagzaamheid Gods. Het oogmerk Gods zou verijdeld zijn geweest, daar er toch is: „de betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods. Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordige tijd." Dat is, tot betoning wat Zijn rechtvaardigheid was in het voorbijgaan van de zonden, die tevoren geschied waren; verklarende dat Hij te voren geen zonden ooit vergeven heeft, zonder een oog te hebben op deze voldoende dood van Zijn Zoon. Maar dat Hij Zich in al Zijn

voorgaande handelingen, stipt gehouden heeft aan de regels van Zijn oneindige rechtvaardigheid. Indien Christus derhalve niet gestorven was, volgens Zijn verbintenis, dan zou God ten hoogste in Zijn eer geleden hebben, Zijn alwetendheid zou verijdeld en Hij zou in dat geloof, hetwelk Hij aan Zijn Zoon gegeven had, teleurgesteld en bedrogen zijn geweest. Zijn rechtvaardigheid zou niet geopenbaard zijn en Zijn gerechtigheid zou geleden hebben. Of Zijn barmhartigheid jegens Zijn arme schepselen zou voor eeuwig gestuit zijn geweest, om tot hen uit te stromen.

2. De waarheid van God, in het vaststellen van de straf des doods op de overtreding, maakte de dood van Christus noodzakelijk tot verlossing.

God had de dood op de zonde bedreigd. Gen. 2 : 17. De waarheid van God was verbonden om deze bedreiging op de voorwaarden die er in uitgedrukt waren, te vervullen en gestand te doen. De uitspraak was onveranderlijk, en het woord dat uit Gods mond was gegaan, moest stand houden; ware het herroepen, zonder de straf uit te voeren, dan zou de waarheid en rechtvaardigheid van God, ten aanzien van Zijn Woord, niet gestaafd kunnen zijn geworden. „God kan niet liegen, noch Zichzelf verloochenen" Titus 1 : 2 en 2 Tim. 2 : 13. Zijn waarheid is in Hem geen hoedanigheid, maar Zijn Waarheid is Zichzelf, het is Zijn Wezen. Indien Hij dan, nadat Hij zo plechtig, zonder enige achterhouding, verklaard had, dat de bezoldiging der zonde, niet minder dan de dood zou zijn, omtrent Zijn eigen woord zorgeloos was geweest en de zonde ongestraft had gelaten, dan zou Hij Zijn eigen natuur geschonden en Zijn eigen gelukzaligheid verbroken hebben; want de leugen of valsheid is de bron of oorsprong van alle kwaad en ellende. Want veronderstel dat God op andere wijze met de mens had gehandeld ,(ofschoon het boven de vatbaarheid van de mens uitgaat, om enige andere weg te kunnen uitvinden van Gods regering van hem, of welke verstandige en redelijke wezens ook, dan door een wet en een straf daarbij gevoegd, welke anders nutteloos zou zijn gebleken), maar nadat Zijn wijsheid deze Wet had vastgesteld en de bedreiging Zijn koninklijk en onveranderlijk Woord gepasseerd was, zo was het niet langer willekeurig, maar noodzakelijk door het soevereine gezag, dat óf de zondaar zelf óf enige Borg in zijn plaats de dood stierf, die de zondaar zich op de hals had gehaald door de schending van het gebod der Wet. Wij moeten zelf, óf een ander moet voor ons datgene betalen wat wij verschuldigd zijn aan de rechtvaardigheid van God. Straffeloosheid zou een schending geweest zijn van Gods Waarheid, welke ervan onveranderlijk is als Zijn natuur. Aangezien het dus Gods ware oogmerk was de dood te brengen op de overtreding, moet die dood op het bedrijven van de zonde op de mens komen, anders zou God Zijn eigen eer veronachtzamen en Zijn bedreigingen zouden nodeloos geweest zijn.

1. Indien God Zijn Woord geschonden had, dan zou Hij Zichzelf onbekwaam gemaakt hebben, om een voorwerp van vertrouwen te zijn.

Dan zou Hij al de beloften of bedreigingen, die Hij gedaan mocht hebben na de straffeloosheid van de mens, aan de bespottung en verachting van de overtreder blootgesteld hebben en Zijn Woord ongeloofwaardig voor de mens hebben gemaakt. Indien God de mens hersteld had door een enkele daad van barmhartigheid, zonder acht te geven op Zijn bedreigingen of de overtreder enige straf op te leggen, al had Hij dan veel heerlijker beloften aan de mens gedaan dan te voren, zo zou de mens maar weinig reden hebben gehad om Hem te vertrouwen. Want indien bij bevonden had, dat God ontrouw was geweest aan Zichzelf in het Woord van Zijn bedreiging, dan had hij niet kunnen besluiten, dat Hij getrouw zou zijn aan het woord van Zijn belofte. Zou hij niet redelijk mogen verwacht hebben, dat Hij ook daaraan zowel ontrouw zou

zijn, als aan het andere? Indien Gods Waarheid gefaald had in de belangen van Zijn rechtvaardigheid, dan was deze van weinig nut of waarde geweest omtrent de belangen van Zijn barmhartigheid. Hij mocht even zorgeloos omtrent de eer van de een als van de ander zijn. Indien iemand in een zaak ontrouw is aan zijn woord, dan is er weinig reden om hem in een andere zaak te vertrouwen. De rechtvaardigheid van God zou Hem even weinig verbonden hebben om Zijn belofte te vervullen, als die Hem verbonden had om Zijn bedreiging te vervullen. God zou door zulk een daad verklaard hebben, dat Hij niet wilde geloofd wezen, noch waardig was om vertrouwd, gevreesd en geliefd te worden, omdat Hij omtrent Zijn eigen Waarheid en rechtvaardigheid onachtzaam was. Nu, om dezelfde reden dat Hij ontkende dat hij waardig was vertrouwd te worden, zou Hij ook ontkennen dat Hij een God was, omdat Hij daardoor een zwakheid zou hebben erkend, die met de natuur van de Godheid tegenstrijdig en onbestaanbaar is. Hoe kon iemand vertrouwen op Hem, Die Zichzelf had verloochend, door een leven weer te geven, zonder rechtvaardigheid en waarheid aan Zijn zijde? Het zou veeleer een aanmoediging zijn om Hem niet langer te erkennen als een bekwaam voorwerp van vertrouwen, aangezien de voornaamste grond van vertrouwen onder de mensen is hun getrouwheid aan hun woord. Op veronderstelling dat God het schepsel wilde herstellen, was dit herstel, door de tussenkomst van een voldoening zeer noodzakelijk om het vertrouwen van het schepsel op God te vestigen, want wanneer hij bespeurt dat God *ó* rechtvaardig en getrouw is, dat Hij tegen de regels van Zijn waarheid en rechtvaardigheid niets wil doen, dan heeft hij te meer grond om Hem te geloven, na de gegeven voldoening, dat Hij de eer van Zijn wijsheid zal bewaren in de goedkeuring en aanneming van die voldoening en ook Zijn waarheid in de beloften die Hij daar op gedaan heeft.

2. Indien God Zijn Woord geschonden had, dan zou Hij de duivel, in zijn redevoering tot de opstand van de mens, gerechtvaardigd hebben.

De redenering van de duivel is een volkomen tegenspraak van Gods bedreiging. God bevestigde de zekerheid van de dood, de duivel de zekerheid van het leven: Gen. 3 :4. „Gij lieden zult de dood niet sterven“. Indien God de zonde niet gestraft had, dan zou de duivel geen leugenaar zijn geweest van den beginne. Dan zou God de verzoeker geëerd en de beschuldiging, die tegen Hem ingebracht werd gerechtvaardigd hebben en de afgunst, die hij Hem ten laste legde, erkend hebben, en daardoor de duivel gemaakt hebben tot het heerlijkste Voorwerp van liefde en vertrouwen. Zoals de satan God van leugen beschuldigde, zou God indien Hij de zonde niet gestraft had, Zichzelf veroordeeld hebben en de satan in plaats van een bedrieglijke verzoeker, voor de trouwste raadsman verklaard hebben. Dan zou Hij Zichzelf aan verachting blootgesteld, en de achting van Zijn vijand bevorderd hebben en zo de satan, in plaats van Zichzelf, tot een God gesteld hebben. Daar was dus God veel aan gelegen, dat Hij Zich betoonde waarachtig te zijn en dat de duivel een leugenaar was en dat Hij de wereld bekend maakte dat niet Hij, maar de boze geest haar verleider was, en dat Hij alzo meende, zoals Hij sprak

3. Veronderstel dat God Zijn Woord had kunnen veranderen, zou het echter met Zijn wijsheid wel overeengekomen zijn, om het juist op die tijd te doen?

Het was het eerste woord van bedreiging dat ooit uit Zijn mond gegaan was tot de mens; en indien Hij dat Woord in 't geheel niet had uitgevoerd, nadat Hij Zijn gebod door zulk een straf had beschermd, en zulk een tegenstrijdigheid zag in Zijn nieuw geschapen onderdaan tegen Zijn waarheid, gezag en gerechtigheid, zulk een vermetele verachting van Zijn rijke en geopenbaarde goedheid, zo zou Hij het afvallige schepsel

in zijn zonde gesterkt en hem aangemoedigd hebben tot een nieuwe weerspanning, zodra Hij hem door oneindige barmhartigheid hersteld had, zonder enige betoning van Zijn rechtvaardigheid. De mens zou gedacht hebben, óf dat God Zich vergist had in de reden van Zijn bedreiging en een al te grote straf had gesteld op de misdaad, óf dat Hij onmachtig was Zijn gezag te handhaven in het opleggen van de verdiende straf, indien Hij de mens in deze zonde vrijgelaten had. Welke invloed zou enige van Zijn bevelen, op de zielen der mensen gehad hebben, indien Hij de overtreding van Zijn Wet zo gemakkelijk was voorbijgegaan? Zou Hij in de rechten van Zijn gezag in de toekomst niet minder beveiligd zijn geweest, dan Hij tevoren was? Zou de mens niet bemoedigd zijn geworden hetzelfde gevaar van ongehoorzaamheid te lopen, op hoop van een gemakkelijke vergiffenis en alzo de aanslag voort te zetten, die hij in zijn eerste afval was begonnen, om zich vrij te maken van al de bevelen van de Goddelijke Wet en zijn eigen wil tot zijn regel te stellen? Hoe kon er een recht besef en achting van God in de zielen der mensen bewaard zijn geworden, wanneer zij Hem beschouwden gelijk te zijn aan één van hen, en even ontrouw aan Zijn eigen rechtvaardigheid als zij waren geweest aan Zijn gezag? Ps. 50 :21. “Deze dingen doet gij en Ik zwijg; gij meent, dat Ik ten enenmaal ben, gelijk gij; Ik zal u straffen en zal het ordentlijk voor uw ogen stellen.” Dit zou zeker het gevolg zijn geweest, wanneer de mens in zijn voorgaande staat hersteld was geworden, zonder die straf te brengen over de menselijke natuur, welke zo rechtvaardig uitgesproken en door de onoprechtheid van de mens ten hoogste verdiend was. De mens zou hierdoor meer tot de zonde verzocht zijn geworden dan door de duivel had kunnen geschieden en wanneer hij voor zijn tweede overtreding tot verantwoording was geroepen dan had hij zich kunnen verontschuldigen met Gods toegeeflijkheid omtrent hem bij de eerste overtreding, en waarlijk Gods verloochening van Zijn waarheid zou een voldoende verontschuldiging schijnen te zijn voor volgende misdaden.

4. Daarom heeft God, tot bewaring van Zijn waarheid en rechtvaardigheid, een Borg toegelaten, om voor de mens de rechtvaardige straf te dragen.

Aangezien God vastgesteld had, dat indien de mens zou zondigen, hij de dood zou sterven, zo moest God op des mensen afval, om Zijn waarheid en rechtvaardigheid te bewaren, hem óf eeuwig straffen, óf Zijn eigen Wet veronachtzamen en benadelen, en die veranderen om Zijn barmhartigheid te ontdekken. Deze dingen waren voor de natuur van God onmogelijk. Hij moet getrouw zijn aan Zijn natuur en trouw aan Zijn Woord. Indien de rechtvaardigheid zou vernielen, wat weg was er dan om Zijn barmhartigheid te openbaren? Indien de barmhartigheid de zonde volstrekt vergaf, zonder deze behoorlijk te straffen, wat weg was er dan om de eer van Zijn waarheid te bewaren? De wijsheid van God vindt een middel uit om de eer van Zijn Waarheid te bewaren in de straf en om de heerlijkheid van de genade te openbaren in de vergeving der zonden. Niet door verandering van het vonnis, uitgesproken tegen de zonde, maar door de persoon te veranderen en datgene op Zijn Zoon te leggen, als een Borg, hetgeen wij in onze eigen personen hadden moeten dragen, indien de strengheid van de Wet over ons was uitgevoerd; waardoor Zijn rechtvaardigheid en waarheid behouden zijn geworden door de zonde te straffen en de eer van Zijn barmhartigheid is verheerlijkt door de verdienste van onze Zaligmaker. De dood was door de Wet bedreigd, maar daar was door de Wet geen uitsluiting van een persoon, die zichzelf mocht aanbieden om in de plaats van de mens te staan onder de straf. Indien de Wet nik een beding in zich had, dan was de mens voor eeuwig onherstelbaar zonder hoop geweest, evenals de duivelen. En daarom, zegt een geleerd schrijver – Burges, over de rechtvaardigmaking, 2e deel blz. 84, - dat deze aanneming van een Borg voor ons,

geen intrekking of vernietiging van de Wet was, want dan kon er geen uitvoering zijn van haar vonnis over goddeloze mensen en ongelovigen om hun zonden tegen de Wet (want waar geen Wet is, is geen overtreding en waar geen overtreding is, daar kan geen rechtvaardige straf zijn). Maar het was een genadige matiging of nederbuiging van de soevereine Wetgever, door Zijn oneindige goedheid en wijsheid, om een middel uit te vinden ten goede van het gevallen schepsel met bewaring van de rechten dier Goddelijke volmaaktheden, welke in de bedreiging verbonden waren. God werd niet benadeeld, noch Zijn onveranderlijkheid aangetast, door een verwisseling van de persoon in het lijden, mits de bedreigde straf uitgevoerd werd. Ofschoon er een verplaatsing van de straf was, toch was er geen vernietiging van de straf. De persoon werd veranderd, maar niet de straf; de dood was bedreigd en die is ook uitgevoerd. De dood werd niet zo zeer bedreigd over Adams persoon, als wel over de menselijke natuur, waarvan hij het hoofd was en al zijn nakomelingen verbeeldde; de dood werd geleden, ofschoon in een andere Persoon. De dood werd aan Adam bedreigd, als de wortel van allen in hem. De dood werd door Christus geleden, als het mystieke of het geestelijke hoofd van allen die in Hem zijn door het geloof, zodat gelijk toen Adam zondigde, allen in hem gezondigd hebben, die in zijn lendenen waren, als in hun wortel, Rom. 5 :12, zo mogen wij ook zeggen, dat Christus lijdende, alle gelovigen in Hem geleden hebben, daar Zijn lijden hun toegerekend wordt uit kracht van die vereniging die zij met Hem hebben. Bovendien, had God Die de wereld schiep om de Goddelijke volmaaktheden in Christus ten toon te spreiden, „door welken alle dingen geschapen zijn”, Col. 1:16 in Zijn eeuwige Raad besloten Christus als Borg voor de mens te doen sterven; en deze bedreiging, zowel als de schepping, zijnde volgens deze eeuwige Raad, sloot de Borg niet uit, maar veeleer in, hoewel dit niet wordt uitgedrukt.

3. De rechtvaardigheid Gods maakte de dood van Christus noodzakelijk tot onze verlossing.

Christus heeft in Zijn komst de eer van Gods rechtvaardigheid bedoeld, want Hij stelde Zich tot een zondoffer, in de plaats van die onvolkomen offeranden onder de Wet. Hebr. 10 : 8. „Brandoffers en offer voor de zonde hebt Gij niet gewild, noch hebben U behaagd; Zie! Ik kom, om Uwen wil te doen, o God!” Dat is, de wil van de Goddelijke rechtvaardigheid, zo wel als van Zijn barmhartigheid, want beide werden in de Wettische offeranden uitgedrukt; Zijn rechtvaardigheid in de dood van het offerdier, waardoor de mens geleerd werd, wat hij verdiend had, en Zijn barmhartigheid in het stellen van het offerdier in zijn plaats. Christus is gekomen om in de plaats van een zendoffer, datgene te doen, hetwelk de Wettische zondoffers niet konden doen. Het gebod van de Vader had hoofdzakelijk betrekking op deze voldoening van Zijn rechtvaardigheid. Het eiste voornamelijk van Hem Zijn leven af te leggen en Zijn Ziel te stellen tot een schuldoffer, Joh. 10 : 18, Jes. 53 : 10. En dit was het waar Zijn gehoorzaamheid vooral op doelde, waarom het genoemd wordt „een gehoorzaamheid tot de dood”, Fil. 2: 8. De dood is een daad van gerechtigheid. Nadat het gebod gegeven was, met de bedreiging ervan, zo was Gods gezag in het geven van het gebod en de gerechtigheid Gods in het bijvoegen van de straf, versmaad en de mens kon niet hersteld worden, zonder genoegdoening voor de schade die was toegebracht aan het gezag en de rechtvaardigheid van God. Hoe kon God de Rechter der ganse aarde zijn, Die recht doet, Gen. 18 : 25, indien Hij zulk een blijkbare belediging die Hem aangedaan was, ongestraft had gelaten? De rechtvaardigheid riep even luid om veroordeling en straf, als de barmhartigheid kon roepen om enige stroom van mededogen.

De bedreiging van de Wet was onherroepelijk, tenzij God opgehouden had onveranderlijk te zijn in Zijn rechtvaardigheid zowel als in Zijn Waarheid. God kan doen wat Hij wil, maar Hij kan niets willen tegen Zijn goedheid en rechtvaardigheid. God zou Zijn eigen rechtvaardigheid benadeeld hebben, indien Hij de zonde des mensen niet vergolden had. Want gelijk de rechtvaardigheid straf eist, zo eist deze ook de grootste straf voor de grootste overtreding. Daar moet derhalve zulk een voldoening gegeven worden, als Gods rechtvaardigheid in de Wet vorderde. Dit moest geschieden, door die dood te lijden, welke de Wet als straf voor de misdaad eiste, hetwelk gedaan moet worden door de zondaar zelf, of door iemand anders, die bekwaam is om dit in zijn plaats te doen en te beantwoorden aan de voorwaarden der Wet; tussen deze plaatsvervanger en de zondaar moet zulk een nauwe vereniging zijn opdat er een onderlinge toerekening mocht wezen van onze zonden aan Hem en van Zijn lijden aan ons. Opdat Hij lijden mocht, zou de rechtvaardigheid onze zonden aan Hem toerekenen en opdat Zijn lijden tot voordeel mocht zijn, zo zouden de barmhartigheid en de rechtvaardigheid dat lijden aan ons toerekenen.

Om dit verder te verklaren zal ik drie zaken voorstellen.

1. *Het lijkt onmogelijk te zijn, dat de rechtvaardigheid niet aankanten zou tegen de zonde.* Daar is vooral Gods eigenschappen dezelfde reden. Het is onmogelijk dat de goedheid van God een onschuldig schepsel niet omhelzen en vriendelijk koesteren zou, want dan zou Hij niet goed zijn. Het is onmogelijk dat Zijn barmhartigheid in Christus een boetvaardig gelovige verstoten zou; want dan zou Hij niet ontfermend zijn. Het is onmogelijk dat Hij de zonde niet genoeg kan aanschouwen, want dan zou Hij niet heilig zijn. Het is onmogelijk dat Hij ontrouw zou zijn aan Zijn Woord, want dan zou Hij niet Waarachtig zijn. Het is onmogelijk dat Hij niet wijs zou handelen in hetgeen Hij doet, want dan zou Hij dwaas zijn. Zullen wij dan de zelfde rechten aan Zijn rechtvaardigheid ontzeggen, waarvan we bekennen dat zij behoren tot de andere volmaaktheden van Zijn natuur? Waarom zou Zijn rechtvaardigheid niet even onveranderlijk en onkreukbaar zijn als Zijn goedheid, barmhartigheid, waarheid en wijsheid? Zullen wij Gods standvastigheid in de overige eigenschappen erkennen en hem wankelbaar achten in deze? De rechtvaardigheid is een even noodzakelijke volmaaktheid welke tot Hem behoort als de Regeerder der wereld, als Zijn wijsheid, of enige andere heerlijkheid van Zijn natuur. Zou God als een rechtvaardig bestuurder gehandeld hebben, als Hij die wetten had laten verbreken zonder te straffen, waarvan Hij zowel de beschermer als de maker is? Heeft Hij geen dubbele reden ontvangen om te straffen, daar Hij zowel de beledigde partij is, als de Regeerder der Wereld? En wat is rechtvaardigheid anders, dan ieder te geven wat hem toekomt, hetzij loon, hetzij straf? Indien God vergiffenis had geschonken, waar straf verdiend was, dan zou dit een daad van barmhartigheid geweest zijn, maar wat zou dan van Zijn rechtvaardigheid geworden zijn? Indien God niet rechtvaardig is, in alles wat Hij doet, dan is Hij in iets onrechtvaardig en dan doet hij onrecht, en dit is voor de Goddelijke natuur geheel onmogelijk. Zef. 3 : 5. „Hij doet geen onrecht, alleen morgen geeft Hij Zijn recht in het licht, er ontbreekt niet". Dit is een onafscheidelijke eigenschap van de Goddelijke natuur. Wat zouden Zijn schepselen van Hem denken, indien Hij hoogst onachtzaam was in het verdedigen van Zijn Wet, en als Hij geheel naliet om Zijn heiligheid te betonen aan Zijn redelijke schepselen? Moet Zijn heiligheid alleen geopenbaard worden in bevelen en niet betoond worden in straffen? Indien Zijn liefde tot gerechtigheid tot Zijn Wezen behoort en dus Wezenlijk is, dan is het noodzakelijk dat die gerechtigheid omtrent gepaste voorwerpen wordt geoefend. Zijn liefde tot gerechtigheid vloeit voort uit Zijn natuur als rechtvaardig: Ps. 12 : 7. “De Heere is

rechtvaardig. Hij heeft gerechtigheid lief"; het is niet alleen een daad van Zijn wil, maar van Zijn natuur; het is Hem even natuurlijk als de hitte aan het vuur is, dat noodzakelijk verzengt en brandt, zonder enige invloed van een vrij en redelijk beginsel. Er is een vrijheid van de Goddelijke wil om die daden van Zijn rechtvaardigheid te besturen op geschikte tijden. God handelt in alle dingen volgens Zijn eigen natuur en kan niet tegen Zichzelf en de rechtheid van die natuur handelen. De eerste grond van al Zijn handelingen jegens Zijn schepselen is gelegen in Zijn wil. Toen God de mens wilde scheppen (hetgeen Hem vrij stond om te doen of niet te doen, en dus alleen afhing van Zijn wit) zo kon Hij niet anders overeenkomstig de rechtheid van Zijn eigen natuur, dan hem oprecht scheppen, anders had Hij Zijn eigen heiligheid verloochend; zo ook in de zaak van het zondigen van de mens (hetwelk te beletten of toe te laten van Zijn wil afhing), kan Hij niet anders dan Hem straffen, anders zou Hij Zijn rechtvaardigheid verloochenen en de wanorde schijnen goed te keuren, die de mens in de wereld gebracht heeft. En indien Hij de zonde niet gestraft had in die mate die de zonde verdiende, dan zou het schijnen alsof er een vermindering was van de haat die verschuldigd is aan de ongerechtigheid van de zonde; want zo veel als de straf verminderd wordt, zoveel minder wordt de verfoeilijkheid van de misdaad openbaar. De macht van God wordt hierdoor niet beperkt, Zijn eigen heiligheid en waarheid, en de rechtvaardigheid van Zijn natuur hebben Hem daartoe verbonden. Loochent iemand de macht van God, wanneer hij zegt dat Hij Zijn schepsel niet kan vergeten? Zou het in Hem geen zwakheid zijn, dat Hij liegen kon? Is het geen onvolmaaktheid vatbaar te zijn om iets te doen dat onrechtvaardig is? En wat zou het anders dan onrechtvaardigheid zijn, indien de Rechter der ganse aarde de zonde ongestraft liet? Het is veeleer een bewijs van Zijn kracht en volmaaktheid, waardoor Hij geen afstand kan doen van de rechtheid van Zijn natuur, want:

(1) *Dit schijnt een algemeen en natuurlijk begrip te zijn in het gemoed der mensen.*

God heeft het als een onveranderlijke en eeuwigdurende Wet vastgesteld en het gegraveerd in de harten der mensen, dat de zonde met de dood gestraft moet worden. Welk ander gevoel kon anders uitgedrukt worden door de algemene praktijk van beesten te offeren en in sommige plaatsen zelfs mensen tot verzoening van hun zonden, dan daarmede te kennen te geven een noodzakelijkheid van de wrekende gerechtigheid, en dat God de zonde niet ongestraft kon laten, zonder een genoegdoening van de zondaar zelf, of van iemand anders in zijn plaats? En daarom vonden zij het bloed van een mens, die het beste is van alle schepselen, een middel om de straf af te wenden, die zij zelf van Hem verdiend hadden. Welke andere grond kon er anders zijn voor al die offeranden, dan een consciëntie van de zonden en een vastgesteld begrip van de wraak Gods. Want hetgeen zij voornamelijk of eniglijk bedoelden in die offeranden, was de rechtvaardigheid van God. Met het oog hierop is het waarschijnlijk dat de apostel zo nadrukkelijk verklaart in Rom. 1 : 32: „Dat zij het recht Gods wisten, dat degenen die zulke dingen doen, des doods waardig zijn". Dit hebben zij genoegzaam betoond in het onderwerpen van andere schepselen in hun plaats aan de slag des doods, om de beledigde godheid te bevredigen, daarmede erkennende dat hij de zonden niet vergeven kon, zonder een voldoening. Dit werd hun geleerd in de schoot der natuur en niet uit de geopenbaarde wil van God; of indien het hun door de traditie is overgeleverd vanaf Adam, zo heeft het toch zulk een nauwe verwantschap met een algemeen grondbeginsel in hun eigen geweten, dat het geen tegenstand of geschil ontmoette, daar de praktijk daarvan bijna zo algemeen verspreid was, als het begrip van het bestaan van een godheid, aangezien wij nauwelijks een volk vinden, dat geen dieren offert, ter bevrediging van de godheid die zij aanbidden.

(2) *De heiligheid van God schijnt dit ook noodzakelijk in te sluiten.*

A. Aangezien rechtvaardigheid niets anders is dan het getuigenis of de uitdrukking van Gods haat tegen de zonde, zo moet het straffen van de zonde bijgevolg onvermijdelijk zijn, tenzij de bedreven zonde geheel ongedaan kan zijn, hetgeen onmogelijk is; of dat Zijn rechtvaardigheid op de een of andere wijze voldaan worde. Indien God de zonde niet strafte, hoe kon dan Zijn haat daar tegen blijken? Zijn schepsel zou daartegen in Hem geen afkeer kunnen bespeuren, zonder de tussenkomst van de wrekende rechtvaardigheid; want die volmaaktheid van de Goddelijke natuur, welke vordert, dat Hij een onverzoenlijke afkeer zal hebben van de zonde, vordert ook dat de zondaar, als hij blijft onder de schuld, eeuwig gestraft worde. Indien God niet anders dan „de werkers der ongerechtigheid haten" kan Ps. 5 : 6, kan Hij ze ook niet anders dan straffen. De heiligheid van God is niet alleen willekeurig of opzettelijk, maar zij is in Hem noodzakelijk en natuurlijk. Indien de heiligheid alleen een daad was van Zijn wil, dan had Hij de ongerechtigheid indien Hij dit gewild had, zowel lief kunnen hebben als haten. Hoe kon de profeet dan van Hem gezegd hebben: Heb. 1 : 13, „dat Hij te rein van ogen is, dan dat Hij het kwade zou zien en dat Hij de kwelling niet kan aanschouwen?" Indien Zijn reinheid alleen willekeurig was geweest en een bepaling van de onpartijdigheid van Zijn wil en niet doordat de heiligheid Hem natuurlijk was? Daar wordt niet gezegd, dat Hij het kwade niet wil zien, dat is met genoegen, maar Hij kan het niet zien. God kan niet anders dan heilig zijn, en dus ook niet anders dan rechtvaardig, omdat de onrechtvaardigheid een deel is van onheiligheid. En het is ten aanzien van deze heiligheid, dat Jozua de zonden der Israëlieten verklaarde in zichzelf onvergeeflijk te zijn: Jozua 24 : 19. „Hij is een heilig God; Hij is een ijverig God en Hij zal uwe overtredingen en uwe zonden niet vergeven". Hij ijvert voor de eer van Zijn volmaaktheden; Zijn heiligheid en ijver staan als hinderpalen tegenover de vergiffenis, zonder het een of ander middel tot bewaring van de eer daarvan; Zijn heerlijkheid en jaloesheid, dat is ijver, waardoor Zijn rechtvaardigheid en toorn soms warden uitgedrukt, gaan altijd samen en zijn niet anders dan de tegenovergesteldheid in Gods natuur welke oneindig goed en rechtvaardig is, tegenover de natuur van de zonde, die kwaad en onrechtvaardig is, waardoor Hij geneigd is de zonde te verfoeien. Alle haat is een begeerte tot wraak en hoe sterker de haat is, des te heftiger is de genegenheid tot wrak. De afkeer van de zonde, welke oneindig is in God, als de bestuurder der wereld, is zulk een noodzakelijke volmaaktheid van Zijn natuur, dat Hij zonder die afkeer geen God zou zijn; en zo moet Zijn geneigdheid om de zonde te straffen en Zijn hoogste haat daartegenover te openbaren, die volmaaktheid noodzakelijk volgen. Een wil om de zonde te straffen is altijd in de haat tegen de zonde ingesloten. Indien nu de haat tegen de zonde in God zo wezenlijk is als de liefde tot Zijn heerlijkheid, dan moet de straf daarop volgen; want er is een vast verband tussen de een en de ander. Deze haat moet noodzakelijk getoond worden door enige daden, overeenkomstig de grootheid van het kwaad; maar hoe zal die haat bewezen worden, anders dan door straf? Indien Hij niet straft hoe zullen wij zeker weten dat de zonde Hem niet behaagt? Door Zijn letterlijk bevel of gebod kunnen wij het niet weten, wanneer Hij toelaat dat dit gebod geschonden wordt, zonder berisping; dan mogen wij oordelen dat Hij een achteloos Regeerder is, én die geen acht slaat op Zijn eigen bevel, en die het onverschillig is of Zijn schepsel dat gehoorzaamt of niet. De haat kan niet geopenbaard worden zonder enige betuigingen van afkeer. Maar welke tekenen kunnen dit nu anders zijn, dan Gods weigeren van Zijn gunst aan Zijn schepsel, en een daadwerkelijke oplegging van straf? Een regeerder mag nog zo zeer een misdaad haten, wanneer hij dit echter niet

toont, waardoor de overtredende persoon zijn haat mocht gevoelen, dan is dit net zoveel als niet te haten, zoals het spreekwoord zegt: „niet zijn en niet blijken staat gelijk". Wat zou al Zijn verbieden van de zonde baten, indien Hij het bedrijven daarvan niet strafte? Hij die niet anders kan dan de zonde verbieden, dan ook niet anders dan de zonde straffen. God kan niet anders dan de zonde verbieden, omdat Hij die noodzakelijk moet haten, omdat deze strijdig is met Zijn heilige natuur. De geboden van God zijn niet enkel daden van Zijn wil, maar ook van Zijn wijsheid en gerechtigheid. Indien zij enkel uit Zijn wil voortvloeiden, zonder dat zij door Zijn wijsheid en rechtvaardigheid geregeld werden, dan zou Hij dingen kunnen gebieden, die tegen de wet der natuur waren, en tegen de noodzakelijke betrekking die het schepsel op Hem heeft. Ook is Zijn haat tegen de zonde niet alleen een vrije daad van Zijn wil, maar deze vloeit noodzakelijk voort uit de rechtheid van Zijn natuur. Indien het enkel een daad van Zijn wil was, zoals de schepping van de wereld, dan kon Hij de zonde zo wel liefhebben als haten; zoals Hij het scheppen van de wereld zowel kon nalaten als volbrengen en de afzonderlijke schepselen in hun „niet" had kunnen laten, zowel als hen tot aanzijn te brengen. Maar het vloeit voort uit de rechtvaardigheid van Zijn natuur, Spr. 15 : 9, „want de weg der goddelozen is den Heere een gruwel", en bijgevolg ook uit Zijn gerechtigheid, die een uitdrukking is van deze haat, anders zou God Zijn eigen heiligheid onrecht aandoen.

Hieruit volgt,

B. dat deze rechtvaardigheid voldaan moest worden, voordat de mens hersteld kon worden.

De rechtvaardigheid van God was het beletsel op de weg en dit moest door straf worden weggenomen. Christus kon niet één kind tot heerlijkheid geleid hebben, indien Hij niet eerst „door lijden geheiligd was geworden", Hebr. 2:10. De toorn Gods door de schendingen van de wet, was het vlammend zwaard dat het paradijs bewaarde, opdat de schuldige mens daar niet in zou treden. Dit betaamde God als de Regeerder der wereld, in welke hoedanigheid hij in de straf wordt aangemerkt. Het betaamde God niet, om iets te doen dat onrechtvaardig of ongeregeld was. Het was een ondragelijke zaak, dat het schepsel God van Zijn eer beroofde en Zich onttrok aan die noodzakelijke onderwerping welke het aan Zijn Schepper schuldig was. Het betaamde God die orde, welke door de zonde verbroken was, door straf te herstellen.

Laat ons aanmerken:

[1] De rechtvaardigheid had minstens een gelijke eis met de barmhartigheid. Indien de barmhartigheid voor vergiffenis pleitte, zo drong de rechtvaardigheid even sterk aan tot straf van de zondaar. De vergiffenis van de misdaad mocht meer liefderijk schijnen, maar de verdediging van de openbare wetten en het straffen van de misdaad zou meer rechtvaardig schijnen. Het was niet gevoegelijk dat het schepsel geheel vernield zou worden, zodra als God Zijn macht ten toon gespreid had in het scheppen daarvan; ook was het niet gevoegelijk dat het schepsel aangemoedigd of verstout zou worden in de zonde door een vrije daad van vergiffenis, na zulk een hooggaande en snode daad van trouweloosheid. Wat kon de barmhartigheid eisen ten goede van het schepsel, dat de rechtvaardigheid niet even krachtig kon eisen ten voordele van God? Indien het verderf van het schepsel werd aangevoerd om medelijden te verwekken, dan zou aan de andere zijde de oneer die God was aangedaan, aangevoerd worden om de toorn te verwekken. Indien de barmhartigheid mocht pleiten op Gods natuur die liefde is, 1 Joh. 4: 8, zo zou de rechtvaardigheid de natuur Gods als rechtvaardig en als een „verterend Vuur" daar tegenover stellen. Hebr. 12 : 29. Zijn barmhartigheid zou

pleiten, dat het niet tot Zijn eer zou zijn, om Zijn vijand, de satan, vlak na de schepping met de roof van het beste van Zijn werken te laten weglopen; maar Zijn rechtvaardigheid zou daar tegen inbrengen dat het betamelijk was voor de Rechter der ganse aarde om recht te doen en de beschermer te zijn van Zijn rechtvaardige Wet. Indien Zijn barmhartigheid Hem neigde om onze zaligheid te willen, zo zou Zijn rechtvaardigheid Hem niet toestaan de zonde ongestraft te laten en Zijn wetten niet voeten te vertreden. Indien de barmhartigheid ontdekt was geworden zonder bewaring van de rechten van de rechtvaardigheid, toen de gehele natuur van de mens gevallen was, dan zou God slechts een halve Regeerder van de Wereld geweest zijn en maar één deel van Zijn regering hebben uitgeoefend.

[2] De rechtvaardigheid schijnt een krachtiger eis te hebben dan de barmhartigheid, want:

(a) Het hoogste recht valt aan de zijde van de rechtvaardigheid. Dit recht was geopenbaard en door Zijn waarheid ondersteund, toen de barmhartigheid nog niet verkondigd was op het toneel van de schepping. De rechtvaardige en rechte natuur van God was de mens bekend gemaakt en door Zijn waarheid versterkt. Gen. 2: 17. Daar was nog geen denkbeeld van vergevende barmhartigheid in het gemoed van de mens ingedrukt of aan hem geopenbaard, zodat God niet zo zeer met het oog op Zijn eer gehouden was om barmhartigheid te tonen, welke op zich zelf stond, als ik zo spreken mag, en verborgen lag in de natuur van God, zonder de ontdekking van enige volmaaktheid om deze te ondersteunen. Indien de mens staande was gebleven, dan zou de waarheid van God gestaan hebben aan de kant van Zijn goedheid. (want wij mogen veronderstellen dat er een belofte des levens was ingesloten indien de mens staande was gebleven, zowel als een uitdrukkelijke bedreiging indien hij zou vallen in de zonde van opstand). Maar toen de mens het gebod overtrad, viel de gehele kracht van Gods waarheid aan de zijde van de rechtvaardigheid. Aangezien er geen woord van vergevende genade is gesproken in enige belofte voordat de mens gezondigd had, zo had de waarheid van God op die tijd geen reden om zich aan de zijde van barmhartigheid te voegen; zodat er op die tijd groter verbintenissen waren uit de openbaring van Gods natuur om Zijn rechtvaardigheid te betonen, dan voor de betoning van Zijn barmhartigheid.

(b) De barmhartigheid kon voornamelijk pleiten voor het welzijn van het schepsel, maar de rechtvaardigheid drong aan op de ere Gods. De barmhartigheid mocht aanhouden op de vrijheid van Gods wil, maar de rechtvaardigheid mocht zich beroepen op de heiligheid en de rechtheid van Gods natuur om haar te ondersteunen. Het schepsel was gevallen onder de haat van God en de straf van de wet en had zich een onbekwaam voorwerp gemaakt voor de liefde, door opstand en onreinheid.

(c) Bovendien: het vernuft en het geweten der mensen kan niet zoveel redenen bedenken voor de noodzakelijkheid van de barmhartigheid Gods, als voor de noodzakelijkheid van Zijn rechtvaardigheid.

De barmhartigheid is geheel een vrije daad, maar de rechtvaardigheid is een schuld, die een zondig schepsel toekomt. De noodzakelijkheid om barmhartigheid te bewijzen aan een gevallen schepsel, ten aanzien van God, kan met enige reden onmogelijk beweerd worden; want dan zou dit tot het behoud van de gevallen engelen meer beweerd kunnen worden dan van de mensen. ik zeg, de noodzakelijkheid, want er zou mogelijk voor de gepastheid van Gods betonen van barmhartigheid aan de mens boven de duivelen nog iets te zeggen zijn. De rechtvaardigheid ziet op verdienste veroorzaakt door gerechtigheid of ongerechtigheid der mensen, volgens welke God Zich onveranderlijk gedraagt in hen te belonen of te straffen; en Hij beloont of straft

nooit iemand dan volgens verdienste; maar Gods barmhartigheid ziet in 't geheel geen verdienste aan of enig werk door de mens verricht, maar is geheel werkzaam in vrijwillig te geven en in het genadig aanbieden aan de mens van die dingen, die hij niet verdiend heeft.

(d) Nog eens: de rechtvaardigheid had veel krachtiger redenen uit de rechtheid van Gods natuur.

De rechtvaardigheid mocht inbrengen, dat indien God de zondaren rechtvaardig tot de eeuwige dood veroordeelde en Hij dit vonnis niet uitvoerde, Hij dan onrechtvaardig zou gehandeld hebben, aangezien Hij Zich dan niet bekommerd zou hebben om de rechtheid van Zijn eigen natuur. En indien Hij nu, na de zonde, dezelve met de eeuwige dood niet strafte, maar Zijn bedreiging geheel ter zijde stelde, dan zou Hij ook onrechtvaardig handelen; want omdat dit tegenstrijdige daden zijn, zo moet noodzakelijk één van beide onrechtvaardig zijn. Want wie zou dat een rechtvaardige regering noemen, waarin met de hoogste wijsheid wetten werden gemaakt en deze met de grootste straffeloosheid overtreden werden?

(e) Overweeg ook dat, ofschoon de barmhartigheid God wezenlijk eigen is, deze barmhartigheid toch niet onrechtvaardig moet beoefend worden.

't Is waar, het gevallen schepsel was een voorwerp voor beide: als ellendig, was het een voorwerp van barmhartigheid, en als schuldig een voorwerp van rechtvaardigheid; maar aangezien het schepsel eerst schuldig was, vóór het ellendig werd, zo was het eerst het voorwerp van rechtvaardigheid, eer het een voorwerp werd van barmhartigheid door zijn ellende. Was de mens ellendig geweest zonder schuldig te zijn (hetgeen met betrekking tot Gods goedheid onmogelijk was), dan was bij alleen een voorwerp geweest van medelijden. Maar aangezien hij eerst onder de rechtvaardigheid viel, zo was het niet betamelijk, dat de barmhartigheid de rechtvaardigheid geheel van haar rechten beroofde.

(f) Nog eens: De mens, zoals hij ellendig is geworden door de val, is geen voorwerp van barmhartigheid. Want welke barmhartigheid kon aan een hardnekkig rebel tot vergiffenis bewezen worden? En hoe kon de mens anders zijn, zonder dat er een bovennatuurlijke werking aan hem geschiedde? De barmhartigheid kon geen enkele grond vinden om zich te beoefenen omtrent de mens, totdat hij zijn misdaad beleden en betreurd had, en gevoelig was geworden, niet alleen van zijn ellende, maar ook van zijn overtreding. Het is niet tot Gods eer barmhartigheid te bewijzen aan degenen die in hun vijandschap blijven; dit zou duidelijk strijdig zijn geweest met de rechtheid van de Goddelijke natuur, dit zou een begunstiging geweest zijn, zowel van de misdaad als van de misdadiger. Indien hij gevoelig en bedroefd was geweest over zijn ellende, zonder een ware smart over zijn misdaad, dan zou dit een daad van eigenliefde zijn geweest, maar in 't minst geen ware liefde tot God. Maar hoe kon de mens, nadat hij in zijn natuur vol vijandschap jegens God geworden was, een waar berouw verkrijgen, dat voortvloeide uit liefde tot God? Berouw over een misdaad tegen een vorst en vijandschap tegen hem te hebben, is onbestaanbaar. Hoe kon de mens de hoedanigheid van zichzelf verkregen hebben, meer dan de duivelen, waarvan men in de Schrift geen enkel woord leest en die over gelaten zijn aan die hebbelikheden van boosheid en afkerigheid van God, welke zij over zichzelf gebracht hebben? Indien nu de duivelen, die schepselen waren met veel groter verstand en gevoeliger van hun ellende, omdat zij uit een grotere gelukzaligheid gevallen zijn dan de mensen, hiertoe zedelijk onmachtig zijn, zullen wij dan denken, dat de mens ná zijn afval van God, een krachtiger neiging in zijn wil heeft om tot God terug te keren? Bovendien is de bekering een gave Gods, 2 Tint 2 : 25, en de geest die de bekering werkt is een vrucht van Christus' dood; ja, van de bekering zelf wordt gezegd, dat dit een vrucht is van

Christus' verhoging, welke op Zijn dood gevolgd is, Hand. 5 : 32. Om dit te bekrachtigen, mogen wij bedenken, dat, toen God, als Rechter, Adam kwam ondervragen over zijn misdaad, wij niet één woord vinden, dat door hem gesproken werd, dat wijst op enig waar berouw of bekering. Gen. 3 : 8-10, wat hij anders ook beoefend moge hebben na de afkondiging van de Evangelische belofte,

3. Bedenk ook, *dat indien er geen matiging geweest ware van deze twee volmaaktheden jegens de mens, clan was één van deze voor de wereld verborgen gebleven.*

De rechtvaardigheid kon alleen blijken in het straffen van het schepsel en de barmhartigheid alleen in zijn herstel. De barmhartigheid kon niet ontdekt worden in de verdoemenis van het schepsel, noch de rechtvaardigheid enkel door het schepsel zalig te maken. Indien er geen straf was geweest, of alleen een lichte straf, beneden de verdienste van de zondaar, dan zou er geen betoning geweest zijn van de hoogste heerlijkheid Zijner heiligheid in het haten van de zonde, noch van de hoogste heerlijkheid Zijner rechtvaardigheid in het straffen van de zonde. Indien de straf, die het schepsel verdiend had aan hem volbracht was, dan zou het schepsel geheel verdorven zijn geworden en dan was de barmhartigheid voor eeuwig verborgen gebleven en indien de barmhartigheid alléén werkzaam was geweest omtrent het schepsel, dan zou de rechtvaardigheid verongelijkt zijn. De rechtvaardigheid moet derhalve op de één of andere wijze hersteld en voldaan worden, opdat de stromen van Zijn genade tot de mens mochten uitvloeien, aangezien na de val van de mens, de rechtvaardigheid alle onderhandeling Gods met de mens had belet, omdat de zonde hem onbekwaam had gemaakt voor de mededelingen en genietingen van God. Zoals de natuur van barmhartigheid voldaan moet worden in werkzaamheid tot een ellendig schepsel en de liefde die God de mens als Zijn schepsel toedroeg zich moet openbaren, zo moet de natuur van de rechtvaardigheid voldaan worden voor de gedane belediging en de haat van God tegen de mens als een zondaar, zich ontdekken. En dit moet voldaan worden, hetzij door het dragen van de straf door het schepsel, of door voldoening van het ongelijk, want dit is eigenlijk voldoening. Gods rechtvaardigheid kon zonder dit er niet met ere afkomen. Want aangezien Hij door Zijn Woord verbonden was de zonde te straffen, zou God dan niet onrechtvaardig geweest zijn, indien Hij alle aanmerking en belang van Zijn rechtvaardigheid en heiligheid in dit geval ter zijde had gesteld ? Indien de rechtvaardigheid verheerlijkt was geworden En de persoon van de zondaar, dan zou de barmhartigheid de openbaring van zichzelf verloren hebben en geen voorwerpen hebben gehad aan welke zij zich werkzaam had kunnen betonen. Indien de barmhartigheid verheerlijkt was geworden in het brengen van de mens tot een staat van gelukzaligheid, zonder enige straf wegens zulk een snode overtreding van Zijn Wet, waar zou dan de betoning van Gods onveranderlijke heiligheid en de nauwgezetheid van Zijn rechtvaardigheid in gebleken zijn? En daarom heeft God een Middelaar bezorgd en aangesteld in Wien Hij mocht kunnen handelen als een rechtvaardig Rechter, in het straffen van de zonde volgens Zijn Wet, opdat Zijn geduchte Majesteit te meer gevreesd mocht worden, en tevens ook als een teder Vader handelen, naar de noden van Zijn schepselen, opdat Zijn liefde mocht geprezen worden; en zoals een wijs Regeerder, beide volmaaktheden samen recht gedaan. En daarom heeft God, de val des mensen voorziende, sommigen tot de eeuwige heerlijkheid verkoren, maar in Christus, als het Middel, Ef. 1 :1, niet als de verdienende oorzaak van de verkiezing, maar als het Middel en de uitvoering daarvan, opdat de heerlijkheid van Zijn genade, zich ontdekken mocht in de bewaring van de rechten van Zijn rechtvaardigheid, welke verdedigd zijn door het bloed van Zijn Zoon, „in Welken wij de verlossing hebben" vers 6 en 7. Buiten deze weg kunnen wij niet zien hoe de eer van God bewaard had kunnen worden. God had de wereld geschapen

tot Zijn heerlijkheid en tot mededeling van Zijn goedheid. Nadat de wereld besmet en door de zonde in verwarring was gebracht, stond de rechtvaardigheid van God, die zulk een straf aan de Wet had vastgemaakt, als een hinderpaal in de weg om enige goedheid aan het schepsel te bewijzen, tenzij er een weg werd gevonden om de eer van die rechtvaardigheid te bewaren. Zou God al de heerlijkheid van Zijn schepping in een ogenblik verliezen? Heeft Hij de schepselen, wier val Hij voorzag, alleen geschapen om hen te straffen en te verdoemen? en om de heerlijkheid van Zijn andere volmaaktheden, behalve die van Zijn rechtvaardigheid en heiligheid, daardoor ontluisterd te doen worden? Zijn heerlijkheid moest derhalve bewaard worden en dit kon niet geschieden indien de heerlijkheid van Zijn rechtvaardigheid of van Zijn barmhartigheid geheel verloren zouden gaan. Daarom is Christus om deze te bewaren in onze plaats gesteld en als de overste Leidsman onzer zaligheid door lijden geheiligd", hetwelk God het meest befaamde, als de Heere van alle dingen en Wiens eer het einde is van alle dingen. Hebr. 2 : 10. Daar Zijn liefde Hem niet toeliet de wereld onder de vloek te laten, noch Zijn rechtvaardigheid gedoogde de zonde ongestraft te laten, zo is voor deze beide noodzakelijkheden door de Goddelijke wijsheid zorg gedragen; een wonderbaarlijke weg is uitgewerkt, waardoor de zonde gestraft is in de Borg en een bevrijding van straf verzekerd is voor een gelovig zondaar.

4. Deze voldoening moet door de dood geschieden, omdat de dood was bedreigd.

Aangezien God oordeelde dat de zonde de dood waardig was, zou Hij Zijn Eigen oordeel en heilige wijsheid hebben tegengesproken, indien Hij de zonde zonder de dood kwijtgescholden had, of met iets minder dan de dood gestraft had. God heeft onze verzoening vastgesteld in het bloed van Christus, „tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid", Rom. 3 : 25. Indien de rechtvaardigheid met minder had kunnen voldaan worden dan met de dood, zo zou het onrechtvaardig geweest zijn de dood te eisen, want dan zou Hij meer gevorderd hebben dan verschuldigd was. De zonde kon door geen mindere straf verzoend worden, dan die verdiend was en dat was niets anders dan de dood. Bovendien zou Gods liefde tot Zijn Zoon niet toegelaten hebben, hem aan een vervloekte en wrede dood bloot te stellen, enkel om Zijn rechtvaardigheid als onverzoenlijk te betonen, indien zij in zichzelf zonder deze dood niet onverzoenlijk geweest ware, als het voortreffelijkste middel om de onbegrijpelijke zuiverheid van Zijn natuur te ontdekken. Het is zeker dat God, Die niet het minste onrecht zou doen aan het geringste van Zijn schepselen, Zijn Zoon niet zou hebben overgegeven aan zulk een schandelijke dood, noch zovele beraadslagingen daarover hebben genomen en het gemaakt zou hebben tot het voornaamste werk van Zijn wijsheid in alle eeuwen van de wereld, om alle dingen tot de uitvoering daarvan te besturen, indien de rechtvaardigheid met iets minder dan de dood had kunnen tevreden gesteld worden, of dat de vergeving der zonde enkel door de barmhartigheid en mildheid van God zou geschonken kunnen worden, tenminste naar de bedreiging.

Indien de rechtvaardigheid met een lagere prijs dan de dood had kunnen voldaan worden, dan zou de Vader het verzoek van Zijn Zoon toegestaan hebben, toen Deze zo ernstig had, dat deze drinkbeker van Hem mocht voorbijgaan. Ook zou de dood van Christus niet zijn gevorderd, indien een druppel van Zijn bloed een voldoende betaling was geweest aan de eis van Gods rechtvaardigheid. Het lijden van de dood zon dan overtollig zijn geweest en Hem de dood op te leggen, zou een onrechtvaardigheid geweest zijn in God: en Zijn overgeven van Zichzelf in de dood zonder enige noodzaak, zou een onrechtvaardigheid ten opzichte van Hemzelf zijn geweest.

Konden enige weinige druppels bloed de rechtvaardigheid voldaan hebben, dan had deze voldaan kunnen worden met in 't geheel geen bloed, zo wel als met een straf, beneden hetgeen de wet vorderde. De uitstorting van een druppel bloed was niet genoeg tot straf voor de zonde, wanneer hiervoor de dood was gevorderd door de Wet, zodat de straf niet minder dan de dood kon zijn.

C. Niemand kon Gods rechtvaardigheid voldoen, dan de Zoon Gods in het vlees.

1. Laat ons die dingen wegnemen, waarvan verondersteld mocht worden, dat ze in staat zijn, die rechtvaardigheid te voldoen.

De mens kon het niet voor zichzelf doen, noch enig verstandig of redelijk schepsel voor hem; ook konden het geen waarnemingen van Gods instellingen doen, zodat het noodzakelijk vallen moest op Eén die boven de rang der schepselen was. Alleen de een of andere Goddelijke Persoon was in staat om het te ondernemen en uit te werken. Daar is een noodzakelijkheid van voldoening aan de Wet, beide door de volbrenging van de gehoorzaamheid aan iedere tittel of jota daarvan en door het lijden van de straf voor de overtreding daarvan. God staat zozeer op de eer van Zijn Wet, dat de hemelen eerder als een kleed opgerold zullen worden en de aarde uit haar plaats bewogen, dan dat er één puntje van de Wet veronachtzaamd zal worden. Matth 5 : 18. „Want voorwaar zeg Ik u: totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan; totdat het alles zal zijn geschied." Derhalve moet de één of ander de gemaakte breuk en de eer van de Wet herstellen.

Laat ons eens zien of iets anders het kon doen.

1. De mens kon het niet voor zichzelf doen. Het moest gedaan worden door een dadelijke of lijdelijke gehoorzaamheid, dat is door doen of door lijden; maar was nu de mens in staat om één van beide als een volkomen vergoeding aan God te kunnen doen? De mens was door de zonde in zijn persoon en met wat hij had „onder de vloek der Wet gevallen", Gal. 3 : 10; en hetgeen onder de vloek lag en door de zonde was verbeurd, kon de vloek niet wegnemen. Een mens kan beschouwd worden als een zondig of als een begenadigd schepsel. Een zondig schepsel kan niet voldoen; want zondaar zijnde terwijl hij voldoet, zo beledigt hij de heiligheid van God, en vermeerdert nieuwe tergingen voor de ogen van Zijn rechtvaardigheid, in plaats van deze te voldoen.

Een begenadigd schepsel kan ook niet voldoen, want dit veronderstelt eerst voldoening, waardoor de rechtvaardigheid is bewogen, om de hinderpaal weg te nemen, welke verhinderde dat de schatten van genade aan de mensen zouden worden uitgedeeld. Een mens kon wel begenadigd zijn ná een voldoening, maar niet er vóór. Bovendien: genade is eindig, want ál wat in een eindig schepsel is, is eindig en daarom kan de uitwerking daarvan niet van oneindige waardij zijn.

(1) De mens kon niet voldoen door iets aan God te geven, of door iets te doen dat een evenredige vergoeding kon zijn voor de misdaad.

De mens had niets te geven. Wat was er, dat hij zijn eigendom kon noemen, aangezien hij een schepsel was, in het bijzonder, aangezien hij als een overtreder verbeurd had, hetgeen door het recht der schepping het zijne was? Had de mens de wereld om te geven? Hoe is hij daaraan gekomen? Was deze door hem of voor hem geschapen? Indien niet door hem, zo was deze zijn eigendom niet. Hij was slechts een rentmeester om alles te besturen tot gebruik van zijn Heere, de rechte Eigenaar. Kan een rentmeester zijn Heere voor het ongelijk dat Zijn eer is aangedaan, vergoeding geven door zijn Meester die goederen op te offeren, die reeds Zijn eigendom zijn en die de

rentmeester alleen waren toebetrouwd? De wereld was niet de zijne om die te geven. Hij heeft deze wereld nooit als een volstrekt heer door recht van onafhankelijk eigendom in bezit gehad; ook was het niet mogelijk dat hij zulks hebben zou, aangezien hij er noch de schepper noch de onderhouder van was; en noch de mens, noch enig ander schepsel in de wereld kon mogelijk in een staat van onafhankelijkheid van God gebracht worden, zodat de mens alles van God in leenbezitting had. Maar veronderstel dat het zijn eigendom was geweest, dan had hij alles echter verbeurd door zijn weerspanning; om zjwentwil, om zijn zonde werd het aardrijk door de soevereine Heere van dat aardrijk vervloekt. Gen. 3 :7, en iets dat in al zijn delen was vervloekt, kon geen bekwame offerande zijn voor de Goddelijke majesteit.

(2) Ook kon zijn berouw geen vergoeding zijn.

Enkel droefheid over een misdaad is geen vergoeding voor het ongelijk dat een mens is aangedaan, doch veel minder voor een belediging van zulk een verregaande aard tegen God begaan. Maar wij vinden niets hiervan bij de mens op de tijd dat hij viel van het toppunt van zijn gelukzaligheid in een afgrond van ellende. Indien hij, die een gevoel had van de gelukzalige staat die hij verloren had en van de ellendige staat die hij zich op de hals had gehaald, meer op uit was om verontschuldigen te zoeken, dan om berouw te tonen, hoe kan er dan van nature een boetvaardige gestalte gevonden worden in iemand van zijn nakomelingen? Gen. 3 :9-13. Indien er bij hem enige schaamte geweest is, zo is die meer veroorzaakt door de ontdekking van zijn misdaad, dan door het gevoelen van de misdaad zelf; en hij is ook meer bedroefd geweest over zijn verlies dan over zijn overtreding en dus mocht hij treuren omdat hij ellendig, maar niet omdat hij een misdadiger was; en zo was het een berouw ten opzichte van zichzelf, maar niet ten opzichte van de eer van God zijn Heere en zulk een berouw wordt zelfs in de het gevonden, maar dit is niet in staat om die ketenen te verbreken, waarin zij gehouden werden. Hoe zou de mens aan een berouw komen? Kan hij zichzelf tot een ware verbreking des harten brengen? Wie hoorde ooit dat enige steen zichzelf gesmolten heeft? Is niet de gevangen mens verzot op zijn zonde en verliefd op zijn boeien? Hoe kan hij van nature bekomen, dat zo strijdig is tegen hetgeen waarmee hij van nature zo zeer is ingenomen? Het minste vonkje van genade is boven de macht van de bedorven natuur. Vanwaar zou de mens dan de bekering bekomen? Moet het niet een zielvertederend licht des hemels zijn, schijnend in zijn hart, dat zulk een verootmoedigend werk in een gevallen zondaar kan voortbrengen? Zou het wel met de wijsheid van de Goddelijke rechtvaardigheid overeengekomen zijn, het verbeurde goed weg te nemen en de mens de bovennatuurlijke genade te onttrekken en hem die terstond terug te geven, zonder in 't minst acht te slaan op de verdediging van de eer van die rechtvaardigheid? Bovendien, veronderstel dat de mens in staat geweest was zich te bekeren en een rechte bekering volbracht had, wat zou zulks betekend hebben, aangezien zulks niet vereist werd als voorwaarde welke de gerechtigheid Gods in de Wet vorderde? Deze eiste geen berouw of bekering, omdat de Wet geen vrijheid tot enige misdaad gaf. De Wet eiste een nauwkeurige en volmaakte gehoorzaamheid, volmaakt in alle omstandigheden van de mens in zijn staat van rechtheid; en in geval van overtreding, zo gaf zij de mens over aan de strengheid van de straf, die hij over zichzelf had gehaald. Niet het minste berouw was toegestaan als enig deel van wettische gehoorzaamheid. Dit berouw werd ingevoerd bij de verandering van de bedeling van Wettisch tot Evangelisch. „Doch de Wet is niet uit het Geloof“, evenmin uit de bekering, „maar de mens die deze dingen doet, zal door dezelve leven“, Gal. 3 : 12. Trouwens, indien bekering en het geloof in de barmhartigheid Gods de zonden van Adam hadden kunnen uitwissen, en de ketenen van de eeuwige dood in stukken breken, konden wij dan denken, dat God de prijs van

het bloed van het beloofde zaad gevorderd zou hebben?

Wat noodzakelijkheid zou er geweest zijn voor een offerande om God te bevredigen, indien Hij al bevredigd was door het berouw van de mens? Wat een ijdelheid zou het geweest zijn, om datgene weg te gaan nemen, dat reeds door geloof en bekering van Adam weggenomen was! De wijsheid van God liet niet toe dat Hij iets nutteloos en tevergeefs deed. Geloof en bekering konden nooit de natuur van Gods rechtvaardigheid veranderen, maar moeten veronderstellen dat er eerst een voldoening aan de rechtvaardigheid gedaan is, en dan komen zij als voorwaarden in aanmerking en de een als een instrument of werktuig, de genade aannemend en zich toepassend, die door een ander middel verworven is en niet als de uitwerkende of verdienende oorzaak van de genade, net zo min als het zien op de koperen slang de uitwerkende of verdienende oorzaak was van de genezing; maar alleen het middel. Maar hoe kunnen wij denken, dat de mens na zijn val enig geloof zou hebben in Gods barmhartigheid, of bekering zou hebben, welke alleen voortvloeien uit een gevoelen van barmhartigheid, terwijl er nog geen barmhartigheid aan hem geopenbaard was geweest? Hij vond daar niets van in de Wet, ofschoon de mens door de beschouwing van zijn eigen natuur zulk een volmaaktheid in God mocht begrijpen, maar aangezien hij nog nooit een ellendig voorwerp had gezien, om mik een volmaaktheid werkzaam te maken, zo is het twijfelachtig of hij wel wist dat er zulk een eigenschap of hoedanigheid in hemzelf was, en daarom kon hij niet besluiten dat er zulk een volmaaktheid in God moest zijn, aangezien daarvan niet het minste was geopenbaard, en daarom kon hij geen grond hebben voor zulk een beoefening van geloof en bekering, totdat genade en barmhartigheid ontdekt en geopenbaard werden in het beloofde Zaad.

[3] *Ook kon geen enkele volgende gehoorzaamheid aan de Wet een vergoeding zijn, want:*

(a) De mens had na zijn val van zichzelf geen macht om te gehoorzamen.

Hij had door zijn afval die oorspronkelijke gerechtigheid verloren, welke hem tot een gelijkvormigheid aan de Wet in staat stelde: „Ik vreesde, zegt hij, want ik ben naakt“, Gen. 3 : 10. Zijn lichamelijke naaktheid kan nà zijn zonde niet meer de oorzaak van vrees zijn, als vóór de zonde; maar hij was naakt, dat is: beroofd van Gods beeld en van zijn oorspronkelijke gerechtigheid. De mens kan nu geen werk doen dat gelijkvormig is met de geboden van de Wet. In alle dingen komt hij tekort in zijn plicht en omdat hij gebrekkig is in 't geen hij behoorde te doen door de Wet der schepping, kan hij niet voldoen voor het ongelijk dat God is aangedaan, nu hij in een staat van verdorvenheid is. “Hoe zou de mens rechtvaardig zijn bij God? Zo Hij lust heeft om met Hem te twisten, niet één uit duizend zal hij Hem beantwoorden“, Job 9 : 2 en 3. God eist een gehoorzaamheid aan de Wet, niet overeenkomstig ons vermogen, maar overeenkomstig met Zijn eigen rechtvaardigheid, welke volmaakt is, en hiertoe kan geen zondig schepsel uit zichzelf komen. Indien iemand in staat was een onbevleete gehoorzaamheid aan God op te brengen, geheel vrij van alle gebrek dat de Wet er in zou vinden, door wiens kracht zou hij dat doen? Niet door zijn eigen, want sedert hij zondaar was, is hij krachteloos geweest. Want een zondaar te zijn en krachteloos te zijn, is één en hetzelfde, Rom. 5 : 6-8. Van wie zou hij dan deze kracht hebben? Van de Schepper? Hoe kan hij dan aan God voldoen door hetgeen reeds van God is? Dat is alsof iemand die een vorst verongelijkt heeft, hij hem dit wilde vergoeden, door een som geld, die genomen is uit de schatkist van die vorst. En waarlijk, de mens is niet gewillig om enig gebod van God te gehoorzamen; daar is niets in zijn natuur, dan „vijandschap tegen God en Zijn Wet“, Rom. 8 : 7, en daarom

heeft hij geen volkomen wil om God enige voldoening te geven of Hem enige gehoorzaamheid te bewijzen. De wil is natuurlijk verslaafd aan de zonde en onder de macht van verdorven hebbelikheden altijd zondigend en nooit volmaakt gehoorzaamend, maar op hetzelfde ogenblik dat hij een stoffelijke gehoorzaamheid volbrengt, overtreedt hij tegen God en komt te kort in hetgeen de Wet vordert. En daarom kan de mens, totdat zijn wil veranderd is niet gewillig zijn met een volkomen wil, om God te gehoorzamen, en de wil kan niet veranderd worden, voordat er een voldoening gegeven is, omdat het niet redelijk is dat de straf der zonde, welke zowel de geestelijke als de eeuwige dood was en bestaande uit de ziel te laten onder de macht van die kwade hebbelikheden, die zij over zich gebracht heeft (welke waarlijk de dood der ziel zijn, zoals de kwalen de dood van het lichaam veroorzaken), weggenomen zou worden vóórdat er een voldoening werd gegeven. De mens kan zichzelf net zo weinig van deze geestelijke dood bevrijden, als van de lichamelijke dood. Wij hebben geen reden te denken, dat God het doen zou, voordat er een voldoening geschiedde want dan zou de Wet, die Hijzelf had gegeven, door Hem verongelijkt zijn geworden. Welnu, de mens heeft geen macht om God te gehoorzamen. Job 14: 4. „Wie zal een reine geven uit de onreine niet één", dat is, zegt **Coccejus**: Wie kan een onreine veranderen in een reine? Is er niet één? Ja, ook slechts Eén, Christus alleen kan dit doen.

(b). Veronderstel dat de mens macht had om de Wet volmaakt te gehoorzamen, zo was hij dit toch al aan God verschuldigd vóórdat hij gezondigd had en daarom kan dit geen vergoeding voor de zonde zijn.

Volgende gehoorzaamheid kan geen voldoening zijn voor voorafgaande misdaden; want gehoorzaamheid is in zichzelf een schuld die men op moet brengen en al wat in zichzelf 'n schuld is, kan geen vergoeding zijn voor een andere schuld. Al wat een vergoeding is, moet iets zijn dat niet onder het begrip valt of betrekking heeft op iets dat reeds verschuldigd was, maar dat verschuldigd is door het gepleegde onrecht. De mens was gehoorzaamheid schuldig, al had hij niet gezondigd en daarom blijft hij die zowel na de zonde schuldig, als voor dezelve; maar een nieuwe schuld kan niet voldaan worden door de betaling van een oude. Bijvoorbeeld: ge zijt iemand geld schuldig op schuldbekentenis en ge verongelijkt hem tevens in zijn eer of in enige andere van zijn belangen; is er nu niet een nieuwe schuld ontstaan door die misdaad, een schuld aan hem te vergoeden in hetgeen waarin ge hem verongelijkt hebt? De betaling van het geld dat ge hem op schuldbekentenis schuldig zijt, is geen vergoeding voor het onrecht dat ge hem op een andere wijze aandeed. Deze beide worden rechtens verschillend aangemerkt. Of wanneer iemand tegen een vorst in opstand komt van wie hij enig land in leen heeft, zal dan zijn betaling van de rente voldoende zijn om zijn misdaad van opstand te vergoeden? Zo was de gehoorzaamheid aan de Wet in onze gehele levenskoers, een schuld die op ons lag door onze schepping en dit heeft betrekking op het gebiedende deel van de Wet en op God als Soeverein; maar door de zonde werd een nieuwe strafschuld gemaakt, en dus moest de straf van de Wet voldaan worden door lijden, zowel als de geboden der Wet door deze te onderhouden. En dit was een schuld die betrekking had op Gods rechtvaardigheid, zowel als het andere tot de soevereiniteit van God. Hoe kunnen wij ons nu verbeelden, dat iemand door het betalen van een schuld, waar hij tevoren reeds toe verplicht was, voldoen zou voor een schuld, die hij op nieuw gemaakt heeft?

De schulden zijn verschillend, de één is een schuld van waarneming van de geboden en de ander een schuld van lijden en beide zijn in verschillende staten gemaakt: de schuld van gehoorzaamheid in de staat der Schepping en de schuld van lijden in de

staat der bedorvenheid, zodat de betaling van hetgeen wij als schepselen schuldig zijn, niet voldoen kan door de schuld van lijden, welke wij als misdadigers schuldig zijn. Alle voldoening moet gedaan worden door iets, waar men vóór de misdaad niet toe verplicht was; gelijk mensen die in hun eer benadeeld zijn, voldaan worden door enige daden die men hun niet schuldig was, vóór dat zij werden beledigd. Zodat alle mensen tezamen, ja al de schepselen van tienduizend werelden, geenszins door hun gehoorzaamheid aan het gebiedende deel van de wet, voor één overtreding daarvan kunnen voldoen, omdat al wat zij kunnen doen, iets is, dat zij tevoren zelf al verschuldigd waren.

Toen de mensen van God afvielen en in een verbond met de duivel traden, hebben zij zich gebracht onder Gods rechtvaardige toorn en stortten zich in de verlatenheid van de eeuwige dood en zo stonden zij dus in een andere betrekking tot God, dan enkel als Zijn onderdanen en nu mag God rechtmatig eisen een vergoeding voor de vorige ongehoorzaamheid en een zekerheid voor de gehoorzaamheid in de toekomst; tenzij nu de mens dit kan volbrengen, zo moet hij in ketenen der duisternis gebonden blijven. Welke vergoeding kon de mens nu geven voor hetgeen was gepasseerd of welke verzekering voor het toekomende? Daar moet derhalve iemand tussentreden, die God als Borg wilde aannemen en die God een voldoening kon geven, welke Hem even behaaglijk was, als de zonde Hem mishagd had. Eén, die aan God kon geven, hetgeen Hij Hem tevoren niet schuldig was en die in staat was, datgene te volbrengen, hetwelk Hij ondernam en Wiens verzekering voor hetgeen in de toekomst vereist werd, genoegzaam mocht geacht worden: dit moet derhalve enig Goddelijk Persoon zijn, die in Zijn eigen natuur niet verbonden was aan die voorwaarden van gehoorzaamheid, welke tot deze voldoening noodzakelijk waren.

(c). Veronderstel dat de mens na zijn val macht had te gehoorzamen en dat hij tevoren die gehoorzaamheid niet schuldig was, dan kon zijn gehoorzaamheid nochtans geen voldoening zijn voor de zonde.

Want omdat hij een eindig schepsel is, zo zou welke gehoorzaamheid hij ook kon betalen, deze toch niet oneindig zijn en dus niet evenredig aan een oneindige majesteit. Aangezien de zonde van de mens oneindig is, ten aanzien van de beledigde Persoon, die een oneindig en eeuwig Wezen is en daarvoor verlaagd onder de minste van Zijn schepselen, door de ontering die iedere zonde op Hem werpt, alsof Hij niet waard is geliefd en gehoorzaamd te worden; zo moet hetgeen dat voldoen zal, zo groot zijn als hetgeen de misdaad verdient (want het moet evenredig zijn aan de oneer en het nadeel dat God door de zonde wordt toegebracht) maar dit kan een eindig schepsel niet doen: want ofschoon de gehoorzaamheid een eer is, die aan een oneindig Persoon wordt toegebracht, zowel als de zonde een ontering is van een oneindig Persoon, zo wordt de misdaad toch altijd verzwaaard uit aanmerking van de beledigde Persoon, zoals de misdaad tegen een vorst verzwaaard. wordt door de waardigheid van zijn persoon en de grootheid van zijn gezag; maar de voldoening wordt afgemeten naar de hoedanigheid van het beledigende onderwerp, hetwelk eindig is en niet overeenkomt met de grootheid van een beledigd God. Ook kan onze gehoorzaamheid en heiligheid niet geacht worden oneindig te zijn, omdat zij vruchten zijn van een oneindige Geest in ons; want om diezelfde reden zouden dan alle schepselen oneindig geacht moeten worden, omdat zij de werken zijn van een oneindige macht. De Geest stort de hebbelijkheden van gehoorzaamheid en heiligheid in en wekt deze op; maar het schepsel en niet de geest oefent de gehoorzaamheid en heiligheid; het is de ziel die gehoorzaamt, gelooft enz.; zodat hoewel die hebbelijkheden door de Geest gewerkt worden, zo zijn ze nochtans onderwerpeijk van het schepsel. Bovendien, ofschoon de

Geest in de gelovigen woont, zo is Hij nochtans niet persoonlijk met hen verenigd, zoals de Goddelijke natuur van de tweede Persoon niet de menselijke verenigd is. De Heilige Geest en de ziel maken niet één persoon uit. Indien dit zo was, dan zouden de daden van het nieuwe schepsel onderwerpelijk oneindig zijn, zoals de Middelaarsdaden van Christus waren, omdat Zijn Persoon, die het onderwerp van die daden was, oneindig is: Zodat onze gehoorzaamheid niet oneindig kan zijn; en waarlijk, de beste gehoorzaamheid die een gewoon schepsel volbrengen kan, kan Gode niet zo verheerlijkend zijn, als de zonde ontierend is, omdat wij Hem door onze gehoorzaamheid eren overeenkomstig Zijn natuur, zo ver ons vermogen reikt en wij Hem niet meer geven dan hem toekomt en Hem erkennen als het uitmuntendste Wezen en de aller-rechtmatigste Soeverein, maar in de zonde verkiezen wij alle dingen boven Hem, trachten Hem zoveel in ons is, te ontgoden, strijden tegen Zijn Soevereiniteit, grommen tegen Zijn heiligheid, tarten Zijn rechtvaardigheid en maken hem zo gering, alsof Hij niet waard was gesteld te worden boven of naast enige van Zijn schepselen in ons hart. En welke mate van gehoorzaamheid kan aan God nu een voldoening geven voor zulk een verachting en onbeschaamdheid? Al de gehoorzaamheid die een onderdaan aan een vorst kan toebrengen, kan nooit evenwaardig geoordeeld worden met de smaadheid, welke een poging om Zijn Persoon te verderven, Zijn Wetten uit te roeien, en Zijn beeltenis in het slijk te vertreden, op Hem geworpen heeft. De zonde is van een hogere orde in de rang van het kwade, dan de werken der gerechtigheid in de rang van het goede zijn.

(1) Zoals nu de mens door zijn gehoorzaamheid niet voldoet kan, zo kan hij ook geen volkomen voldoening geven door lijden, om daardoor tot de gelukzaligheid hersteld te worden.

Hij is even onmachtig om zijn herstel „uit te lijden“, als om deze uit te werken. Zijn lijden zou even eindig zijn, ten aanzien van het onderwerp, als zijn gehoorzaamheid; maar de heerlijkheid die hij had bezoedeld en de rechtvaardigheid die hij verongelijkt had, was de heerlijkheid van een oneindige God en dus kon het lijden van een eindig schepsel, ofschoon dit tot in eeuwigheid werd uitgestrekt, geen vergoeding zijn voor een oneindige heerlijkheid, die door de zonde geschonden is. Helaas! de gramschap van een vertoornd God is te geweldig en te zwaar voor de kracht van een zwak mens om daar doorheen te breken. Doch veronderstel dat het eens mogelijk was, dat een mens maar één zonde tegen God bedreven had, en daar naderhand berouw van kreeg, en in 't minst geen liefde behield tot deze of enige andere zonde, om een vergoeding voor die zonde te doen, enige miljoenen jaren zware folteringen leed; hoe is het nochtans mogelijk, dat mensen wier natuur bedorven is en niets in zich hebben van een Goddelijke heiligheid, door lijden zouden voldoen, aangezien zij niet alleen lijden voor de zonde, maar ook lijden in een zondige staat en hun zonden vermeederen, terwijl zij de voldoening betalen? Geen lijden van degenen die hun opstandige natuur behouden, kan een voldoening zijn aan de Goddelijke majesteit, zodat zulk een schepsel van lijden bevrijd zou worden, terwijl die natuur blijft en het die zonde bemint waarvoor hij gestraft wordt, ofschoon hij geen gelegenheid heeft om die zonde te bedrijven.

Bovendien, aangezien de mens van nature „vijandschap tegen God“ is, Rom. 8 : 7, zo kon Gods rechterlijke macht Hem niet beminnelijk doen zijn voor de zondaar, noch zijn lijden hem vervuld met liefde voor Zijn Rechter; indien hij derhalve een grote menigte van jaren moest lijden, zonder enige hoop van herstel, zou hij dit kunnen doen, zonder God te haten? Dus zou hij al de tijd van zijn lijden zondigen en door gedurig zondigen zou de schuld van zijn lijden vermeederen, in plaats van

verminderen. Een schepsel als schepsel is in iedere staat verbonden om God lief te hebben; maar geen gevallen schepsel kan dit doen zonder verandering van natuur. Bovendien, indien een mens door lijden niet in staat is te voldoen voor één zonde, hoe kan hij dan voldoen voor ontelbare zonden? Iedere nieuwe zonde vermeerdert onze strafschuld voor God, beide in haar eigen natuur en zoals zij een feitelijke goedkeuring is van alle vorige zonden, tenminste die van dezelfde soort; hij nu, die geen penning kan betalen, en geen voldoening kan geven voor een geringe som geld, is niet in staat miljoenen te betalen. En ofschoon een mens zijn voldoening door lijden zou beginnen, waar zou hij eindigen! Want aangezien hij geen oneindigheid van waarde kan opbrengen, zo moet hij een oneindigheid van tijd opbrengen, dus zou hij altijd betalen en nooit tot het einde van de betaling komen. Want wanneer wij in gedachten het pad der eeuwigheid aflopen, zo moeten wij nog verder gaan, dan wij gelopen hebben, want in het terugzien, kunnen wij wel een begin, maar vooruitziende nooit een einde vinden; hoe verder wij zien, hoe meer er overblijft dan hetgeen verleden is.

Om dit te besluiten: De oude kerk zag haar volstreekte onmacht om langs enige andere weg verzoening voor de zonde te doen, dan door God zelf. Ps. 65 : 3. „Ongerechte dingen hadden de overhand over mij, maar onze overtredingen die verzoent Gij.”

Onze overtredingen zijn voor ons te sterk, wij kunnen er geen verzoening voor doen: maar Gij zult de Messias zijn, Gij zult door de Messias verzoenen, Die door de Wettische verzoening werd afgebeeld, hierom wordt dezelfde naam aan Christus gegeven. Rom. 3: 25, „Een Verzoening" of „de verzoening voor onze zonden. Sedert het begin van de wereld tot op deze dag, waarin zoveel eeuwen zijn verlopen, is er nog nooit een mens geweest, die zijn eigen vrijkoper was, of die een prijs tot zijn eigen verlossing heeft betaald.

(2) Geen schepsel is in staat verzoening voor ons te doen.

Alle schepselen zijn niets in hun oorsprong; daar kon dus in een gewoon schepsel geen waardigheid zijn om aan de waardigheid van de beledigde Persoon te beantwoorden. De pleister zou te smal zijn voor de wond. De ganse verzameling der schepselen had maar een eindige goedheid, welke niets was bij de eer die zulk een grote majesteit toekomt. Indien een schepsel voldoen kon, dan zou het niet door zijn eigen kracht zijn, maar door grote genade aan hem verleend, en das zou hij dan aan God betalen hetgeen niet van hemzelf was, maar hetgeen reeds van God Zelf was. Er is geen schepsel, of het moet door Gods genade ondersteund worden opdat het niet in uiterste vernieling valle, terwijl het voldoet. De engelen zelf konden het niet doen zonder genade en hoe meer enig schepsel zou doen door Gods genade, des te meer zou het aan God verplicht zijn en hoe minder het Hem zou vergoeden. Nog eens, het moet één schepsel wezen, of een menigte van schepselen. Hoe één gewoon schepsel zou kunnen voldoen voor een ontelbaar aantal mensen, waarvan elk walgelijk is besmet, kan met de algemene rede niet begrepen worden. Men kan alleen veronderstellen dat één schepsel een voldoende rantsoen zou kunnen zijn voor één van de zelfde soort. Er kon geen waardigheid zijn in één schepsel om de waardigheid van het ganse menselijke geslacht te beantwoorden en te evenaren; maar indien er een menigte schepselen noodzakelijk was, dan moeten er zoveel voldoen, als er schepselen gezondigd hebben, en zo zou God een soort of geslacht van schepselen verliezen om een ander te herstellen, of een gelijk aantal schepselen als degenen die verlost werden; maar waarlijk geen schepsel kan voor een oneindig kwaad voldoen; want volgens de rechten van de rechtvaardigheid, moet de voldoening evenredig zijn aan de grootheid van de belediging en de majesteit van de beledigde persoon; en daar deze oneindig is,

kon geen schepsel deze zaak behandelen en tot een gelukkig einde brengen, omdat alle schepselen eindig zijn en niet anders dan eindig zijn kunnen, aangezien de oneindigheid een onmededeelbare eigenschap is van de Godheid. Daarom konden mensen noch engelen de voldoening uitwerken.

(a) Niet de mensen. Dit is duidelijk.

Alle mensen waren in een afgrond van ellende gezonken; en hij die zichzelf niet kan verlossen, kan niet beweren dat hij in staat is anderen te verlossen: Ps. 49 :8, „Niemand van hen zal zijnen broeder immermeer kunnen verlossen, hij zal Gode zijn rantsoen niet kunnen geven". Al wat iemand heeft is niet zoveel waard als de ziel van een mens; zodat niemand een voldoende prijs tot verlossing van zijn gevangen broeder zal kunnen betalen. De ganse menselijke natuur kon geen genoegzame offerande zijn geweest. Beschouwen we hem als mens, hij is minder dan niet en ijdelheid. Hoe zal God voldoening ontvangen voor een onuitsprekelijk kwaad, van hetgeen dat minder is dan niets Kan de druppel van een emmer een oneindige schade vergoeden? Maar wanneer we de mens beschouwen in een staat van met God gebroken te hebben, dan bevinden we hem, door zijn onreinheid nog veel onbekwamer voor zulk een grote taak. Het zou veel te verachtelijk geweest zijn voor de Goddelijke majesteit indien één gewoon mens opgeofferd was voor anderen, als een voldoende prijs van verlossing, net alsof deze van gelijke waardigheid was geweest met de geschonden majesteit. En welk voordeel kon het overige mensdom daarvan ontvangen, aangezien de offerande even bedorven en onrein zou zijn als degenen die deze offerande nodig hadden? Daar kan sedert Adams opstand, in al de eeuwen die sedert verlopen zijn, geen gewoon mens gevonden worden, die onschuldig is. Allen zijn gezonken in de gemeenschappelijke afgrond van ellende; „zij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods." Rom. 3 : 73. Zij zijn allen van Gods beeld beroofd en stinkende geworden, niemand uitgezonderd, Ps. 14:3. En kon de offerande van opstandelingen opstandige schepselen verlossen? kon iets dat zedelijk onrein was, God bevredigen, terwijl een verminkt dier niet bekwaam geacht werd voor Zijn altaar? Een besmette offerande, die als 't ware overgroeid is met onreinheid en bedorven inbeeldingen zou Hem veeleer vertoornd dan bevredigd hebben.

Maar veronderstel dat er eens een onschuldig mens gevonden kon worden, voorzien van al de heiligheid van mensen en engelen, hoe kunnen wij nochtans begrijpen dat de heiligheid van die mens God evenveel zou behagen, als de zonde van Adam Hem mishaaagd had? Zulk een persoon zou door zijn gehoorzaamheid God alleen gegeven hebben, hetgeen Hem toekwam; daar de mens door zijn zonde God beroofd had van Zijn eer, die Hem veel dierbaarder was dan vele werelden, en een onvoorstelbaar aantal mensen en engelen.

(b) De engelen konden ook niet voor ons voldoen, omdat zij niet van dezelfde natuur waren als de overtredende persoon. En de apostel geeft te kennen dat de voldoening geschieden moet in` dezelfde natuur die gezondigd had, wanneer hij de gevallen engelen uitsluit van het geluk der verlossing, omdat „Christus de natuur der engelen niet aangenomen heeft: Hebr. 2 : 17. Ofschoon de engelen onschuldig waren, toch waren ze maar schepselen en eindig en hadden die natuur niet, die overtreden had. En ofschoon zij wegens de waardigheid en heiligheid van hun natuur de mens overtroffen, toch kwamen zij nochtans oneindig tekort bij de waardigheid van God, die beledigd was. „Zij zijn niet zuiver in Zijn ogen" met zulk een zuiverheid welke evenredig is met de oneindige heiligheid van hun Schepper. Job 4: 18. „Hij beschuldigt Zijn engelen van dwaasheid". (Eng. vert.). Zij zouden vallen en uit hun heerlijkheid verdwijnen indien zij niet werden ondersteund.. door de genade Gods.

Door engelen worden hier niet profeten bedoeld, die boden Gods zijn, gezonden tot de mensen, want Elifaz spreekt van personen die onderscheiden zijn van hen „die lemen huizen bewonen”, maar de profeten behoorden tot deze laatsten. En dat hij de goede engelen bedoelt is duidelijk, want hij geeft hun de titel van „Zijn engelen, Zijn knechten”, als bijzonder tot Zijn dienst behorend. Hij bewijst dat de mens niet rechtvaardig en zuiver is in Gods ogen, door een bewijsreden genomen van het meerdere, omdat Hij de engelen van dwaasheid beschuldigt. Daar zou geen kracht in de bewijsreden geweest zijn niet te zeggen: een mens is niet reiner dan zijn Maker, omdat de duivelen het niet zijn. De engelen waren schepselen en hadden daarom geen heiligheid die evenredig was met de heiligheid van God. Welke verhouding was er tussen een eindige, veranderlijke heiligheid en hetgeen onveranderlijk is? Ofschoon de engelen onschuldig waren, toch konden zij in hun eigen natuur ophouden zodanig te zijn. Zij hadden geen kracht genoeg om een oneindige toorn te dragen en te doorbreken; zij konden niet voldoen om de verlossing uit te werken, totdat hun voldoening volkomen was geweest, hetgeen niet geweest kon zijn zelfs in een eindeloze eeuwigheid. Hetgeen in zijn natuur eindig is, kan nooit in zijn natuur oneindig worden, het een kan niet in het ander overgaan. Indien één zonde een menigte deed nederdalen in de hel, hoe kon één engel of een aantal van hen, voldoen voor de menigten van zonden, waarmede de wereld belast is?

De boosheid van de zonde is ook zo groot en heeft de majesteit van God zo zwaar beledigd, dat die door al de diensten en het lijden van heiligen en engelen niet vergoed kan worden. Maar veronderstel, dat engelen bekwaam geweest waren om een offerande voor ons te zijn en zo onze verlossers te wezen, dan was dit niet overeengekomen met de wijsheid van God om die eer aan een schepsel te geven, om verlosser van zielen te zijn, welke een trap hoger zou klimmen, dan de blote titel van Schepper en waardoor Hij dan het schepsel boven Zichzelf zou verheerlijkt hebben. Om dit te besluiten: De waardigheid van een beledigd God vereist de uitmuntendste voldoening, en wel zulk een welke niet groter door een schepsel verbeeld kan worden; maar welke voldoening ook door mensen of engelen gegeven kan worden, deze is niet zo groot als verbeeld of begrepen kan worden door een schepsel; want men kan zich zulk een verbeelden welke volstrekt heilig is door de voldoende persoon en die vergezeld gaat van een onveranderlijke onschuld, zonder de minste mogelijkheid van beschuldiging van dwaasheid, hetgeen een staat is die elke geschapen staat te boven gaat. God was door de zonde lager gesteld dan enig schepsel, en daarom was zulk een voldoening voegzaam, welke God oneindig hoger mocht stellen dan enig schepsel en de hoogste en meest heerlijke volmaaktheden van Zijn natuur bewijzen. Dit werd uitgewerkt door de dood van Gods Zoon en kon tot die hoogte nooit betoond zijn door de dood van enig schepsel.

(3) *De ceremoniële offeranden onder de Wet, konden tot deze zaak ook niet genoegzaam zijn.*

't Is waar, de Joden hebben daarop gerust, denkende dat, indien niet door hun eigen kracht, dan toch door de kracht van Gods instelling, zij hun zonden verzoenden. Jesaja 1 : 13, 14 en 15, maar,

(a) Dit strijdt tegen de gezonde rede. De algemene rede leert, dat de zonde van een ziel nooit verzoend kon worden door het bloed van een dier en dat zulk een lage natuur geen vergoeding kon zijn voor de misdaad van een natuur die deze zo ver overtreft. De profeet sprak naar de gezonde rede van het mensdom, toen hij beweerde dat „de Heere geen welgevallen zou hebben aan duizenden van rammen, noch aan tienduizenden van oliebeken, ja ook niet aan de eerstgeborenen noch aan de vrucht des

braks" tot voldoening voor de zonde der ziel. Micha 6: 6 en 7. De eerstgeborene en de vrucht van des mensen buik was te gering, veel meer nog de eerstgeborene van een dier. De ziel was het voornaamste in de zonde, en wat bekwaamheid had dan een lichamenlijk bloed om voldoening te geven voor de misdaad van een geestelijke natuur? Een redelijke offerande was alleen bekwaam om verzoening te doen voor de zonde van een redelijk wezen. De dierlijke natuur was niet de menselijke, daar was geen overeenkomst tussen de natuur van een mens en die van een os. De natuur die overtreden had moest lijden, „de ziel die zondigt, die zal sterven", Ez. 18 :4. Een beest had geen gemeenschap in de natuur met de mens, waardoor deze betrekking kon hebben op de mens, noch enige waarde in zichzelf, waardoor het betrekking kon hebben op God, noch enige gewilligheid of bedoeling tot zulk een einde. Kan iemand de zonde zo gering achten, dat deze verzoend zou kunnen worden door zulk een armzalig gering bloed? Het geneesmiddel dient gepast te zijn voor de kwaal en de getroffen partij. De zonde bestond in opstand en haat tegen God, zo moest dan het geneesmiddel bestaan in volmaakte gerechtigheid, nauwkeurige gehoorzaamheid en innige liefde tot God, alle dingen waarvoor dieren niet vatbaar waren. Een mens zou zijn rede moeten afleggen en zeer lage bevattingen hebben van de volmaaktheden Gods, als hij dacht dat de bespottende oneindige heiligheid, de getergde oneindige rechtvaardigheid en de geschonden oneindige heerlijkheid alle voldaan konden worden door het offeren van dierenbloed, hetwelk niet weet waarom en tot welk einde het geofferd wordt. Het was een te geringe zaak te denken dat het enige overeenkomst zou hebben met een oneindige beledigde natuur. Wat kon stierenvlees of bokkenbloed toch betekenen ten opzichte van een geestelijke natuur, waarmee het geen overeenkomst had? Ps. 50 : 13. Dit kwam met de wijsheid van God niet overeen. Een verstandig aards wetgever zou niet oordelen dat het leven van een dier een geschikte vergelding zou zijn voor de doodschuldige misdaad van een misdadiger. De wijsheid van God wist dat die offeranden geen evenredigheid hadden tot het doeleinde van een verzoenende offerande. En was het niet onbestaanbaar met deze volmaaktheid, dat God tevreden zou zijn met zulk een verachtelijk ding, na zulke vreselijke donderslagen van de berg Sinai en het geven van de Wet met zo veel plechtigheid? Wat een bespottelijke zaak zou al die ophef niet lijken te zijn, indien het bloed der dieren krachtig was om het geweld van die vlammen uit te blussen en de donderslagen van de Goddelijke gramschap te stillen, of indien de overtreding van enig deel van de Wet kon worden afgewassen door zulk een goedkope offerande? Bovendien zou dezelfde Wijsheid zeker niet toelaten, dat de mens, het heerlijkste schepsel, verplichting zou hebben aan het redeloos gedierte voor de verdienste der gerechtigheid; ook konden die offeranden niet overeenkomen met Gods rechtvaardigheid in de Wet, welke de dood eiste van de overtredende partij. Indien al de dieren van de Libanon geofferd en de cederen tot hout voor de brandoffers uitgehouwen waren geworden, dan zou dit alles voor God niet tot een lieflijke reuk zijn geweest. Er is een oneindige onevenredigheid tussen dit soort voldoening en de Goddelijke majesteit. „Bij den Heere alleen is veel verlossing", Ps. 130 : 7 en 8. *Bij de Heere*, niet in het bloed der offerdieren, maar in de ware Offerande en Losprijs, Die was hij de Heere, maar toen nog niet geopenbaard aan de wereld.

(b) De herhaling van die offeranden toonde hun onvolkomenheid en ongenoegzaamheid.

Hieruit bewijst de apostel de zwakheid van die offeranden en de onmogelijkheid om de zonde weg te nemen. Hebr. 10 : 1-4. Daar bleef na de offerande altijd een gedachtenis der zonden. De offeraar werd er niet zodanig door gebeterd of hij had

altijd nieuwe offeranden nodig om hem in vriendschap met God te houden. Indien door de offeranden iets volmaakt was geworden, dan zouden ze opgehouden zijn en de nieuwe toepassing van een oude offerande zou alleen maar geëist zijn; maar hier was geen grond voor een volgende toepassing van een voorleden offerande op de nieuwe zonden, omdat de kracht van het bloed ophield, zodra het gestort en gesprengd was, zodat de menigten van offeranden geen onuitputtelijke schat van verzoening en verdienste kon vestigen. De verscheidenheid ervan toont dat er niets bestendigs in was. Gelijk de veelheid der medicijnen hun krachteloosheid bewijzen, tonen ook de veelheid der offeranden en reinigmakingen, dat een krachtige en doeltreffende verzoening ergens elders moest worden gezocht. Indien het grote jaarlijkse zoenoffer, het plechtigste van die gehele instelling (waarvan we lezen in Lev. 16:29 en 23 : 27) de verzoening niet kon uitwerken, hoeveel minder konden het dan de offeranden van een mindere waardigheid doen? Het is uit de herhaling van deze grote offerande dat de apostel de ongenoegzaamheid ervan bewijst. Dit was de plechtigste offerande, omdat deze geofferd werd door de hogepriester zelf en voor al het volk en omdat het bloed gesprengd werd in het Heilige der Heiligen. Een mindere offerande kon geen grotere kracht hebben dan de grootste; nochtans toonde de herhaling van deze de onvolkomenheid er van.

(c) God heeft door de instelling van deze offeranden nooit bedoeld dat zij door enige kracht van zichzelf de zonden zouden verzoenen.

De majesteit van God, waartegen de zonde streed, was oneindig, dus moet de offerande ook oneindig zijn, maar geen van die offeranden onder de Wet was zodanig. Waarom heeft God ze dan ingesteld? Niet met enig oogmerk om de zonden der ziel te reinigen, maar de ceremoniële onreinheid des vleses. Hebr. 9 : 13, 11 „Het bloed der stieren en der bokken heiligde tot reinigheid des vleses." De apostel vergelijkt deze offeranden en de offerande van Christus tezamen, en toont aan, dat de een alleen het vlees reinigde, maar de ander de consciëntie. Ze zijn niet ingesteld om een zedelijke schuld weg te nemen, maar een ceremoniële, zoals wanneer iemand onrein was, door het aanraken van een dood lichaam of van een melaatse, hetwelk een besmetting van het lichaam werd geacht, maar niet van de ziel. Het was een schuld die zodanig geoordeeld werd door God, maar niet door enige wet der natuur, maar door een stellige wet, een willekeurige instelling, welke die schuld niet strafte met de dood, maar roet een opschorting van gemeenschap, totdat die schuld door een offerande verzoend was; en daarom mocht God enige vergoeding van een lagere natuur vaststellen naar het Hem behaagde, voor hetgeen geen zedelijke schuld was, want er was niets in die ceremoniële onreinigheden dat de consciëntie verwoestte of dat een dood werk geacht mocht worden of de ziel besmette. Maar wat betreft de zedelijke misdaden, waren die offeranden veel eer belijdenissen dan verzoeningen van die misdaden.

En waarlijk, God heeft menigmaal de zwakheid daarvan verklaard, dat die offeranden Hem geen rust geven, noch het ongelijk dat Hem de zonde aangedaan had vergoeden konden: Jes. 66 : 1 „Waar zou dat huis zijn, dat gijlieden Mij zoudt bouwen? En waar is de plaats Mijner rust? Want Mijn hand heeft al deze dingen gemaakt en al deze dingen zijn geweest, spreekt de Heere". Door het huis of de tempel wordt de hele Joodse huishouding en het ganse samenstel der offeranden verstaan; in al deze dingen, ofschoon God ze Zelf had ingesteld, en hoewel zij gebruikt en volbracht waren geworden, had God geen rust. Zij voldeden Zijn rechtvaardigheid niet, noch haafden zij de eer van Zijn Wet, noch konden zij de zonden wegnemen. Hebr. 10 : 11. En daarom heeft de alleen wijze God ze nooit tot dat doeleinde ingesteld, tenzij men

wilde zeggen, dat Hij in Zijn verwachting bedrogen en in het oogmerk van Zijn instellingen teleurgesteld is. God heeft ze daarom verworpen, niet alleen wegens de huichelarij van de offeraars (zoals Hij soms deed) maar wegens hun eigen natuur, daar ze niet in staat waren om het doeleinde van een zoenofferande te bereiken. Hebr. 7 : 18. Ofschoon zij zoveel eeuwen in gebruik zijn geweest, is nochtans in al die lange tijd, niet één zonde door die offeranden verzoend geworden.

(d) God heeft ze derhalve ingesteld om een veel uitmuntender offerande af te beelden, die de zonden wegnemen kon. De geringheid en armoedigheid van een beest dat tot offerande bestemd werd, mocht de Joden vermanen, dat zulke lichte dingen ongenoegzaam waren voor zulk een groot werk, als het wegnemen van de zonden, de toorn Gods en eeuwige straf en de verlossing van des mensen ziel (die kostbaarder is dan al de dieren des velds en vogelen des hemels); zij moesten noodzakelijk begrijpen, dat de zonde te vuil was, dan dat die door zulk bloed kon afgewassen worden; en dit moest hen natuurlijk leiden tot het begrip dat die offeranden een veel uitmuntender offerande afbeeldden, welke bekwaam was tot die doeleinden. Zij waren slechts schaduwen, Hebr. 10 : 1, en hadden voorbeeldend betrekking op een gekruisigde, stervende Christus als het tegenbeeld; en al de kracht die zij hadden, was niet in en van zichzelf, maar van hun voorbeeldende betrekking op hetgeen zij afschaduwden. Zij wezen op de offerande van Christus, door Wiens bloed in de volheid des tijds, de zonden die geschied waren, moesten worden verzoend. Rom. 3 : 25. Als schaduwen ontvingen ze al hun kracht die zij hadden van het tegenbeeld. Zij hebben voor zoveel zij schaduwen waren, geen enkele zonde weggenomen, maar beeldden af hetgeen dit zou doen. De schaduw van een mens vertoont een mens, maar heeft niet het vermogen en de kracht van de mens, wiens schaduw het is, om te doen wat hij doet. Zij konden gemakkelijk opmaken uit die offeranden, dat zij uit zichzelf niet bekwaam waren om de zonden te verzoenen, en dat dit door de dood moest geschieden en wel door de dood van iemand anders, niet van de overtreder, maar van één die onschuldig was en wiens offerande van eeuwigdurende kracht zou zijn; en dit alles gaven zij te kennen aan een weetgierig onderzoekend gemoed. En de Schrift verklaart dit ook, dat de herstelling van het mensdom Gods wil was, en omdat nu deze offeranden daar onbekwaam toe waren, Christus intrad, als de grote offerande, waarin God een welbehagen had, om deze wil van God te doen, namelijk des mensen herstelling in een weg die overeen kwam met de eer van God. Hebr. 10 : 6-8. Zodat al het welgevallen dat God had in de instelling van de Wettische offeranden, niet ontstond uit iets dat daarin was, noch daarin eindigde, maar in deze offerande, die veel uitnemender is dan een offerande van vete werelden van schepselen.

Aangezien nu al deze dingen ongenoegzaam waren tot voldoening, moest er iemand anders gevonden worden, die dit uitwerkte.

En dit was alleen Christus, de Zoon van God. Zich een voldoening te verbeelden, beneden de verdienste van de misdaad en die niet evenredig is met de gedane verongelijking is de wijsheid en rechtvaardigheid van God te kort te doen en Hem te smaden, door zulke lage gedachten van Zijn natuur te hebben. Dit alleen kan eigenlijk een voldoening genoemd worden, welke voegzaam is tegenover de majesteit van God en evenredig is met de zonde van de mens. Daar nu niemand machtig was, iets aan God op te offeren tot herstelling van Zijn heerlijkheid, moest er iets aan Hem geofferd worden, dat groter was dan alles wat geen God is. Daar was derhalve een Goddelijk Persoon nodig, om die voldoening te geven, welke tot herstelling van de ere Gods noodzakelijk vereist werd; opdat, (zoals een zeker oudvader zegt) er zoveel vernedering mocht zijn in de verzoening, als er hoogmoed was in de overtreding. Indien God een voldoening had willen ontvangen die minder dan oneindig was, dan

had Hij even goed de zonden kunnen vergeven, zonder enige vergoeding in het geheel.

(1) Tot deze voldoening was Christus de bekwaamste, ja alleen bekwaam om die uit te werken.

Hij was veel uitnemender dan al de schepselen van de laagste tot de hoogste rang tezamen genomen. Daar was niemand wiens verdienste en waardigheid de grootheid en oneindigheid van de belediging, die de zonde aan God had toegebracht, kon evenaren. Niemand kon de snoodheid van de misdaad niet zulk een grootheid van voldoening vergoeden. En waarlijk we kunnen ons niet verheelden, dat God Zijn Zoon aan zulk een wrede dood zou blootgesteld hebben, indien het niet noodzakelijk was en ten hoogste betamelijk voor Zijn eer; of dat de Zoon Zelf zulk een taak op Zijn schouders zou genomen hebben, om de mens te verlossen in een weg van volmaakte rechtvaardigheid. De dood van Christus was noodzakelijk, want anders kon onze verlossing niet op de volmaakte wijze geschied zijn. Niemand dan een Goddelijk Persoon kon een Gode waardige prijs van verlossing geven. Zijn Persoon was oneindig en daarom in staat om een oneindige belediging te vergoeden. Hij was de eerste Man in de wereld en daarom wordt Hij genoemd: *de Eerstgeborene aller creaturen*, Col. 1 : 15, dat is de grondsteen en het fundament van de hele schepping. Hij was onschuldig en vrij van alles dat Hem tot een onwelriekende offerande gemaakt mocht hebben. Hij was ons gelijk, en hierin had hij alles wat noodzakelijk was tot een offerande, uitgenomen de zonde, en hierdoor miste hij alles wat Hem onbekwaam gemaakt zou hebben om onze verlossing uit te werken. Het was noodzakelijk dat wij zulk een Borg en Voldoener zouden hebben, die niet alleen onschuldig was, maar die dit ook onveranderlijk was, en die op geen enkele wijze door de zonde bevestigd kon worden; dit geeft de Apostel ook te kennen, als hij zegt: Hebr. 7 : 26 „Zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozelen, onbevleed, afgescheiden van de zondaren," én van de zonden.

Indien Hij alleen heilig was geweest, zonder dit onveranderlijk te zijn, dan had de verkiezing Gods niet vast gestaan; want aangezien God sommigen verkoren had om tot heerlijkheid te brengen en dat in Christus, zo zou dit een wankelbaar en onvast besluit geweest zijn, indien de volmaking van de verlossing van Zijn uitverkoren had afgehangen van de handelingen van een veranderlijk persoon, die zichzelf niet eeuwig voor overtreding kon bewaren. Indien het voor de Verlosser mogelijk was geweest te zondigen, dan was het ook mogelijk geweest dat het volstreekte besluit van God verijdeld en krachteloos geworden was. Hij had ook kracht om de verlossing uit te werken. „Zijn arm heeft hem heil beschikt" Jes. 53 : 5. Hij heeft aan God betaald, hetgeen Hij niet schuldig was te betalen; Hij heeft als mens een gehoorzaamheid betaald, die Hij als God niet schuldig was. „Hij is geworden onder de Wet," niet dat Hij door Zijn natuur aan de Wet onderworpen was, maar Hij is er „onder geworden" door Zijn menswording. Gal. 4 : 4. Hij was daartoe ook de bekwaamste, daar Hij de Tweede Persoon is van de heilige Drie-eenheid. Het was niet gevoeglijk dat de Vader zou lijden, want Hij vertoont Zich als de Rechter der ganse aarde en wie zou dan over de voldoening geoordeeld hebben, of die genoegzaam was geweest of niet? Was het voegzaam dat de Vader zou verschenen zijn voor de rechterstoel van de Zoon? Ook zou het niet zo gevoeglijk zijn geweest dat de Heilige Geest dit werk ondernomen had, omdat gelijk er een noodzakelijkheid van voldoening was aan de Goddelijke rechtvaardigheid, er ook zo een noodzakelijkheid was om deze voldoening toe te passen en de harten van de mensen levendig te maken om dit te geloven en aan te

nemen, opdat zij de vruchten van deze offerande mochten genieten. De Orde der Drie Personen was dan verstoord geweest en die Persoon waardoor de Vader en de Zoon alle dingen werkt, zou dan Zijn werking veranderd hebben. De Heere Jezus was hiertoe bekwaam ten aanzien van beide Zijn naturen, tezamen verenigd. Aangezien mensen noch engelen dit werk konden doen, en er geen natuur is boven de hunne, dan de Goddelijke, moest het de Goddelijke en de menselijke natuur tezamen verenigd zijn; de menselijke natuur omdat de mens gezondigd had en de Goddelijke opdat de voldoening evenredig zou zijn aan de misdaad. Hier komen zij beide tezamen. Het wezenlijke van de voldoening geschiedt in de menselijke natuur die lijdt en de Goddelijke natuur geeft de waarde aan de voldoening. Indien Christus niet sterfelijk was geweest, dan had Hij de straf niet kunnen ondergaan, die de zonde verdiend had en was Hij geen God geweest, dan had Hij geen herstel kunnen geven, dat evenredig was met de schade der zonde; Hij was mens om dit te volbrengen, en God om er toe bekwaam te zijn.

(2) De eer van God werd daardoor het meest bewaard en verhoogd.

Deze weg heeft de rechten der rechtvaardigheid niet geschonden en de rechtvaardigheid misdeed niet tegen de ingewanden van barmhartigheid, maar beide houden zij zich binnen hun eigen palen. De barmhartigheid werd bewaard voor kwetsing van te zien dat de mens alleen maar gestraft werd en de rechtvaardigheid werd van verongelijking gevrijwaard van te zien, dat de mens enkel vergeving ontving. Zo werd de natuur van God verheerlijkt zonder dat er één van Zijn eigenschappen tegen de andere streed. De rechtvaardigheid kon zonder de dood van Christus niet zo duidelijk verklaard zijn geworden, hierom is „Hij voorgesteld tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid", Rom. 3 : 25. Om Zijn rechtvaardigheid te verklaren als een aanwijzer van de rechtvaardigheid, om ieder hoofdstuk en deel daarvan in de natuur Gods aan te wijzen.

In deze weg heeft God ons behouden als een Rechter, een Wetgever, en een Koning. Jes. 33 : 22. Als een Rechter in de openbaring van Zijn rechtvaardigheid, als een Wetgever in de verdediging van Zijn heiligheid en als een Koning in de betoning van Zijn soevereiniteit, en dat in zulk een weg dat Zijn rechtvaardigheid is opgehelderd, Zijn Wet hersteld en Zijn soevereiniteit erkend wordt. Zijn haat tegen de zonde werd hierdoor nog klaarder geopenbaard en Zijn waarheid in Zijn bedreigingen vervuld en bevestigd en de zondaren meer aan God verplicht en verbonden tot een grotere afkeer van de zonde, met het oog op de Wijsheid Gods in het uitvinden van deze weg en tot een vrees en liefde tot God, welke door het lijden van enig schepsel, in hen zulk een sterke grond van verbintenis niet kon hebben gehad. God zette een hoge waardigheid op Zijn Wet, zij was Zijn koninklijke Wet; en was deze geheel veronachtzaamd, dan was niet alleen de koninklijke macht van God geschonden geweest, maar Zijn heiligheid en rechtvaardigheid zouden gekleineerd zijn geworden, welke uitblonken in de Wet en er de gehele gesteldheid van uitmaakten en aangezien de dood door de Wet geëist werd, moest de dood geleden worden, opdat er een overeenkomst mocht zijn tussen de bedreiging en liet lijden, de straf en de rechtvaardigheid van God welke de dood eiste. We mogen redelijkerwijs denken dat het een grotere daad van wijsheid zou zijn geen Wet te maken, dan toe te laten dat die altijd geschonden werd, zonder de eer daarvan te bewaren.

De leer van de dood van Christus is de voornaamste inhoud van het Evangelie. Ofschoon er verscheiden andere leringen in zijn, zo kan men nochtans uit geen van die enige troost scheppen, zonder de beschouwing van het kruis van Christus; want ofschoon God barmhartig is in Zijn eigen natuur, nochtans, aangezien de zonde een

scheiding heeft gemaakt tussen God en Zijn schepsel, zo is het onmogelijk dat er enige gemeenschap met Hem vernieuwd kan worden, zonder een verzoening voor de zonden. Wij zien dan dat Christus de enige verdienende oorzaak is van onze rechtvaardigmaking. Wij kunnen niets doen om God te voldoen; wij moeten geheel van ons zelf en van onze eigen gerechtigheid af, met het oogmerk daarop te vertrouwen en wij moeten geloven in de dood van Gods Zoon, indien wij hier verzekerd willen zijn in onze consciëntie, of gelukkig hiernamaals. Gelijk de dood te lijden het onmiddellijke doeleinde was van Christus' Borgwording en de waarheid Gods de straf des doods vaststellende, zulks vorderde en de rechtvaardigheid Gods de dood van Christus noodzakelijk maakte tot onze verlossing, zo was die dood ook:

4. Noodzakelijk ten opzichte van de ambten van Christus.

(1) *Wegens Zijn Priesterlijk ambt.*

De reden waarom Hij Zijn broederen gelijk is geworden, onderworpen aan de Wet en de straf en de vloek daarvan, met uitzondering van zonde in Zijn eigen Persoon, was, opdat Hij een getrouw en barmhartig Hogepriester mocht zijn. Hebr. 2: 17 en 18. „Waarom Hij in alles den broederen moest gelijk worden, opdat hij een barmhartig ent getrouw Hogepriester zou zijn in de dingen; die bij God te doen waren, om de zonden des volks te verzoenen. Getrouw aan God om de schuld der zonde te verzoenen en barmhartig voor de mensen om hen in hun ellenden door de zonde te hulp te komen; getrouw aan God in het toevertrouwde ambt, om Hem voor de schuld der zonde te voldoen, opdat Zijn toorn afgewend en de zondaar in Zijn gunst mocht aangenomen worden, en daarom is Hij hun gelijk geworden in de vloek, ofschoon niet in de zonde; hetgeen noodzakelijk was, opdat Hij een barmhartig Hogepriester mocht zijn. Deze eigenschap van medelijden kon nergens in zulk een hoge mate uit voortkomen, dan uit een ondervindelijke kennis van de ellenden, die wij ons op de hals hebben gehaald; en dit moest zijn door een gevoelen daarvan. Niemand is zo bewogen met de ellendige staat van mensen bij een schipbreuk, door dit te beschouwen op een schilderij, dan wanneer hij het schip ziet stoten tegen de rotsen en de kreten hoort en de worstelingen ziet van de schepelingen om hun leven te behouden; ook is niemand zo diep met hen bewogen door dit zien, dan wanneer hij dezelfde ellenden in eigen persoon ondervindt. Dat wekt iemands medelijden te gereder op, op het zien of horen van anderen in dergelijke toestand, Nu, indien Christus niet gegaan was door de voornaamste ellenden van het menselijk leven en de straf des doods niet geleden had, dan had Hij nooit dat bevindelijke medelijden gehad dat noodzakelijk was om Hem bekwaam te maken voor dit Priesterschap. Hebr. 5 : 9. „En geheiligd zijnde, is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden." Ja, het betaamde God, als de heilige en rechtvaardige Soeverein, om welken alle dingen zijn en door welken alle dingen zijn, dat Hij, vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, de overste Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen," Hebr. 2 : 10. Het betaamde God, als de Soeverein van alle dingen, dat Hij Zijn rechtvaardigheid verdedigde en als het einde aller dingen, dat Hij de heerlijkheid van Zijn deugden verhoogde. Indien Christus niet geleden had, dan was Hij geen volkomen Zaligmaker geweest, noch getrouw aan God, noch barmhartig voor de mensen, omdat zonder bloedstorting niet aan de rechtvaardigheid zou voldaan zijn en dan was de zonde, de grote hinderpaal van de zaligheid, niet verzoend geweest. Indien Hij een Priester is, dan moet Hij een offerande hebben, want een priester en een offerande hebben betrekking op elkaar. Een priester is eigenlijk geen priester zonder offerande, en ook een offerande eigenlijk geen offerande, zonder een priester; en Hij, een eeuwig

Priester zijnde, moet ook een eeuwige offerande hebben, Psalm 110: 4. Nu, daar Hij in Gods achting niets waardigs had dan Zichzelf, heeft Hij Zichzelf opgeofferd. Geen andere offerande kon van eeuwigdurende kracht geweest zijn en hieruit volgt dat Hij zonder een eeuwigdurende offerande geen eeuwigdurende Priester kon zijn geweest. Hij heeft de reinigmaking onzer zonden teweeg gebracht, „maar door de offerande van Zichzelf,” Hebr. 9:3. „Hij is met Zijn eigen bloed ingegaan in het heiligdom,” als een Priester. Hebr. 9 : 12. Hij kon de Hemel niet zijn ingegaan, om daar als Priester te handelen, zonder bloed en geen bloed was bekwaam om daar in gebracht te worden, dan Zijn eigen. Daar zou anders tussen Hem en de Hogepriesters onder de wet geen overeenkomst zijn geweest, die in de heiligste plaats moesten ingaan met bloed en nooit zonder bloed. Hij kon geen voorbiddende Priester zijn geweest, indien Hij geen offerende Priester was geweest, omdat Zijn offerande de grond is van Zijn voorbeding. Zijn voorbeding is maar niet een gewone smeking, maar een smeking niet onweerlegbare drangredenen, namelijk een vertoning van Zijn verzoenend bloed, hetwelk Hij mede nam in het Heiligdom, toen Hij voor het aangezicht Gods voor ons ging verschijnen; waarom de apostel, sprekende van Zijn voorspraak, die voegt bij Zijn verzoening, 1 Joh. 2 : 1-2. Zijn verzoening op aarde en Zijn voorspraak in de hemel maken Hem een volkomen Priester in der eeuwigheid. De een is de grondslag van de ander; zonder dit zou Christus een gewoon smekeling geweest zijn in de hemel en zou geen enkele pleitgrond gehad hebben tegenover de eisen van Gods rechtvaardigheid.

2. De dood van Christus was ook noodzakelijk wegens Zijn koninklijk ambt.

De eerste zaak die Hij tot onze verzoening moest doen, was, het stellen van Zijn Ziel tot een schuldoffer voor de zonden. Jes. 53 : 10. Van deze zaak hebben al de beloften van Zijn Middelaarsverhoging afgehangen; zodat niets van de beloofde waardigheid door Hem met recht kon worden geëist of redelijkerwijs kon worden verwacht, zonder de volbrenging van deze voorname en noodzakelijke voorwaarde, waar Hijzelf in had toegestemd, bij het eerste verdrag; want toestemmend aan deze onderneming, op voorwaarde van de belofte van Zijn verhoging, gaf Hij te kennen, dat Hij geen enkele verhoging verwachten zou, tenzij Hij van Zijn kant de vereiste voorwaarde volbracht, van Zijn Ziel tot een schuldoffer te stellen; en daarom kon Hij zonder zulk een offer, de vervulling van de belofte aan hem niet rechtvaardig eisen.

Daar was een „Hij moest deze dingen lijden” en dan „alzo in Zijn heerlijkheid ingaan,” langs de weg des doods, als een prijs die betaald moest worden tot herstelling van onze natuur tot die gelukzaligheid, waaruit zij gevallen is. Zijn gehoorzaamheid tot de dood moest voorafgaan en Zijn verhoging tot een troon en heerschappij moest volgen. Hij zou niet „zitten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen,” totdat Hij „de reinigmaking onzer zonden door Zichzelf teweeg had gebracht” Hebr. 1 : 3, noch ook „over levenden en doden geheerst hebben, indien Hij niet gestorven ware” Rom. 14 ; 9.

De koninklijke heerschappij werd Hem niet alleen gegeven over degenen die Hij verlost had van de zonde, maar ook over de goede engelen, als een vergelding voor Zijn lijden. Fil. 2 : 8-9 en Zijn overwinning over de kwade engelen was door Zijn dood; want aan Zijn kruis heeft hij „over de overheden en machten getriomfeerd,” Col. 2 : 15. De verandering van wetten in de kerk, hetwelk een deel is van de koninklijke macht, zou op de offerande van Hemzelf volgen, hetgeen bedoeld wordt in Hooglied 4: 6. „Totdat de dag aankomt en de schaduwen vlieden, zal ik gaan tot de mirreberg. De wegneming van de schaduwen der Wet zou volgen op Zijn

tegenwoordigheid op de berg Moria, de plaats van Zijn lijden, aangezien er een zinspel is in het Hebreeuwse woord mirre of Moria. Ook zou de Heilige Geest niet in de wereld gezonden zijn, tenzij Zijn dood vooraf gegaan was. Joh. 7 : 39. „De Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was." Deze rijke schat kon niet uitgedeeld worden tot de tijd van de aanneming van Zijn offerande en van Zijn verheerlijking; en Hij kon geen Middelaarsheerlijkheid hebben, totdat Hij Zijn Middelaarsoffer geofferd had. Het is „het Lam dat geslacht is, hetwelk zeven hoornen heeft en zeven ogen, dewelke zijn de zeven geesten Gods". Openb. 5 :6. Dat is, macht om Zijn volk te verhogen en macht om de Geest tot hen te zenden tot hundoondersteuning en vervulling. Bovendien, zonder deze offerande kon de Geest ook niet als een Trooster gekomen zijn, omdat de vertroosting die Hij in de ziel schiet, uit deze pijlkoker getrokken worden. Zonder Zijn dood zouden wij geen verzoening voor onze zonden gehad hebben en de verborgenheden der Goddelijke liefde zouden in de duisternis onopgemerkt zijn gebleven; aangezien wij zonder de Geest niet kunnen vernieuwd worden (omdat de natuur van de mens door zijn val bedorven was, waarop Gods rechtvaardigheid het herstel van de oorspronkelijke gerechtigheid weigerde), zo moest de rechtvaardigheid voldaan en God bevredigd worden, voordat de barmhartigheid deze kon herstellen.

De rechtvaardigheid moest voldaan worden, voordat deze kon bewilligen tot de teruggave van die gunst welke door verbeurdverklaring in haar handen was gevallen. Het was niet waarschijnlijk dat zo'n grote gift, als die van de Geest, de Werkmeester van alle vernieuwende genade, door God aan ons besteed zou zijn, terwijl Hij onze vijand bleef. Hierom wordt de gave van de Geest aan de verdienste van Christus' dood toegeschreven.

3. Voor de dood van Christus was ook enige noodzakelijkheid, wegens Zijn Profetisch ambt.

Zijn dood was de hoogste bevestiging van Zijn leer. Dit was, weliswaar niet de enigste, noch de voornaamste oorzaak van Zijn dood; indien dit zo was, dan zou Zijn dood in het oogmerk daarvan, weinig verschillen van de dood van de martelaren. Bovendien, als Hij voornamelijk daartoe de dood was gestorven, welke noodzaak was er dan geweest, om de vloek te ondergaan en te kreunen onder de verberging Zijns Vaders? Daar was geen volstreekte noodzakelijkheid voor Zijn dood tot bevestiging van Zijn leer omdat Zijn wonderwerken een Goddelijk zegel waren, om ons te verzekeren van hun hemelse oorsprong; daarom verwees Hij de Joden naar Zijn werken, als een middel om hen te doen geloven, dat Hij van de hemel was, Joh. 10 : 38. Nochtans heeft Hij in Zijn dood een altijddurend voorbeeld gegeven van die gehoorzaamheid, zachtmoedigheid, liefde tot God en mensen en vertrouwen op Zijn Vader, boven al wat enig schepsel ooit aan ons had kunnen voorstellen. Hij leerde ons in Zijn leven door de woorden van Zijn mond en in Zijn dood onderwees Hij ons door de voorbeeldige oefening van Zijn genaden en de stem van Zijn bloed, 1 Petrus 2 : 21. Hij leerde ons het voornaamste deel van de gehoorzaamheid tot het uiterste, door de nauwkeurigste en verhevenste gehoorzaamheid aan Zijn Vader te volbrengen; en daarom, nadat Hij met Zijn discipelen gesproken had over Zijn dood en henen gaan, zo voegt Hij er de reden van bij: „Opdat de wereld wete, dat Ik de Vader liefheb, en also doe, gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft." Opdat de wereld mocht weten, dat Hij de heerlijkheid van de Vader liefhad, Die zo barmhartig was om de zonden te willen vergeven en nochtans ook zo rechtvaardig om die niet te vergeven zonder een offerande.

5. De dood van Christus was noodzakelijk, wegens de voorzeggingen en voorbeelden daarvan in de Schriften. Indien Christus niet geleden had, dan zouden alle voorzeggingen vals en de voorbeelden zonder doel geweest zijn. Hierin was de waarheid Gods verbonden, niet alleen in het vervullen van de bedreiging van de dood die bekend was gemaakt aan de eerste mens, door het opleggen van hetgeen was bedreigd, maar ook in de weg der verlossing door Zijn Zoon. Dit was niet alleen waarheid ten aanzien van Zijn eigen voornemen, gelijk Hij dit besloten had, maar ook waarheid aan Zijn Woord, gelijk Hij dat bekend gemaakt had. God, de verlossing des mensen en de dood van de Messias besloten en verklaard hebbende, kon toen geen andere weg vaststellen, niet alleen omdat Zijn Raad de verlossing als het doeleinde, maar ook de dood van Christus als middel gekozen had; daar kon in God geen verandering zijn. Indien er in het doeleinde een verandering was geweest, en indien God Zijn voornemen tot 's mensen verlossing veranderd had, dan zou Hij de heerlijkheid van al die deugden, die daarin luisterrijk uitstraalden, verdonkerd en verloren hebben. Daar kon geen verandering in het middel zijn, want dan zou het beter of slechter moeten zijn. Beter kon het niet zijn, ware er kon geen weg van zulk een grote voldoening gevonden worden als deze, noch kon er enige offerande van hogere waarde bedacht worden. Ook kon het niet slechter zijn; want Hij kon niet enige gebrekkige weg uitgekozen hebben, of Hij moest van Zichzelf betuigd hebben, vermoed te zijn van en veranderd in het oogmerk waartoe Hij die middelen bestemd had. Deze noodzakelijkheid van Zijn dood bevestigt Christus in Zijn gesprek met Zijn wankelende discipelen, door Zijn verklaring van al de Schriften, welke de dingen die Hem aangaan, bevatten „beginnende van Mozes”, dat is: „beginnende bij de boeken van Mozes en al de profeten”, Luc. 24: 27, hetgeen hij wederom betuigt in vers 43 waar Hij ook de Psalmen noemt, als in het bijzonder de dingen bevattend, betreffende Zijn Persoon en Zijn dood. Mozes ontdekte dit door voorbeelden, zoals hij de dienaar was van de instelling daarvan en door voorzeggingen, daar hij de schrijver was van sommige daarvan.

De profeten verklaarden het met uitgedrukte woorden, zij spraken daar allen van, uit één mond, en hun voornaamste voorzeggingen kwamen hier op neer: dat Christus zou lijden. Hand. 26: 22 en 23, „Niets zeggende buiten hetgeen de Profeten en Mozes gesproken hebben dat geschieden zou, namelijk, dat de Christus lijden moest.”

En de apostel Petrus sluit niemand van de profeten uit, van het verkondigen van die dingen, welke in de laatste dagen geschieden zouden, Hand. 3 : 24, en toont aan dat dit het oogmerk van de Geest in hen was: „te getuigen van het lijden dat op Christus komen zou”, 1 Petrus 1 : 11.

Eerst betreffende de voorzeggingen. Wij zullen er enige noemen.

1. De eerste belofte: Gen. 3 : 15 „Datzelve zal u de kop vermorzelen en gij zult het de verzenen vermorzelen”; sprekende tot de slang van het Zaad der vrouw, dat al zijn listen verijdelen zou. Hier wordt de Messias, als het Zaad der vrouw, aan Adam beloofd om de kop van de slang te vermorzelen, dat is om de zonde en de eeuwige dood van de mens weg te nemen, welke de satan door de listige uitvindingen van zijn hoofd in de wereld ingevoerd had; want de Messias zou de kracht, de macht en de wijsheid van de duivel wegnemen, hetgeen hier door de kop wordt aangeduid. De weg waarlangs Hij dat doen zou, was dat Hem de verzenen vermorzeld zouden worden, namelijk de verzenen van Zijn mensheid, door lijden. Want Hij moest, zoals Hij het Zaad der vrouw was, hebbende een menselijke natuur, verbrijzeld worden, en de macht des duivels gevoelen (nu, de macht des duivels was de macht des doods, Hebr.

2 : 14). Nochtans zo, dat Hij er niet geheel onder wegzinken zou; want niet Zijn hoofd, maar Zijn verzenen moesten vermorzeld worden, dat is Zijn vlees, niet Zijn wijsheid en het voorname plan tot de verlossing van de mens. Hij zou alleen verbrijzeld, maar niet vernietigd worden, of verderving zien; zodat Zijn dood en opstanding hier worden voorzegd. En door de slang toe te laten Zijn verzenen te vermorzelen, zou Hij de slang de kop vermorzelen, dat is „door de dood te niet te doen, dengene die het geweld des doods had, dat is de duivel”, Helm. 2 : 14. En wij weten dat de dood van Christus, het overwinnen was van de duivel. Het lijden is derhalve noodzakelijk, want er kan geen overwinning van de duivel zijn, dan door een voldoening aan de gerechtigheid van de Wet, want zijn ganse heerschappij ligt in de vloek van de Wet; en de Wet eiste, nadat de zonde bedreven was, de dood, en wordt daarom genoemd „een Wet der zonde en des doods”. Rom. 8 : 2. De satan was de cipier, hebbende de macht des doods; en daarom moet de Wet voldaan worden vóór de gevangene bevrijd wordt uit de macht van de cipier. De waardij van dat lijden van Christus wordt verklaard, omdat zijn verbrijzeling het Zaad niet geheel kan vernielen, noch Hem kan verhinderen de kop van satan te vermorzelen. Hij kon door Zijn lijden de kop van satan niet vermorzeld hebben, tenzij Hij onschuldig ware en daaraan een waardigheid en verdienste ontleende in Zijn lijden en dit kon geen gevallen schepsel doen. Nog eens: Hij moest onschuldig zijn, want indien Hij onder de macht des satans geweest was, dan had Hij hem de kop niet kunnen vermorzelen. En aangezien Hij door de verzenen vermorzeld te worden, de satan overwinnen moest, geeft dit te kennen dat Hij voor die zonden zou lijden, welke de grondslag waren van het koninkrijk en de heerschappij des duivels. Adam kon goed begrijpen dat deze overwinning van de duivel geschieden zou door de dood van het beloofde zaad, omdat hij na de belofte geleerd werd te offeren; en de offeranden die hem terstond geleerd werden, (zoals wij waarschijnlijk mogen gissen door de vellen van beesten, dat wil zeggen van de geofferde dieren, waarmede God hem kleepte) als een verklaring of uitleg van deze belofte, wezen hem in hun dood aan, wat hij verdiend had, en op welke wijze hij de verlossing, zo onlangs aan hem beloofd, moest verwachten. De wijsheid en goedheid van God zou hem zeker de weg van het offeren niet geleerd hebben, zonder hem de reden en het oogmerk van de offeranden bekend te maken, welke de Schrift meldt als een middel om de mens bij God aangenaam te maken, Gen. 4: 7, en *om de zonden te niet te doen*, 1 Sam. 3 : 14, en *er verzoening voor te doen*, Ezech. 45 : 17. En Adam, die meer natuurlijke kennis had na zijn val, dan al zijn nakomelingen na hem, kon gemakkelijk door de rede weten, dat het bloed der dieren te zwak en te gering was om voor zijn gepleegde misdaad verzoening te doen, welke zoveel ellende over hem gebracht had, en waaruit bleek dat deze misdaad God oneindig beledigd had en daarom meer beledigend was, dan het bloed van dieren Hem kon behagen. Hij kon en moest derhalve weten, dat die offeranden „hem, die de dienst pleegde, niet konden heiligen naar de consciëntie”; zoals dit gezegd wordt in Hebr. 9 : 9. En Adam, de Hogepriester zijnde, als het hoofd van allen, kon eveneens weten, dat die offeranden geofferd werden voor de zonden, omdat dit het doeleinde was van de instelling van een priester, en het voornaamste deel van zijn ambt, zowel als het oogmerk van de offerande: Hebr. 5 : 1 „Alle Hogepriester, uit de mensen genomen, wordt gesteld voor de mensen in de zaken, die bij God te doen zijn, opdat hij offere gaven en slachtofferen voor de zonden.”

Laat ons verder overwegen, *dat het doel van deze belofte was* (Gen. 3 : 15), om de satan in zijn oogmerk te verijdelen en Adam te troosten na zijn opstand tegen God, waardoor hij onder Gods wraakvorderende gerechtigheid gevallen was, en om hem op te beuren vóórdat hij zijn eigen vonnis zou horen, hetwelk uitgesproken werd. Gen. 3 .

17-19. Zodat Adam redelijkerwijze deze belofte tot zijn troost op geen andere wijze verstaan kon, dan dat dit beloofde Zaad de zonde en de dood die daarop bedreigd was, zou wegnemen. Anders was het tot weinig troost voor Adam geweest, zichzelf onherstelbaar verloren te zien, en maar alleen te horen van het verderf van zijn vijand. Maar in deze belofte zag hij, dat het vonnis des doods werd opgeschort, omdat het Zaad der vrouw beloofd werd, hetgeen noodzakelijk de voortzetting van zijn leven insloot, anders kon er geen Zaad van de vrouw zijn geweest. Dit geeft ons ook te kennen, dat het lijden van Christus bedoeld werd tot een voldoening van de geschonden Wet en de getergde rechtvaardigheid; want indien de zonde en de dood hadden moeten weggenomen worden doof Adams navolging van dit beloofde Zaad, wanneer het zou verschijnen, dan had hij uit deze belofte geen troost kunnen scheppen, tenzij hij er zeker van was geweest, zo lang te leven, om dit beloofde Zaad in het vlees te zien. Hoe kon hij het beloofde Zaad als een voorbeeld navolgen, hetwelk hij nooit in de wereld zou zien, maar lang tot stof zou wedergekeerd zijn vóór de verschijning daarvan in het vlees? indien dan de verbreking van de banden der zonden en van de hel teweeggebracht moest worden door de navolging van dit zaad, zo was het noodzakelijk dat Adam dit in het vlees zou zien.

Nog eens: de slang de kop te vermorzelen, kan redelijkerwijs niet zó verstaan worden dat dit alleen een bevestiging was van de beloofde barmhartigheid (hetwelk sommigen stellen als het doeleinde van de dood van Christus); want er was geen noodzakelijkheid voor de vermorzeling van Christus verzenen, enkel tot een bevestiging van deze barmhartigheid; want deze was bevestigd door de onveranderlijke belofte en wil van God. En er is niet aan te twijfelen, of Adam hield dit voor voldoende krachtig, aangezien hij deze uit Gods mond zelf ontvangen had en hij nog zo onlangs ondervonden had, hoe getrouw God was aan Zijn woord van bedreiging. Daar blijft dan niets overig, als het oogmerk van het vermorzelen der verzenen, dan de barmhartigheid te doen zegepralen, zonder de minste krenking van de rechtvaardigheid en om de eer van de Wet te verdedigen, niet alleen in een weg van soevereine heerschappij, maar van gerechtigheid, om de satan te verslaan en het gevallen schepsel te herstellen.

2. Een andere voorzegging is de 22^e Psalm.

Al de omstandigheden van Zijn lijden worden hier opgesomd: het lijden, de lasteringen, versmadingen van mensen, verlating van God, Zijn benauwdheden, de verdeling van Zijn klederen en eindelijk de verbreiding van het Evangelie en de roeping der heidenen, worden hier alle voorzegd. De Joden verstaan dit van het lichaam der Joodse natie, maar het oogmerk van de Psalmist is, om een bijzondere Persoon aan te wijzen, Die onderscheiden is van de goddeloze hoop die Hem verdrukte en van degenen, die hem begunstigten, welken Hij Zijn broederen noemt; ook onderscheidt Hij Zichzelf van de „Gemeente, in welker midden Hij de Heere zou prijzen" vs. 23. En op de dood van deze Persoon zou de wereld tot God vergaderd worden vs. 28. „Alle einden der aarde zullen het gedenken en zich tot de Heere bekeren." Hiermede komt overeen de voorzegging van onze Zaligmaker, dat „wanneer Hij verhoogd zou zijn, Hij ze allen tot Hem trekken zou". Joh. 12 : 32. Hier worden de eigen woorden voorzegd, die Hij op het kruis sprak, toen Hij onder de toerekening van onze zonden lag en onder het gevoelen van des Vaders toorn uitriep: „Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" vs. 2. Hier wordt beschreven de ellendige toestand waartoe Hij gebracht was, vs. 7, als „een worm en geen Man, blootgesteld aan zulk een staat van ellende, dat Hij niet meer geacht werd, dan het verachtelijkste dier, een worm. Het woord worm komt van een Hebreeuws woord, dat graan betekent, hetwelk een scharlaken kleurstof geeft, omdat die kleur voortkwam van een worm, die

in dat graan besloten was. Onze Zaligmaker was als een worm verpletterd om anderen met Zijn bloed te verven. Daar wordt ook voorzeggd de eigen gebaren van het volk, toen het Hem beschimpte, vs. 8, „het schudden van de kop", vergeleken met Matt. 27 : 29, de schandelijke verwijten die zij tegen Hem uitbraakten, vs. 9, „Hij heeft het op den Heere gewenteld, dat Hij Hem redde", vergeleken met Matth. 27 : 43 „Hij heeft op God betrouwd, dat Hij hem nu verlosse".

Ook de scherpste van Zijn dood, vs. 15, „Ik ben uitgestort als water, en al Mijn beenderen hebben zich vanéén gescheiden", een verwringing en rekking van al Zijn beenderen, storting van Zijn bloed, wegsmelting van Zijn levenskracht (die als was versmolt), onder het gevoel van Gods toorn, een uitdrukking, gebruikt in Ps. 68 : 3, om de grootte van Gods toorn tegen de zonde en de zondaars aan te duiden.

Daar wordt ook beschreven Zijn hevige dorst, vs. 16, „Mijn tong kleeft aan Mijn gehemelte". Dan de wijze van Zijn dood door kruisiging, vs. 17, „Zij hebben Mijn handen en voeten doorgraven", aantonend dat het een langzame, smartvolle dood zou zijn, welke wijze van Zijn dood ook voorzeggd wordt in: Zach. 12 : 10 „Zij zullen aanschouwen dien zij doorstoken hebben", hetwelk de Joden vanouds verstaan hebben van de Messias en is een bewijs dat de Messias doorstoken of doorgraven zou worden. En deze tekst wordt als een voorzegging van Christus' dood aangehaald. Joh. 19:37 en Openb. 1 : 7. En zowel de wijze van Zijn dood, als de uitnemendheid van Zijn Persoon wordt daar beschreven. Dezelfde Persoon is God, om Zijn Geest uit te storten en Hij is Mens om doorstoken te worden. Hij werkt wond eren als God en Hij lijdt wonderen als Mens.

3. Het gehele drie en vijftigste hoofdstuk van Jesaja is hier een voorzegging van.

Hij moest veracht en de onwaardigste onder de mensen zijn. Hij moest om onze overtredingen verwond worden; de Heere zou al onze ongerechtigheden op Hem doen aanlopen; Hij zou onze zonden dragen en als een lam ter slachting geleid worden en Zijn Ziel stellen tot een slachtoffer voor de zonden.

Dit is zo klaar, dat de Joden oudtijds het δ verstaan hebben dat dit van de Messias sprak, maar de latere Joden hebben, om dit te ontwijken, een tweërlei Messias verzonnen, één die lijden en één die zegepralen zou. De lijdende uit de stam van Efraïm, de triomferende uit de stam van Juda. Maar waar spreekt de Schrift van een Messias uit de stam van Efraïm ? Steeds wordt Zijn afkomst bepaald uit het huis van David, uit de stam van Juda. Er zijn nog vele andere voorzeggingen van Zijn dood. Zach. 13 : 7 „Zwaard! ontwaak tegen Mijn herder en tegen de Man, die Mijn Metgezel is" en Dan. 9 : 26 „De Messias zal uitgeroeid worden, maar het zal niet voor hemzelfen zijn".

Hij zal als de snoodste mens geacht en als de grootste misdadiger ter dood gebracht worden, die Zelf geen misdaad heeft die des doods waardig is, maar Wiens dood tot nut van het mensdom zou zijn.

En de doeleinden daarvan worden uitgedrukt, vs. 24. „Om de overtreding te sluiten; om de zonden te verzegelen, om de ongerechtigheid te verzoenen; om een eeuwige gerechtigheid aan te brengen en om het gezicht en de profeet te verzegelen". „Om de overtreding te sluiten, of te bedwingen; om de zonde te niet te doen ten aanzien van de schuld, en de zonden te bedwingen en in te binden, dat zij ons niet beschuldigen voor God en onze veroordeling teweeg brengen. Om „een einde aan de zonde te maken, of om de zonden te verzegelen, te bedekken, opdat die niet meer tegen ons te voorschijn komen, zoals de geschriften van de Joden opgerold en van achteren verzegeld werden, opdat het geschrevene niet meer gezien kon worden. „Om de ongerechtigheid te verzoenen, (een woord dat tot de offeranden behoort), tot wegneming van de straf der zonde (en het is opmerkelijk dat al de woorden, die in de Heilige Schrift gebruikt worden om zonde aan te duiden, hier genoemd worden, om de algemene en gehele

wegneming daarvan ten aanzien van de schuld, door de dood van Christus aan te wijzen) en om een eeuwige gerechtigheid aan te brengen. Zoals de gerechtigheid door de „eerste Adam" verloren was, zo zou deze door „de tweede Adam" hersteld worden, om ons voor eeuwig bij God aangenaam te maken. En om het gezicht en de profetie te verzegelen, om al de gezichten en profetieën te vervullen in de verschijning van Zijn Persoon en de voltoering van Zijn werk. Alle profetieën hebben Hem aangewezen en zijn in Hem vervuld; en het einde van Zijn komst en uitroeiing of afsnijding is geweest om ons te verlossen van de zonde en om zulk een gerechtigheid aan te brengen, als voor ons bij God zou gelden. En dan zou Hij een vorst zijn, wanneer Hij een offerande was geweest en voor de zonden van het volk afgesneden was geworden. Naarmate de tijd van de komst van dit beloofde zaad naderde, heeft God klaardere openbaringen gegeven van de dood van de Messias en van Zijn voornaamste oogmerk daarin. En dit is zulk een klaar getuigenis van een stervende Messias, door de handen van geweld en tot die grote doeleinden, hetwelk de christelijke godsdienst bevestigt, dat de Joden met al hun uitvluchten en hardnekkigheid, niet weten hoe zij dit ontwijken zullen.

De tweede zaak is: de voorbeelden.

Er waren verscheiden voorbeelden van Christus onder het Oude Testament, beide in de personen van mensen en in de ceremoniën van de Wet. Doch niet één voorbeeld, noch alle voorbeelden tezamen konden deze grote offerande ten volle afbeelden. De afbeelding heeft niet hetgeen het afgebeelde heeft. Het beeld van een koning stelt niet alles voor, wat de koning heeft of is. Mozes was een type van de Messias, die gelijk Mozes verwekt zou worden. Deut. 18 : 15. Mozes in een biezen kistje gelegd, was te vondeling gelegd voor de barmhartigheid van de Egyptenaren op het land, blootgesteld aan de krokodillen in de rivier en is naderhand tot de hoogste regeerder over Israël verheven. Jona, die drie dagen en drie nachten geweest is in de buik van de walvis. Noach, die opgestoten werd in een ark, om de vader te worden van een tweede geslacht. Jozef, die wreed in een put werd geworpen en door zijn broeders verkocht, en daarna tot een troon werd verheven, om de behouder te zijn van zijn nijldige broeders, al dezen hebben, naar we mogen aannemen, enige betrekking gehad op Christus als voorbeelden. Het zou eindeloos zijn alle te melden; laat ons in het algemeen beschouwen:

1. De offeranden. Deze zijn bij alle volken in gebruik geweest, zowel bij de heidenen als bij de Joden, en dit door het denkbeeld dat die offeranden hun beledigde goden bevredigden. De heidense schrijvers geven ons van hun gevoelens in deze zaak een duidelijk bericht, en de Filistijnen, de naburen van de Joden, verklaren dit als hun gevoelens in hun schuldoffer dat zij God wilden toebrengen, nadat zij Zijn hand hadden gevoeld. 1 Sam. 6:3-5. De algemene gedachte van alle heidenen was, dat de offeranden werden opgeofferd tot verzoening voor de zonden, hetzij tot voorkoming van de oordelen die zij vreesden, of tot wegneming van de oordelen die zij gevoelden.

(a) Deze offeranden konden niet ontstaan uit het licht der natuur.

Daar deze algemeen in gebruik zijn, moeten zij ontstaan uit het licht der natuur, dat aan alle mensen gemeen is, of uit enige bijzondere instelling, die tot alle mensen is gebracht door overlevering. Het licht der natuur kon geen grond zijn tot een vorm van zulk een denkbeeld in 's mensen gemoed, dat God bevredigd zou worden door het bloed van redeloze schepselen. De onevenredigheid van de offeranden met de misdaad, met de misdadiger en met de beledigde Persoon is begrepen en besproken door het wijste deel der heidenen zelf. Het natuurlicht zou hun veeleer ingegeven hebben, dat hun Godvruchtige gebeden, diep berouw en oprechte reformatie, veel

krachtiger zouden geweest zijn om de toorn Gods te stillen, dan het doorsnijden van de keel van een os of een lam en de uitstorting van het bloed aan de voet van hun altaren. Zij konden niet denken dat zulke offeranden een vertoornde god meer konden bevredigen dan een hond de nek af te snijden of een vlieg te verpletteren voor het beeld van een vorst, de toorn zou stillen van hun beledigde soeverein. En niemand kon denken dat het doden van een worm en deze op te offeren aan de vorst, even goed of meer genoegzaam zou zijn om zijn toorn tot bedaren te brengen, dan het slachten van duizend runderen zou zijn geweest om de toorn Gods weg te nemen, aangezien de evenredigheid van een worm en een koning, groter is dan al de beesten in de wereld ten opzichte van God. Het licht der natuur kon de heidenen niet leren het leven der mensen wreedaardig weg te nemen en hen op te offeren tot verzoening hunner zonden, want dat leert ons elkander lief te hebben, daar wij uit enen bloede en van hetzelfde stempel zijn. Bovendien, wanneer enige wet der natuur de mensen te eniger tijd verplicht had zulke bloedige offeranden te brengen, dan zou die hen nu nog daar toe verplichten. Daar worden door het Evangelie geen natuurwetten uitgeroeid, maar wel verder opgehelderd en al wat men God door de Wet schuldig is, wordt door de Christelijke godsdienst nog meer aangekweekt. Het natuurlicht zou in staat zijn om meer tegenwerpingen te maken om op te houden met zulk een praktijk, dan drangredenen voor het bewaren er van in de wereld.

(b) Die offeranden moeten daarom ingesteld zijn.

Aangezien nu de praktijk zo algemeen geweest is en de oorsprong daarvan veel minder nagespeurd kan worden dan de oorsprong van de Nijl, zo moet men veronderstellen dat deze afkomstig is van de eerste mens door overlevering, en overgedragen door zijn nakomelingen tot de plaatsen welke zij eerst bevolkt hebben, en zo voortgezet door hun afstammelingen. De bloedige offeranden schijnen aanstonds na de val te zijn ingesteld. Hoe kon Adam anders bekleed zijn geworden met de vellen der dieren? (Gen. 3 : 21). Indien bedoeld wordt dat God hem alleen onderwees zichzelf te kleden met de vellen der dieren, dan sluit dit in, dat Hij hem bevel gaf om dieren te slachten en hoogstwaarschijnlijk eerst om te offeren, en hem dan beval om de vellen te nemen tot kleding, welke in de Levitische dienst toegeëigend werden aan de Priesters. Tot spijs zijn ze waarschijnlijk niet gedood geworden; want de spijs die toen verordend was, was het kruid des velds, zelfs ná de val, Gen. 3 : 18. En de tegenwerping dat er maar twee van een soort waren geschapen, een mannetje en een vrouwtje en dat er dus, indien er twee beesten van dezelfde soort waren geslacht, er dan één soort van schepselen vernietigd zou zijn geweest, is niet van kracht. Want de historie van de schepping vermeldt niet van zulk een schaarse voortbrenging van schepselen ja, het is zelfs waarschijnlijk dat er meer dan twee van iedere soort zijn geschapen. Hoe het zij, de offeranden zijn al vroeg begonnen. Abel is de eerste waarvan we dit duidelijk lezen. Gen. 4 : 4. Abel bracht van de eerstgeborenen zijner schapen en Kaïn bracht van de vrucht des lands aan de Heere een offer.

Mogelijk hebben zij gelijk die denken, dat er een misdaad was in de stof van Kaïns offerande, aangezien het geen bloedige offerande was. Hij zal ongetwijfeld gezien hebben dat zijn vader de vruchten van het veld, zowel als de lichamen der dieren aan God geofferd had en mocht daarom denken dat het offeren van de vrucht des lands (daar het bebouwen van het land zijn eigenlijke beroep was), voldoende was en dat er geen bloedstorting nodig was tot verzoening van zijn zonde. Hij schijnt op zijn eigen gerechtigheid gestaan te hebben en alleen datgene te offeren, dat een erkenning was van Gods heerschappij over de wereld, alsof hij maar enkel Zijn schepsel en niet een zondig schepsel was. Het was in een staat van rechtheid niet onbetamelijk dat een

mens zulk een erkenning deed aan God, als de Heere van de schepping en Weldoener van de mens; maar na de val moest niet alleen Gods heerschappij, maar ook Zijn rechtvaardigheid erkend worden, hetwelk het beste te kennen werd gegeven in een weg, die de mens vertoonde, hetgeen zijn overtreding verdiende en de rechtvaardigheid hem moest vergelden, hetgeen niet kon door het offeren van vruchten, maar door bloedstorting, zonder welke er geen vergeving is.

(c) Indien de offeranden dan door Gods bijzondere instelling waren, dan moesten ze afbeeldingen zijn van iets anders dat daardoor bedoeld werd.

Want aangezien we een algemeen gevoelen vinden onder de heidenen die offerden, dat deze tot verzoening waren en dat de algemene rede geen grond genoeg kon vinden om zulk een gevoelen in hen te versterken; en dat de Schrift, het oudste boek in de wereld, ons een bericht geeft van het gebruik van offeranden vanouds af en de Goddelijke instelling daarvan, zo konden zij niet door God zijn ingesteld als het voornaamste middel om Hem te bevredigen, want dat kon met de Goddelijke natuur niet overeenkomen. Er was geen evenredigheid tussen de rechtvaardigheid van God en de offeranden, noch tussen de offeranden en de zonden van de mens, maar de meest aannemelijke conclusie is, dat ze verordend waren om enige andere zaak of offerande aan te duiden, die bedoeld werd tot verzoening der zonden. Dat zij de dood afbeeldden van iemand, die in staat was de straf te dragen en de overtreding te verzoenen, want aangezien zij de consciëntie niet konden reinigen, zo moet men besluiten, dat zij voorbeelden waren van iets dat genoegzaam zou zijn en daadwerkelijke kracht zou hebben tot dat doeleinde. En dit hadden de heidenen, uit de rede en de algemene' praktijk mogen gissen en opmaken dat zij schaduwen waren van iets anders, ofschoon zij de ware Persoon, waar de offeranden schaduwen van waren, zich niet konden voorstellen.

Wanneer we nu het verslag dat de Schrift ons van de offeranden geeft, in het kort samenvatten, dan moeten we overwegen, dat er na Adams val en na de dood en de vloek der Wet die de mens door die afval over zichzelf gebracht had, een noodzakelijkheid was om de eer van de Wet en Gods eigen waarheid in de bedreiging en voldoening van zijn getergde rechtvaardigheid te verdedigen, hetgeen geschieden moest door dezelfde natuur die gezondigd had. Om deze reden en tot dit einde heeft de Tweede Persoon, de Zoon van God, Zich gewillig blootgesteld en als een scherm gestaan tussen het verterende vuur en het verbrandbare schepsel. Hierom is het lijden van de Zoon van God onderling overeengekomen, het bijzondere lijden bepaald, de tijd wanneer Hij in het vlees zou komen en Zichzelf blootstellen aan hetgeen de misdadiger zou hebben moeten verduren, besloten en de verlossing, het oogmerk van dat lijden, door beloften verklaard; en omdat het lang zou duren, voordat Hij zou komen om te lijden, en het geloof der mensen bezwijken mocht, zo heeft God dit onderhouden en ondersteund door levendige vertoningen van dat lijden en het doeleinde daarvan, in de dood van de offerdieren. Niet opdat zij in die offeranden berusten zouden, maar die schaduwen gebruiken tot ondersteuning van hun geloof in het beloofde Zaad, totdat de volheid des tijds zou zijn gekomen. Al die offeranden waren een ruw ontwerp of de eerste beginselen, om de wereld te leren wat er eens gedaan zou worden met volle krachtdadigheid door de Persoon, Die daartoe aangesteld was. Waarom ook de apostel deze offeranden noemt: „de eerste beginselen der wereld”. Col. 2 : 30; en dus waren zij een afschrift, van hetgeen dat van eeuwigheid in de hemel besloten was, om in de tijd vervuld te worden tot verzoening van de zonden. Zij hadden alle betrekking op Christus. Zij moesten alle zonder gebrek zijn en geheel aan God worden toegewijd, als dingen die moesten vergaan tot Zijn

heerlijkheid, en opdat zij verbrand zijnde en de rook naar de hemel opgaande, God de Offerande als het ware, deelachtig werd, zoals de Schrift getuigt: Gen. 8 : 21 „En de Heere rook die liefelijke reuk", namelijk van Noachs offerande. Alzo heeft Christus Zichzelf als een brandoffer aan de Vader opgeofferd, als het tegenbeeld van al die slachtoffers, die geheel door het vuur verteerd moesten worden. En dit bloed spreekt betere dingen dan het bloed van Abels offer, ja dan dat van al de offeranden, dat van den beginne af gestort is. Want dit bevredigt een vertoornd God, reinigt een schuldige consciëntie, en breekt de ketenen van hel en verdoemenis. Daar is niet aan te twijfelen of de gelovigen onder de Joden hebben in iedere offerande het verbrijzelen van de verzenen van het beloofde Zaad gezien. Zoals de wiskundigen de grootte van de sterren, welke boven hun bereik zijn, afmeten naar de schaduwen van de aarde, die binnen hun bereik zijn, zo hebben zij ook door die afschaduwende offeranden de waarde en kracht van de grote offerande begrepen. Gelijk degenen die Christus in het manna zagen, Christus in hetzelfde aten, 1 Cor. 10 : 3 en 4, alzo werden ook degenen die Christus in de Wettische offeranden zagen, met het bloed van Christus besprengd. Dus was Christus „een Lam geslacht van de grondlegging der wereld", Openb. 13 : 8, niet alleen in voornemen en besluit, maar veelbetekenend en afschaduwend in al de oude offeranden. Ik zou hier als voorbeeld nog kunnen aanhalen hetgeen jaarlijks geschiedde toet de twee bokken, Lev. 16, waarvan de één geofferd en de andere aan de wildernis werd overgegeven; en de rode koe, die op verzoendagen verbrand werd, welke beide uitnemende voorbeelden waren van de dood van Christus; zo ook het Paaslam, waarvan het bloed gesprengd werd op de posten, was in zichzelf niet noodzakelijk om de Israëlieten te bewaren voor de verdervende engel, noch van enige innerlijke kracht om veiligheid voor hen te verwerven. De engel had zonder twijfel scherpheid van gezicht genoeg om de huizen van de Israëlieten van die van de Egyptenaren te onderscheiden. Wij kunnen de wijsheid van God in deze handeling niet rechtvaardigen, indien we dit niet op Christus betrekken, als een vertoning van dat grote wonder der verlossing dat door Hem gewrocht zou worden voor de ware Israëlieten, wanneer Hij zou komen om de mens te verlossen van een slavernij erger dan van de Egyptenaren. Dit is het ware Lam Gods, dat de waarde en kracht heeft van alles waarvan de Paaslammeren maar alleen het beeld en de schaduw hadden.

Laat ik hier de opmerking van iemand aan toevoegen: het gebod van God, dat de beenderen van het Paaslam niet zouden gebroken worden, betekende dat de Verlosser der wereld zulk een dood zou sterven, waarbij het breken der beenderen gebruikelijk was. Deze omstandigheid zou evenwel in Zijn dood niet gebruikt worden en daarom wordt dat gebod van het niet breken van de beenderen van het Paaslam, aangehaald door Johannes, alsof het letterlijk van Hem en niet van het Paaslam bedoeld was. Joh. 19: 36 „Deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld worde: geen been van Hem zal verbroken worden". Ik zou ook dat uitnemende voorbeeld van Christus' bloed kunnen aanhalen, namelijk het bloed van de offerande, gesprengd op het altaar, op het Wetboek en op al de vaten van het heiligdom; waarna de oudsten van Israël aten en dronken in de tegenwoordigheid van God, niet langer blootgesteld aan Zijn toorn, Ex. 24, waarvan de apostel ons een verklaring geeft, Hebr. 9 : 19, 20.

2. Izaks dood was een voorbeeld van Christus' dood.

Zijn dood, want hij was op Gods bevel, in het voornemen van zijn vader afgesneden. En Izak, het hout dragende, beeldde de manier af van Christus dood, namelijk zulk een, waarbij het dragen van het hout gebruikelijk was. Zoals bij de kruisdood de misdadigers hun kruis droegen naar de gerichtplaats, heeft ook Christus het Zijne gedragen. Ook was dit een voorbeeld van de opstanding van Christus, want het was de

derde dag sedert het gebod om hem op te offeren, dat Abraham hem als uit de doden wederom levend ontving als opnieuw geboren en uit de dood opgewekt, Gen. 22 : 4, en dat als een voorbeeld van een veel edeler offerande en opstanding. Hebr. 11 : 19.

Moria was de plaats, door God aangewezen, waar Abraham zijn zoon offeren moest. Gen. 22 : 2. Op de ene zijde van die berg werd de Tempel en Davids toren gebouwd en een ander deel van die berg was buiten Jeruzalem en werd Calvarië genoemd, waarop Izak geofferd moest worden, zoals Hieronimus ons verhaalt volgens de Joodse overlevering.¹

Nu, op Abrahams bereidwilligheid om zijn zoon Izak te offeren, verbindt God Zichzelf met een eed, dat in zijn zaad alle volkeren der aarde gezegend zullen worden. Gen. 22 : 16-18. In zijn zaad, als stervende, opgeofferd en wederom uit de doden opstaande, zoals hak in het voorbeeld. God verbindt Zich nu door een eed om datgene aan Abraham te doen, hetwelk Hij tevoren aan Adam beloofd had. De apostel betreft het oogmerk van deze eed op het vaststellen van Christus als Verlosser, Hebr. 6 : 13, 19 en 20, en beweert meer volstrekt dat dit Zaad Christus is; Gal. 3 : 10. Deze eed aan Abraham was overeenkomstig en een voortzetting van die belofte aan Adam, welke de vermorzeling van de verzenen van het Vrouwenzaad uitdrukte; en nu eigent God dit Zaad door een eed aan Abraham toe (hem afzonderlijk stellend van alle anderen in de wereld) uit wie de Messias zou voortkomen. God verbond Zichzelf de wereld te zegenen door Hém uit het zaad van Abraham, Die werkelijk zou opgeofferd worden, gelijk Izak een voorbeeld van Hem was. Maar Abraham werd belet Izak te offeren, en hem werd een ram aangewezen. Daarmee gaf God te kennen dat er enige tussentijd zou zijn wóór het gezegende Zaad zou geofferd worden. En het woord, dat Abraham sprak: Gen. 22 : 8 „God zal Zichzelf een Lam ten brandoffer voorzien”, schijnt een profetische uitspraak te zijn, van de dood van deze grote offerande, ofschoon Abraham mogelijk de ware betekenis van die uitspraak op die tijd niet geweten heeft, net zo min als velen van de Profeten niet wisten wat zij profeteerden, 1 Petrus 1 : 11. En in deze voorzegging (Gen 22 : 14) wordt besloten, dat de berg Moria de plaats zou zijn waar dit Zaad verschijnen zou. „Op de berg des Heeren zal het voorzien worden”. „Op de berg zal de Heere Jehovah gezien worden” (het woordje „des” staat niet in de Hebreeuwse tekst) hetwelk later de plaats was, waar Christus heeft geleden.

Nu komen wij tot het gebruik van deze leer.

1. Laat ons hieruit het kwaad der zonde zien:

Daar is niets zo bekwaam om de snoodheid van de zonde en de grootheid van de ellende die daardoor veroorzaakt is, aan te tonen, dan de voldoening die daarvoor gegeven moest worden. Zoals de ernst van een ziekte bespeurd wordt door de kracht van het geneesmiddel en de waarde van iets gerieflijks door de grootte van de prijs die het gekost heeft. Het lijden van Christus toont het kwaad der zonde veel meer aan, dan de aller-strengste oordelen over enig schepsel, zowel ten aanzien van de grootheid van de Persoon als van de bitterheid van het lijden. De stervende zuchtigen van Christus tonen de verschrikkelijke natuur van de zonde in de ogen Gods. Daar Hij groter was dan de wereld, zo verklaart Zijn lijden ook, dat de zonde het grootste kwaad is in de wereld.

Hoe kwaad is die zonde, dat zij de oorzaak was dat God moest bloeden om ze te genezen! De Zone Gods ter dood te zien slepen voor de zonde, is de grootste daad van rechtvaardigheid die God ooit volvoerd heeft. De aarde beefde onder het gewicht van

---

¹ Deze overlevering is niet helemaal correct, zoals latere archeologen schrijven.

Gods toorn, toen Hij Christus strafte; de hemel werd verduisterd, alsof deze voor Hem gesloten was, en Hij riep en zuchtte, doch daar was geen hulp; niets dan de zonde was de teweegbrengende en verdienende oorzaak van dit alles. De Zoon van God is gedood door de zonde van het gevallen schepsel. Indien er enige andere weg geweest was om zulk een groot kwaad te verzoenen, of indien het met de ere Gods had kunnen bestaan, daar Hij toch tot vergeving genegen is, om de zonde te vergoeden zonder de dood, dan kunnen wij niet denken, dat Hij er in toegestemd zou hebben, dat Zijn Zoon zulk een zwaar lijden zou ondergaan. Alle machten in hemel en op aarde konden ons niet wederom in de gunst van God brengen, zonder de dood van enige grote offerande om de eer van Gods waarheid en rechtvaardigheid te bewaren; ook kon de genadige tussentreding van Christus, zonder te sterven en de fiolen van Gods toorn in te drinken, de Goddelijke rechtvaardigheid niet stillen; ook Zijn voorbeding, zonder de slagen die wij verdiend hadden te verduren, kon de ellende van het gevallen schepsel niet wegnemen. Al de heiligheid van Christus' leven, Zijn onschuld en goede werken, hebben ons niet verlost, zonder Zijn dood. Hierdoor heeft Hij onze zonden verzoend, de wrekende gerechtigheid van Zijn vader voldaan, en ons bevrijd van een geestelijke en onvermijdelijke dood. Hoe groot waren onze misdaden die door al de werken van een gewoon schepsel, noch door de heiligheid van Christus' leven, niet konden worden uitgewist, maar die de uitstorting van het bloed van Gods Zoon vorderden om er van ontheven te worden! Christus werd in Zijn dood door God behandeld als een zondaar, als Eén staande in onze plaats, anders zou Hij niet aan de dood onderworpen zijn geweest. Want Hij had geen eigen schuld en de bezoldiging der zonde is de dood". Rom. 6 : 23. Het zou met de goedheid en rechtvaardigheid van God als Schepper niet bestaan hebben, enig schepsel te kwellen zonder een oorzaak, noch met Zijn oneindige liefde tot Zijn Zoon om Hem voor niets te verbrijzelen. Een zedelijk kwaad moet derhalve de oorzaak zijn. Daar wordt geen natuurlijk kwaad opgelegd, zonder enig voorafgaand zedelijk kwaad. Daar de dood een straf is, veronderstelt deze een schuld. Omdat Christus geen misdaad van Zichzelf heeft, moet Hij dus voor de onze geleden hebben; „de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op hem doen aanlopen, Jes. 53 : 6. Hier zien wij hoe hatelijk de zonde voor God is, en daarom moest deze ook verfoeilijk zijn voor ons. We moesten de zonden beschouwen in het lijden van de Verlosser en dan zien of de zonden ons nog beminnelijk kunnen voorkomen. Zullen wij de zonden dan in onze harten koesteren? Dit staat gelijk met het beminnen van de nagelen die Zijn handen doorboorden en van de doornen die Zijn hoofd verwonden en Zijn stervend gezucht tot stof van ons vermaak stellen. Het is een Christus, Die geleden heeft, uit de doden is opgestaan, ten hemel is gevaren, Die ter rechterhand Gods zit, wederom af te brengen en te doen lijden op de aarde; hem te heffen op een ander kruis en Hem in een tweede graf te dompelen. Ons hart moest breken bij het overwegen van de noodzakelijkheid van Zijn dood. Wij moesten het hart van onze zonden doorsteken door berouw en bekering, zoals Christus' hart doorstoken werd met een speer. Dit leert ons een „*Moest de Christus niet deze dingen lijden?*”

2. *Laat ons onze rust niet zoeken in iets van onszelf of in iets dat minder is dan een stervende Christus, niet in bekering of verbetering.*

Bekering is een voorwaarde van vergiffenis, maar geen voldoening aan Gods rechtvaardigheid. Deze beweegt soms de Goddelijke goedheid om Zijn oordeel af te wenden, maar de bekering is geen vergoeding voor de Goddelijke rechtvaardigheid. Daar is zoveel goed niet in de bekering, als er kwaad is in de zonde, waarvan men zich bekeert en voldoening moet iets evenredigs hebben, zowel met de belediging als met

de beledigde Persoon. De voldoening die voor de belediging van een gewoon persoon voldoende is, is niet genoeg voor een beledigde vorst; want de grootte van het kwaad vermeerderd naar de waardigheid van de beledigde persoon. Er is niemand groter dan God, en daarom kunnen er geen overtredingen zo vol van kwaad zijn, als de overtredingen tegen God.

En zal dan iemand kunnen denken dat een paar tranen genoeg zullen zijn om deze uit te wissen? Het ongelijk dat God door de zonde is toegebracht is veel groter dan dat dit vergoed zou kunnen worden door al de goede werken van schepselen, al zouden deze de hoogste trap van volmaaktheid bereiken. Is de bekering van enige ziel zo volmaakt dat die aan de straf welke Gods rechtvaardigheid in de Wet vereist, beantwoorden kan? En ofschoon de genade Gods onze bekering mocht werken, zo kan daaruit nochtans tikt besloten worden, dat de vergiffenis formeel verdiend of verworven wordt, door de bekering, maar alleen dat wij daardoor geschikt worden om de vergeving te ontvangen en te waarderen. Het komt met de wijsheid en rechtvaardigheid van God niet overeen, vergeving te schenken aan hardnekkige rebellen. Nergens wordt gezegd, dat de bekering de zonden verzoent, een gebroken hart wordt een offerande genoemd, Ps. 51:12, maar niet een zoenoffer. Davids zonde was al verzoend vóór hij die psalm schreef, 2 Sam. 12:13. Ofschoon een mens zoveel tranen schreide, als er druppels water zijn in de oceaan, en zoveel stromen van gebeden opzond als er zuchtigen zijn voortgekomen van alle schepselen, sedert de grondlegging der wereld; ofschoon hij zoveel druppelen bloeds uit zijn hart kon bloeden, als er uit de acteren gestort is van de geofferde beesten, beide in Juda en al de andere landen van de wereld; ofschoon hij daadwerkelijk al het goud van de mijnen van Peru in liefdegaven kon besteden; kon dit alles hem niet van de minste schuld ontslaan, noch hem reinigen van de minste smet, noch hem van de geringste misdaad vergiffenis doen verwerven, door enige innerlijke waarde van die daden zelf. Want die daden zowel als de personen zouden onder het oordeel van de verterende rechtvaardigheid vallen. De dood van Christus alleen verwerft ons het leven. Het bloed van Christus alleen Must dat vuur uit, hetwelk de zonde in Gods boezem tegen ons ontstoken heeft. Enige andere weg te zoeken om God te bevredigen, dan de dood van Christus, is Zijn kruis krachteloos te maken. Dit hebben wij te leren uit een: „Moest de Christus niet deze dingen lijden?"

3. Laat ons daarom gevoelig zijn van de noodzakelijkheid een aandeel te moeten hebben aan de dood van Christus.

Wij moeten de wateren des heils niet zoeken te drinken uit onze eigen bakken, maar uit Christus' wonden. Geen levert trachten te wekken uit onze dode plichten, maar uit Christus' stervende zuchtigen. Wij hebben schuld, maar kunnen wij die zelf verzoenen? Wij liggen onder Gods rechtvaardigheid. Kunnen wij die bevredigen door iets dat wij kunnen doen? Et is een vijandschap tussen God en ons. Kunnen wij Hem iets waardigs opofferen om Zijn vriendschap te verwerven? Onze naturen zijn bedorven, kunnen wij deze genezen? Onze godsdienst is bevlekt, kunnen wij deze reinigen? Daar is een zelfde grote noodzakelijkheid voor ons om de dood van Christus tot dit alles toe te passen, als er voor Hem was om die dood te ondergaan. De melaatse onder de Wet werd niet gereinigd en genezen door het storten van het bloed der offerande, die voor hem gedaan werd, maar door het bespringen van het bloed der offerande op hem. Lev. 14 : 7. Zoals de dood van Christus voorzegt is als de verdienende oorzaak, zo is ook de besprenging van Zijn Moed voorzegt, als de formele oorzaak van onze zaligheid. Jes. 52 : 15. Hij is door Zijn eigen bloed in de hemel en de heerlijkheid ingegaan en wij kunnen door niets dan door Zijn bloed vrijmoedigheid hebben om zulks te verwachten of vertrouwen dit te verkrijgen. Hebr.

10 : 19. De ganse leer van het Evangelie is Christus de gekruiste, 1 Cor. 1 : 23, en de gehele vrijmoedigheid van een Christen moest ook een gekruiste Christus zijn. God wilde niet dat een mens in een rechtzaak barmhartigheid zou beoefenen met veronachtzaming van de rechtvaardigheid, hoewel aan een armzalige cliënt. Lev. 19 : 15 „Gij zult het aangezicht des geringen niet aannemen in het gericht“.

Zal dan God, die oneindig rechtvaardig is, die regel zelf overtreden? Niemand is een voorwerp van barmhartigheid totdat hij aan de rechtvaardigheid een voldoening geeft. Zoals er in God een volmaaktheid is welke wij barmhartigheid noemen, welke van Zijn schepsel geloof en bekering vordert, voordat hij een vergiffenis schenken wil, zo is er ook een andere volmaaktheid van wrekende rechtvaardigheid, die een voldoening eist. Indien het schepsel zijn eigen ellende aanziet als een beweegreden tot openbaring van de barmhartigheid, dan moet het ook overwegen dat de ere Gods ook vordert dat zijn rechtvaardigheid voldaan wordt. Aan de gevallen engelen wordt geen barmhartigheid bewezen, omdat nooit iemand voor hen Gods rechtvaardigheid voldaan heeft. Laat ons daarom geen nieuwe wegen verzinnen om vergiffenis te ontvangen en verkeerde wijzen om de rechtvaardigheid van God te bevredigen. Wat kunnen wij vinden behalve dit, dat in staat zal zijn om voor een eeuwige gloed te bestaan? Wat toevlucht kan er zijn behalve deze, om ons te beschutten tegen de grimmigheid van de Goddelijke toorn? Kunnen onze tranen en gebeden meer vermogen dan het roepen en de tranen van Christus, die door al de kracht daarvan, de dood niet van Zichzelf kon afwenden, zonder onze eeuwige schade? Daar is geen weg dan het geloof in Zijn bloed. In het Evangelie zendt God ons tot Christus, en Christus brengt ons door het Evangelie wederom tot God.

4. Laat ons deze Verlosser en de verlossing door Zijn dood waarderen.

Aangezien God besloten had Zijn Zoon gestort te zien in een staat van schandelijke vernedering, bekleed met de gestalte van een dienstknecht en blootgesteld aan het lijden van een smartelijk kruis, liever dan de zonde ongestraft te laten; zo moesten wij daar nooit aan denken zonder dankbare erkenning, zowel aan de Rechter als aan de Offerande. Waarom werd Hij verdrukt, anders dan om ons de vrede te verwerven? Waarom verbrijzeld, dan om onze wonden te helen? Waarom voor een aards rechter gesteld om veroordeeld te worden, dan opdat wij gebracht mochten worden voor een hemelse Rechter om vrijgesproken te worden? Waarom onder de straf des doods gevallen, dan opdat Hij voor ons de boeien der hel zou verbreken? En waarom een vloek geworden in de dood, dan opdat wij gezegend zouden worden met het eeuwige leven? Zonder dit was onze ellende onherstelbaar en onze gescheidenheid van God eeuwigdurend geweest. Wat gemeenschap konden wij met God gehad hebben, terwijl wij door de misdaden aan onze zijde en door Zijn rechtvaardigheid aan Zijn zijde van Hem gescheiden waren? Deze muur moest afgebroken en de dood geleden worden, om Gods rechtvaardigheid te stillen, opdat Hij Zijn goedertierenheid wederom aan ons mocht mededelen. Dit is het wonder van de Goddelijke liefde, dat Hij een welbehagen heeft in het lijden van Zijn enige Zoon, opdat Hij in dat lijden een welbehagen mocht nemen in ons. Onze verlossing in zulk een weg, door de dood en het bloed van Christus, was niet een enkele genade. Dat zou zij geweest zijn, indien dit alleen maar een verlossing was geweest; maar nu zij een verlossing is door het bloed van God, zo verdient dit van de apostel geen mindere eretitel dan „de rijkdom der Genade“, Ef. 1 : 7. En het verdient en verwacht van ons ook niet minder dan zulke hoge erkenningen. Dit mogen wij leren uit de woorden: „*Moest de Christus niet deze dingen lijden?*“